

*Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu,
miluiește-mă pe mine, păcătosul.*

Din *Cartea de Onoare* a Asociației Pentru Isihasm - Sibiu

Viețuitorii Sf. Mănăstiri Cocos, Jud. Tulcea, în frunte cu P.C. Arhim. Gherontie Ștefan, împărtășesc bucuria voastră de a îmbrățișa teologia isihastă - nimbul perfecțiunii ortodoxe și esența spiritualității răsăritene. Fie ca lumina divină ce îndrumă spre acel “epectasis”, niciodată realizabil deplin, să constituie prilej de meditație pentru orice doritor de bine în urcușul duhovnicesc. Persoana umană să devină din acel “antropos” paulin un “pneumatos” ceresc atunci când eshatologia este aproape (29.07.1996).

Stareț Arhim. Gherontie Ștefan și
Protos. Lucian Florea
Mănăstirea Cocos

CUPRINS

C R E D I N Ț Ă	4	Veniți la Mine ! Predici, convorbiri, conferințe	<i>ÎPS Serafim</i>	C A L E A
	6	Bucuria de a fi creștin	<i>Arhim. Teofil Părăian</i>	
		Războiul nevăzut. Rugăciunea inimii		
	9	Rugăciunea lui Iisus	<i>Arhim. Teofil Părăian</i>	
	14	Povestiri și istorioare duhovnicești. Eseuri		
		Un sens dat vieții	<i>Maica Stareță Marina Roșu</i>	
S P E R Ă N Ț Ă		Religii - Secte - Ecumenism. Mișcări anticreștine		A D E V Ă R U L
	15	Mișcarea satanistă și influența ei în societatea contemporană-1	<i>Prof. drd. Emil Jurcan</i>	
		Știință și religie. Medicină creștină		
	17	Sacroterapia	<i>Prof. Aurel Simionescu</i>	
		Muzica și poezia religioasă		
	20	Eminescu - poet al iubirii, al frumuseții divine și al credinței	<i>Pr. prof. Constantin Galeriu</i>	
I U B I R E		Dumnezeu este iubire. Dragostea dintâi		V I Ă Ț Ă
	24	Bucuria iertării	<i>Corneliu C.</i>	
		Biserica și societatea. Familia creștină		
	25	Ispitele din pustiu Carantaniei inimii noastre	<i>Pr. prof. Ilie Moldovan</i>	
		Tinerete cinstită - Bătrânețe fericită		
	31	Căsătoria și nașterea. Ținerea canonului pentru copiii avortați	<i>Arhim. Ilarion Argatu</i>	
	33	Cauzele avorturilor		

OMEGA

Taina Creației și a Timpului (2)

- 34** Geneza și primul om. Concepția patristică ortodoxă (2) *Ieromonah Serafim Rose*
37 În căutarea lui Adam și a Evei * * *
39 Neanderthal și Cro-Magnon s-au iubit! / Dispar... arienii

40 Actualitatea religioasă

40. Genocidul din Kosovo - o gogoasă mediatică pentru manipularea opiniei publice / Anul 2000 - anul apărării creștine

41. Globalizarea moral-creștină a Europei / Creștinismul abia începe / Problemele actuale ale Bisericii / Legea Cultelor se retrage din Parlament / Comunicat PNȚCD / PDSR nehotărât: cu sutana sau cu satana?

42. Securitatea și Biserica Ortodoxă Română / Noi vrem pământ... / Martorii lui Iehova - cult sau asociație? / Religie sau educație civică? / "Micul dejun cu rugăciune" cu Bill Clinton / Noul papă va fi ales cu 66,6% din voturi / Caterisirea a doi preoți ortodocși din SUA / Episcopia ortodoxă a NATO! / Rabinii americani vor partajarea Ierusalimului.

43 Ne răspunde părintele... *Teofil Părăian*. Care este poziția Bisericii față de cărțile "Dezlegare de farmece și vrăji" și "Dezlegare de blesteme"?

44 CARTEA PRIN POȘTĂ (cărți, icoane, reviste)

49 Curierul inimii

50 Abonamente. Difuzare. Publicitate.

Pace ție, cititorule!

Veniți la Mine !

Bucuria de a fi creștin

I.P.S. Serafim

Bucuria creștină este rodul Duhului Sfânt

Sunt încredințat că trăsătura fundamentală a creștinului este bucuria, ca rod al lucrării Duhului Sfânt în viața lui. De aceea, nu-mi pot imagina sfinți triști sau care să nu inspire curajul și dorința de viață, chiar dacă aceasta implică schimbarea, prin multe suferințe, a felului de a trăi. Iar *sfântul nu-i decât creștinul autentic*. Nietzsche avea dreptate, cerând creștinilor din vremea sa să fie mai bucuroși pentru a (re)deveni el însuși creștin.

Bucuria creștină nu este doar o emoție psihologică de moment, pe care o poate crea omul prin propria-i voință, și cu atât mai puțin produsul unor plăceri senzuale păcătoase care, cu timpul, slăbănogesc firea omului și o conduc spre moarte. Bucuria creștină nu este nici numai rezultatul unor împliniri (realizări) personale, familiale sau sociale de care au parte, mai mult sau mai puțin, toți oamenii, chiar și cei necredincioși.

Bucuria creștină este rodul Duhului Sfânt (Gal. 5, 22) în însăși natura pe cale de îndumnezeire a creștinului. Ea ține de inima omului: *Bucuria inimii este viața omului* (Înțelepciunea lui Isus Sirah 30, 22). Ea este deci o stare naturală, ontologică, a omului restaurat în Iisus Hristos. Toți creștinii botezați în numele Sfintei Treimi primesc harul Duhului Sfânt în momentul Botezului și al Mirungerii (Cincizecimea personală a fiecăruia) ca pe un germen pe care Dumnezeu îl seamănă cu nădejde de rodire în pământul inimii noastre. Harul divin este ascuns de la botez în inima omului, pentru că inima reprezintă, după Sfânta Scriptură și Sfinții Părinți, locul central al ființei noastre, *rădăcina facultăților active ale minții (intelectului) și voinței, locul de unde provine și spre care converge toată viața spirituală* (Vladimir Lossky). După Sfântul Ignatie Briancianinov, "inima" este izvorul sentimentelor și al intuițiilor duhovnicești prin care omul cunoaște pe Dumnezeu în mod direct, fără participarea minții, în timp ce "capul" (creierul) este sediul gândirii clare a inteligenței. Dar și aceasta își are izvorul tot în inimă. Căci mintea (intelectul, gândirea) este, în fond, o energie a inimii.

Când mintea s-a întors acasă (în inimă) toată casa este bucuroasă

Păcatul fărâmițează unitatea naturii umane al cărei centru este inima. El separă mintea de inimă și o face să se risipească într-o lume care-i este exterioară, în timp ce propria lume interioară, simbolizată de inimă, îi rămâne tot mai străină. Astfel, omul, care și-a pierdut echilibrul interior, este supus angoasei și fricii. El nu se mai poate bucura de viață, pentru că mai trăiește o viață pleneră, ci una diminuată, desfigurată, separată de izvorul ei autentic care este Dumnezeu.

Remediarea acestei stări nenaturale, conflictuale (păcatul este împotriva naturii și sursă permanentă de conflicte interioare și cu lumea înconjurătoare) nu se poate realiza decât prin restaurarea echilibrului launtric sau a "omului interior", prin "întoarcerea" minții în inimă. Sfinții ne spun că mintea este asemenea omului plecat departe, în călătorie. Atâta timp cât lipsește de acasă, se gândește mereu la ai săi: soție, copii, prieteni și își face legătură cu ei. Dar odată întors acasă, se liniștește și se bucură de a fi din nou împreună cu ai săi. La fel și mintea, a cărei "casă" este inima. Numai la ea "acasă" se simte bine, împăcată, liniștită. Atunci toate gândurile "străine" dispar și rămâne doar gândul la Dumnezeu. Singurul lucru necesar (Lc. 10, 22).

Toată viața creștină este, în fond, o călătorie spre locul inimii, o întoarcere neîncetată "acasă", o interiorizare permanentă, care ne leagă direct cu izvoarele harului. Numai atunci viața adevărată, care este *bucurie în Duhul Sfânt* (cf. Rom. 14,17) va pulsa plener în noi, numai atunci vom fi cu adevărat vii. Cunoașterea ce mai vastă, inclusiv cea religioasă, nu valorează nimic dacă nu cultivă inima, dacă nu servește interiorizării, umplerii de viața cea adevărată în Duhul Sfânt.

Mintea, păzită de rugăciune, coboară în inimă

Întoarcerea acasă se realizează în primul rând prin rugăciune, însoțită de asceză, adică de lupta împotriva păcatului, de înfrânare a simțurilor prin post și de săvârșirea binelui față de semenii noștri. De altfel, rugăciunea însăși este o asceză; cea mai mare asceză, până când ea nu se înrădăcinează în inimă pentru ca să țâșnească apoi neîncetat

ca apa limpede și vie a unui izvor de munte. La început, rugăciunea presupune deci osteneală: trebuie să-ți impui să te rogi, căci altfel, mintea răspândită în simțuri și în cele din afară, n-o va face niciodată fără imboldul voinței, venit din credință. Dar, încetul cu încetul, mintea se va deprinde cu rugăciunea, eliberându-se de mulțimea gândurilor și accentuând doar gândul la Dumnezeu. Sfântul Ioan Scărarul ne îndeamnă ca, în timpul rugăciunii (acasă sau în Locașul Domnului), să ne închidem mintea în cuvintele ei sau ale cântării (adică să nu ne mai gândim la nimic altceva) și s-o “coborâm” în inimă, pentru ca rugăciunea să nu rămână doar un act intelectual, ci să devină un act existențial. Astfel omul se roagă cu toată ființa sa, din tot sufletul, din toată inima. Numai atunci el simte bucuria rugăciunii. Căci a te ruga (cu rugăciunea curată, neamestecată cu alte gânduri) este cea mi mare bucurie.

În casa inimii este căldură, bucurie și dragoste, este Legea Domnului

Mai întâi, inima simte o căldură, care se răspândește în jurul ei și în tot pieptul. Este căldura harului care începe să lucreze (să încolțească), pentru că pământul inimii s-a dezghețat. Iată vin zile, zice Domnul, când voi scoate din trupul lor inima cea de piatră și le voi da inimă de carne (Iez. 11, 19). Atunci omul își “simte” inima, iar simțirea inimii este simțirea lui Dumnezeu (Sfântul Diadoh al Foticeii). Până atunci, el își ignora inima, trăia în afara ei, judeca și lucra după mintea sa și după impulsurile simțurilor. Or, inima are legile ei proprii, care sunt legile lui Dumnezeu însuși: Legea Ta, Doamne, este înăuntrul inimii mele (Ps. 39, 11).

După căldura inimii vine bucuria pentru oameni, pentru animale, plante și pentru întreaga creație a lui Dumnezeu. Pentru că, prin inima sa reunită (vindecată de fărâmițarea ei) prin lucrarea harului, omul revine la calitatea sa primordială de centru al creației sau “microcosmos” care recapitulează în sine toată zidirea lui Dumnezeu. Acesta este “omul universal”, Adam-ul total, care nu mai este despărțit de nimeni și de nimic, pentru că poartă totul în el în mod existențial. Iar forța, care unește totul, nu-i alta decât *dragostea*. Ea se manifestă ca și compătimire și mijlocire, prin rugăciune pentru întreaga creație supusă păcatului, inclusiv pentru demoni. Semnul sfințeniei este o inimă compătimitoare, zice Sfântul Isaac Sirul.

Biserica - locul întâlnirii cu Hristos (prin botez, euharistie, etc.)

Dar toată osteneala, pentru a atinge rugăciunea curată care unește și sfințește inima, este de neconceput în afara Bisericii, pentru că ea nu este doar rezultatul unui efort ascetic omenesc, ci al sinergismului (împreună lucrării) dintre harul divin și efortul personal. Or, Biserica este tocmai “locul” (în sens mistic) întâlnirii și unirii omului cu Dumnezeu prin Sfintele Taine, îndeosebi prin Euharistie, care ne constituie în “trupul lui Hristos”, făcându-ne mădularele Sale și totodată mădulare unii altora (vezi Rom.

6,5; I Cor. 6, 15; 10, 17; Efes. 4, 25; 5, 30). Măsura pe care trebuie s-o atingă creștinul este măsura lui Hristos Însuși (cf. Efes. 4, 13). De aceea, avem nevoie să ne unim mereu cu Hristos euharistic pentru ca să devenim ca și El. Trupul și Sângele Domnului, cu care ne împărtășim, actualizează în noi harul botezului, întreține efortul ascetic al rugăciunii și înfrânării și ne transformă treptat în Hristos Însuși. Astfel, firea noastră, păstrându-și toate calitățile ei de natură umană creată, este străbătută de focul dumnezeirii, purificată, înălțată și sfințită. Ca și fierul, care, introdus în foc devine el însuși foc, păstrânduși tutuși firea sa proprie. Viața sacramentală a Bisericii constituie deci atmosfera “vieții în Hristos”. Căci Biserica, în ființa ei, se identifică cu Hristos, este Hristos Însuși în acțiune prin Duhul Sfânt care sfințește totul.

Bucuria Învierii

Rugăciunea Bisericii este încărcată de o forță cu totul deosebită. Ritualul, cântările și rugăciunile Bisericii, actualizează în modul cel mai real, prin lucrarea Duhului Sfânt, actele mântuitoare ale Domnului pentru a ne face și pe noi părtași la ele. Liturgia și sărbătorile bisericești nu sunt deci simple comemorări ale unor evenimente trecute, ci actualizări ale lor în Duhul Sfânt. De aceea, la Crăciun cântăm: *Hristos se naște, măriți-L, Hristos din ceruri întâmpinați-L, Hristos pe pământ, înălțați-vă...*, iar la Paști: *Ieri m-am îngropat împreună cu Tine, Hristoase; astăzi mă ridic împreună cu Tine, Cel ce ai înviat. Răstignitu-m-am ieri împreună cu Tine: Însuși împreună mă preamărește, Mântuitorule, în Împărăția Ta*. Iar la fiecare Sfântă Liturghie, zicem: *Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Domnului Iisus, Unuia celui fără de păcat...*

Hristos a biruit prin Învierea Sa pe diavolul și păcatul cu toate consecințele lui nefaste, inclusiv moartea, “vrăjmașul cel de pe urmă”. Iar biruința lui Hristos este și biruința noastră, a celor care suntem ai Lui, uniți cu El prin botez, prin rugăciune și asceză, prin post și împărtășirea cu Sfintele Taine, prin iubire. Toate ale lui Hristos sunt și ale noastre, viața creștină fiind, după Sfântul Nicolae Cabasila (sec XIV), retrăirea împreună cu Hristos a vieții Sale pământești, de la naștere până la înălțarea la cer, trecând prin cruce, moarte și înviere. Necazurile și suferințele vieții acesteia nu se pot compara cu slava viitoare. Ele țin de condiția umană în starea ei de cădere și sunt îngăduite de Dumnezeu pentru ca și prin ele să ajungem la omorârea “omului vechi” din noi și ridicarea “omului nou” în Hristos. Dar bucuria Învierii, izvorâtă din credința neștrămutată în biruința finală, copleșește și transfigurează orice necaz, orice suferință. Viața creștină este, în fond, o bucurie și o sărbătoare neîncetată. Asemenea copiilor, zice un tânăr filozof român, găsesc în a fi creștin sentimentul bucuriei înalte și certitudinea că sărbătoarea deja a început prin noi și că desfășurarea ei nu are capăt. (*Scrisoare Duhovnicească*, sept. 1999)

= Subtitlurile aparțin redacției =

Evangelhia,

Izvor de nădejde și de bucurie

Arhim. Teofil Părăian

(cuvânt ținut de arhimandritul Teofil Părăian de la "Mănăstirea Sâmbăta de Sus "
în ziua de 22 ianuarie 1995, la pericopa din duminica a 31-a după Rusalii)

Exemple de vindecare a celor orbi în Sfânta Scriptură

In numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh ,
Amin.

Preacuvioși părinți și iubiți credincioși,
Când mi s-a spus că urmează să predic astăzi , am întrebat
ce duminică este și am aflat că este a 31-a după Rusalii și
am întrebat de asemenea ce "evangelie" se citește în
această duminică și mi s-a spus că Evangelia în care se
relatează despre vindecarea unui orb la Ierihon. Am mai
pus o întrebare, și anume după ce relatare se citește despre
această minune și mi s-a spus că după cea din Sfânta
Evangelie de la Luca. Am pus și această a treia întrebare
deoarece în Sfintele Evanghelii sunt 3 relatări despre
vindecarea unui orb la Ierihon, una în Sfânta Evangelie de
la Matei, una în Sfânta Evangelie de la Marcu și cea de-a
treia în Sfânta Evangelie de la Luca .

Dacă cineva, știe lucrul acesta și dorește să cunoască
ce se spune în cele trei relatări, ajunge să-și dea seama că
sunt și deosebiri între relatările celor trei evangheliști și
anume: Sfântul Evangelist Matei prezintă vindecarea a doi
orbi la Ierihon, la ieșirea din Ierihon; Sfântul Evangelist
Marcu înfățișează vindecarea unui singur orb la Ierihon,
pe nume Bartimeu, tot la ieșirea din Ierihon, iar Sfântul
Evangelist Luca înfățișează vindecarea unui orb la intrarea
în Ierihon .

Bineînțeles că, știind lucrurile acestea, ar putea omul
să-și pună întrebarea "cum a fost?", pentru că un evangelist
spune că a fost vindecat unul singur la intrarea în Ierihon,
altul că a fost vindecat unul singur la ieșirea din Ierihon și
altul că au fost vindecați doi la ieșirea din Ierihon.

Chestiunea aceasta poate fi lămurită destul de simplu
dacă ne gândim că Sfântul Evangelist Matei ar fi putut
prezenta doi pentru că doi au fost, unul la intrarea în Ierihon
iar altul la ieșirea din Ierihon, în împrejurări asemănătoare.
Însă, pentru noi, lucrul de căpătâi este să credem și să
mărturisim că Domnul Hristos are putere vindecătoare,
are putere întregitoare de trup și de suflet, că domnul nostru
Iisus Hristos a făcut astfel de minuni .

Iubiți credincioși,

Noi suntem obișnuiți cu minuni de felul acesta pentru că în
Sfintele Evanghelii sunt mai multe minuni de vindecare a

unor oameni fără vedere. Și anume:

Sfântul Evangelist Matei prezintă patru, doi și doi;
în Sfânta Evangelie de la Matei în cap. IX, către sfârșitul
capitolului, sunt prezentați doi oameni fără vedere care au
primit vedere de la Domnul nostru Iisus Hristos într-o casă.
Nu ni se spune unde anume și dacă ceea ce a scris Sfântul
Evangelist Matei în capitolul al IX-lea al Evangheliei sale
nu-i o anticipare, în cazul acesta Sfântul Evangelist Matei
ne prezintă patru oameni care au primit vedere de la Domnul
Iisus Hristos.

Sfântul Evangelist Marcu ne prezintă și el doi
oameni, unul în Betsaida , despre care putem citi în al IV-
lea capitol din Sfânta Evangelie de la Marcu și unul la
Ierihon, cel cu numele de Bartimeu, la ieșirea din Ierihon .

Sfântul Evangelist Luca ne prezintă un orb la
Ierihon, unul singur în toată Evangelia sa.

Iar Sfântul Evangelist Ioan ne prezintă vindecarea
unui orb din naștere care-i cuprinsă în al IX-lea capitol al
Evangheliei sale.

Iisuse, Fiul lui David , miluiește-mă!

Așadar, suntem obișnuiți cu astfel de minuni și n-avem
de ce să stăruim asupra minunii în sine , de foarte
multe ori e importantă împrejurarea în care s-a făcut o
minune sau alta și anume ce ne vor spune Sfinții
Evangheliști în legătură cu minunea respectivă .

Toți evangheliștii numiți sinoptici, adică cei trei,
Matei, Marcu și Luca, prezintă împrejurări asemănătoare
în legătură cu minunea vindecării orbului (sau orbilor) de
la Ierihon, care după aceea nu au mi fost orbi ci au fost
oameni cu vedere.

Fiecare dintre ei a strigat "*Iisuse, Fiul lui David ,
miluiește-ne!*" Pe toți i-au oprit cei din jurul lor să nu mai
strige, pentru că ei, auzind că trece Iisus din Nazaret și știind
că Iisus are putere vindecătoare, au cerut mila Mântuitorului
și au zis : "*Iisuse , fiul lui David, miluiește-ne!*" De ce au
zis "Fiul lui David", că noi nu zicem asta? Ei au zis așa
pentru că Mesia era așteptat ca fiind din neamul lui David,
un descendent coborâtor din neamul lui David. Și când au
zis "Iisuse, Fiul lui David" s-au gândit la calitatea de
Mântuitor, la calitatea de Mesia a Domnului Hristos.

Pe toți i-a oprit să tacă; deranja strigătul lor; pe ei
nu-i interesa decât să ajungă strigătul lor la Domnul

Hristos și să primească vindecarea dorită și așteptată.

Au primit vindecarea, au preamărit pe Dumnezeu, L-au urmat pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Sfântul Evanghelist Marcu are un amănunt asupra căruia aș vrea să ne oprim puțin. Poate unii dintre voi vă aduceți aminte că eu am spus de mai multe ori că Sfânta Evanghelie de la Marcu, deși este cea mai scurtă din Evanghelii (și după numărul de capitole – 16 - și după lungimea ei), cu toate acestea, în Evanghelia de la Marcu avem cele mai multe înștiințări în legătură cu cele scrise de Sfântul Evanghelist Marcu, de pildă, în legătură cu tânărul cel bogat; numai Sfântul Evanghelist Marcu spune că Iisus a privit la el și că i-a fost drag de el. (Noi avem patru Evanghelii și anume: Evanghelia de la Matei, Evanghelia de la Marcu, Evanghelia de la Luca și Evanghelia de la Ioan. Cea mai lungă este Evanghelia de la Luca, deși are numai 24 de capitole. S-ar părea că Evanghelia de la Matei ar fi mai lungă deoarece are 28 de capitole, însă împărțirea nu contează. Evanghelia de la Ioan are 24 de capitole). Sfântul Evanghelist Marcu este singurul care ne dă amănunte în legătură cu tatăl fiului lunatic, către care a zis Domnul Hristos *“dacă poți crede, toate sunt cu putință pentru cel credincios”*, el a spus *“Cred Doamne, ajută necredinței mele!”* ș.a.m.d.

În legătură cu minunea făcută la Ierihon, când Domnul Hristos i-a dat lui Bartimeu vederea, sfântul Evanghelist Marcu este singurul care dă numele celui care primit vederea la Ierihon, *“Bar-timeu”* adică fiul lui Timeu.

Bartimeu a strigat *“Iisuse, Fiul lui David, miluiește-mă”*. Iubiți credincioși, noi nu-i mai spunem Fiul lui David pentru că știm că Domnul Hristos este mai mult decât Fiul lui David, este Fiul lui Dumnezeu. Dar cum zicem noi? *“Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”*.

Ai încredere, scoală-te; te cheamă!

Bartimeu striga, lumea îi stătea împotrivă să nu mai strige. Domnul Iisus Hristos a auzit strigătul lui Bartimeu și ne spune Sfântul Evanghelist Marcu, că Domnul a poruncit să-l cheme, ca să ajungă omul acela aproape de Domnul Hristos. Și atunci oameni din mulțime, și așa-i lucrul pe care vreau acum să-l avem în vedere, s-au dus la el (cei care au zis mai întâi să tacă!) și i-au spus așa *“Ai încredere, scoală-te; te cheamă!”*.

Iubiți credincioși, dacă ne gândim puțin la aceste cuvinte spuse de oameni și rămase în Evanghelie, mulți sunt care zic că în Evanghelie e Cuvântul lui Dumnezeu, dar bineînțeles că este și cuvânt omenesc nu numai Cuvântul lui Dumnezeu. Iată un cuvânt al omului: *“Ai încredere, scoală-te; te cheamă!”*. Un cuvânt al oamenilor.

Acest cuvânt al omului e un fel de rezumat al Evangheliei. Eu m-am gândit de multe ori că dacă ar fi să punem un motto, adică un cuvânt de plecare, un cuvânt de reprezentare la Evanghelii, la fiecare Evanghelie și la toate Evangheliile cuvântul cel mai potrivit ar fi acesta: *“Ai încredere, scoală-te; te cheamă!”* (Mc. 10, 49).

Acesta-i rostul Evangheliei, să ne învețe că Domnul Hristos ne cheamă, să ne dea încredere în Domnul nostru

Iisus Hristos și să ne facă să ducem altă viață, viață de om care e angajat pentru Dumnezeu. Ai încredere. Dacă ai încredere faci ceva. Ce faci? Te ridici, te scoli. Faptul acesta se întărește și prin faptul că Domnul Hristos ne cheamă. Domnul Hristos ne cheamă pe toți, pe toți ne cheamă și atunci când zice de pildă *“Veniți la Mine toți cei osteniți și Eu vă voi odihni pe voi”*, ne cheamă pe toți. Sau *“Învățătorul este aici și te cheamă”* (In. 11, 28), tot un cuvânt al omului (așa a zis Marta către Maria - cele două surori ale lui Lazăr înviat de Hristos). Și cuvântul acesta poate fi pus ca motto pentru Evanghelie. Învățătorul este aici! Unde aici? În Evanghelie! Și te cheamă!

Credință și suferință

Iubiți credincioși,

Insă se întâmplă de multe ori că noi avem încredere, știm că ne cheamă Domnul Hristos, facem și noi niște eforturi să ne ridicăm mai presus de lumea acesta și cu toate acestea nu simțim jutorul lui Dumnezeu, pe care însă îl avem. De ce? Pentru că altele sunt gândurile oamenilor și altele sunt gândurile lui Dumnezeu. Noi dacă avem încredere în Domnul nostru Iisus Hristos, trebuie să ne lăsăm în seama Lui și atunci Domnul Hristos nu se poate să nu ne ajute, ne ajută în felul în care știe El că trebuie să fim ajutați.

Sfântul Apostol Pavel care a umblat atâta pentru propovăduirea Evangheliei, pentru Domnul Hristos, avea niște suferințe de care n-a scăpat, deși s-a rugat lui Dumnezeu, s-a rugat de Domnul Hristos să îndepărteze de el suferința pe care o purta în trup și n-a fost scutit de suferință, poate că tocmai de aceea, ca să poată să fie propovăduitor și pentru cei ce suferă și să nu se spună despre el cum s-a spus despre Iov că se tot poate lăuda că toate-i merg bine. Uite, Sfântul Apostol Pavel a avut niște lucruri de suferit, niște greutăți de dus. Le-a dus. Ar putea zice cineva: *“Bine, dar nu e dreptate la Dumnezeu că uite câte a făcut el pentru Dumnezeu și totuși Dumnezeu nu l-a miluit cu sănătate deplină”*. E drept că n u l-a miluit cu sănătate deplină, da-i mai mare lucru să-l mărturisești pe Dumnezeu în suferința pe care o ai decât să nu ai nici un fel de suferință. Știe Dumnezeu cum să ne împartă la toți, și-apoi să știți, iubiți credincioși, că oamenii depășesc prin credință suferințele.

Un doctor care a lucrat mult în trecut cu Oastea Domnului și care a fost și pe aici (doctorul Ion Suciu Sibianul), a spus aici la mănăstire o vorbă care m-aș bucura să se țină minte: *“Mai ales două lucruri nu poate face omul fără credința în Dumnezeu: să crească copii buni și să suporte o suferință grea”*.

Sunt atâția oameni care suportă suferințe grele în credință și biruie în credință suferința. Nu în înțelesul că dispăre suferința. Mie îmi place să spun că credința are darul de a rezolva toate. Nu există nici un lucru pe care credința nu îl rezolvă, numai că îl rezolvă cum știe Dumnezeu că trebuie rezolvat lucrul acela. Prin urmare, cineva care are o suferință grea și o duce, e mai mult decât dacă ar avea o sănătate deplină și s-ar bucura de sănătate și ar mulțumi lui Dumnezeu.

Bineînțeles, iubiți credincioși, prin asta noi nu

vrem să spunem că boala este un ajutor. Ea poate fi și un ajutor. Suferința, necazul, pot fi și un ajutor pentru binele omului, pentru mântuirea omului, dar noi nu dorim să suferim. De ce nu dorim să suferim? Pentru că Dumnezeu nu vrea să suferim, El îngăduie suferința dar nu o cere anume. Dumnezeu îngăduie suferința ca s-o putem birui, să putem trece de suferință. Sunt oameni despre care cei din jurul lor socotesc că suferă, dar ei de fapt nu suferă nimic, mai ales când este vorba de ceva nedureros. Când ai credința în Dumnezeu ai biruit lumea aceasta, pentru că Domnul Iisus Hristos, chiar el însuși a spus: *“În lume necazuri veți avea, dar îndrăzniți, eu am biruit lumea”* (Ioan 16, 33). Oamenii biruiesc cu Domnul Hristos necazurile din lumea aceasta.

Totuși Sfânta noastră Biserică vrea să nu suferim. De pildă, ne rugăm pentru sănătatea și mântuirea credincioșilor. De ce ne rugăm pentru sănătate și mântuire? Pentru că sănătatea și mântuirea sunt daruri de la Dumnezeu. De ce zicem *“Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace și răspuns bun la înfricoșătoarea judecată a lui Hristos să cerem”*. De ce cerem lucrurile acestea de la Dumnezeu? Pentru că le socotim bune. Sau ne rugăm pentru Întâi Stătătorul bisericii din care facem parte. Noi ne rugăm, de exemplu, pentru Mitropolitul nostru și zicem: *“Întâi pomenește Doamne pe Înalt Prea Sfințitul, Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Antonie pe care-l dăruiește Sfințelor Tale Biserici în pace, întreg, cinstit, sănătos, îndelungat în zile, drept învățând cuvântul adevărului Tău. Cum să-l dea Bisericii? Cum să-l dăruiască Bisericii? În pace, în liniște, întreg, nevătămat, fără lipsuri, cinstit, sănătos, îndelungat în zile. De ce? Ca să poată propovădui cuvântul adevărului Tău.*

Ce se răspunde la aceste cuvinte? Se răspunde: *“Pe toți și pe toate”*, sau mai demult se spunea și *“Pentru toți și pentru toate”*, iar la Sighișoara am auzit spunându-se: *“Doamne miluiește pe toți și pe toate”*. De ce? Când spunem aceasta, ce spunem, ce afirmăm? Afirmăm că nu numai pe Mitropolitul îl vrem în pace, sănătos, întreg, cinstit, îndelungat în zile, ci pe toți credincioșii și pe toate credincioasele le vrem așa cum îl vrem pe Mitropolitul, în pace, întreg, cinstit, sănătos.

De la ajutor și mângâiere la vindecare deplină

Așa gândește Biserica. De ce gândește Biserica așa? Pentru că așa a învățat de la Domnul Hristos, pentru că Domnul Hristos a dat întregime trupului, și atunci, dacă a dat întregime trupului, înseamnă că întregimea este lucrul de căpetenie. Dacă mai sunt și niște lipsuri și niște necazuri, niște devieri de la ceea ce este bine, știm că așa vrea Dumnezeu, că Dumnezeu îngăduie lucrurile acestea și că lucrurile acestea sunt cu un rost, noi nu știm de ce, *“Ceea ce fac Eu acum tu nu pricepi, dar mai târziu vei înțelege”* (In. 13, 7) i-a spus Domnul Hristos Sfântului Apostol Petru. Va veni și vremea înțelegerilor, dar până atunci fiecare ducem ce ne-a rânduit Dumnezeu pentru binele nostru personal și pentru binele altora, pentru că necazurile care sunt și pe care le ducem noi sau alții, nu-s numai ale noastre, sunt și ale celor din jurul nostru. Și atunci, cei din jurul

nostru se mântuiesc intervenind spre bine, completând lipsurile pe care le au cei cu lipsuri. Asta-i vindecarea pe care o dă omul de rând: **ajutorul**. Domnul Hristos a dat **vindecare deplină** pentru că este Dumnezeu și a făcut aceasta fiind Dumnezeu, dar unde îngăduie în continuare lipsa și neputința, acolo le dă celor din jur putere de ajutorare, de răbdare și puterea aceasta este minunea pe care o pot face eu ca om, și prin care înaintează spre Dumnezeu și cei care fac minunea și înaintază și o folosesc și cei pentru care se face minunea aceasta a ajutorării.

Iubiți credincioți,

Sfântul Evanghelist Marcu și Sfântul Evanghelist Luca, în legătură cu slăbănogul de la Capernaum, spun că cei patru care l-au adus în fața Domnului Iisus Hristos, l-au dus prin acoperișul casei și l-au coborât în fața Domnului Hristos. Asta este ceea ce facem când ajutam pe un om, îl ducem în fața Domnului Hristos, prin ceea ce facem noi pentru el. Dacă avem credință atunci facem mult, dacă nu avem credință atunci nu facem nici puțin. Credința este salvatoare, credința este mântuitoare, credința este ridicătoare.

Despre Maica Tereza din Calcutta se spune că era odată lângă un bolnav și curăța niște răni care miroseau urât. Ea voia să ajute pe omul acela care era în necaz și cineva a trecut pe acolo și a zis *“Eu n-aș face asta nici pentru un milion de dolari”* și Maica Tereza a spus *“Nici eu, pentru un milion de dolari n-aș face, dar pentru Dumnezeu fac!”*. Asta înseamnă să ai credință, să faci ceva ce n-i face pentru întreaga lume aceasta, dar pentru Dumnezeu faci. Și dacă nu faci, să știi că ești în lipsă cu credința. Dar dacă ai credință, biruiești și tu și îl ajuți și pe altul să biruiască.

“Împărate ceresc, Mângâietorule”, zicem noi în rugăciune, vorbind cu *Duhul Sfânt*. Să fim deci doritori de a aduce **mângâiere**, să fim doritori de a ajuta, doritori de a împlini ceea ce nu poate omul singur dar ceea ce poate împlini împreună cu Duhul Sfânt. Aceasta este puterea noastră, asta este vindecarea pe care o aducem noi. *“Pe bolnavi mâinile își vor pune și bine le va fi”* (Mc.16, 18), se spune în Sfânta Evanghelie de la Marcu, Cuvânt al Domnului Iisus Hristos și eu cred că nu-i vorba numai de **sănătate** și e vorba și de **mângâiere**.

Dumnezeu să ne ajute să ne întărim în gânduri bune, Dumnezeu să ne ajute să înmulțim binele la măsurile noastre, Dumnezeu să ne ajute să putem să ne purtăm fiecare partea de greutate, câtă ne-a dat-o Dumnezeu, s-o purtăm și să fim ajutători către cei care au de purtat și ei greutăți și poate greutăți mai mari decât ale noastre și să nu uităm niciodată cuvântul *“Ai încredere, scoală-te, te cheamă”*. Amin.

Războiul nevăzut. Isihasmul

RUGĂCIUNEA LUI IISUS

Arhim. Teofil Părăian

“Alungă-ți dușmanii cu numele lui Iisus, căci nu este putere mai mare în cer și pe pământ” – Sf. Ioan Scărarul

Isus – numele în care se mântuiesc creștinii

Stimați ascultători, am fost programat să vorbesc astăzi despre *Rugăciunea lui Iisus*. Nu știu, cei care ați citit afișele sau cei care ați fost informați despre asta, ce ați înțeles prin Rugăciunea lui Iisus. De ce? Pentru că zicând Rugăciunea lui Iisus cei mai mulți s-ar putea gândi la altceva decât la ceea ce urmează eu să vă spun. Rugăciunea lui Iisus ar părea că este rugăciunea pe care a făcut-o cândva Iisus sau pe care o va face-o. Ar părea că “Rugăciunea lui Iisus” ne arată cum se roagă Iisus. Ori ceea ce urmează să vă spun eu e altceva, n-o să vă vorbesc despre rugăciuni ale Mântuitorului nostru Iisus Hristos curpinse în Evanghelie, nici de cea din grădina Ghețimani, nici de rugăciunea arhierască cuprinsă în al 17-lea capitol din sfânta Evanghelie de la Ioan, puține totuși și scurte, cele mai multe din ele, ci despre altceva: despre “*rugăciunea cu care se mântuiesc călugării*”, care-i cunoscută și ca *Rugăciunea lui Iisus*. De ce? Pentru că e pomenit în cuprinsul ei numele lui Iisus, despre care sfântul apostol Petru spune că este “*numele prin care ne mântuim*”. Pentru că nici un alt nume nu este “în care ne mântuim” în afară de numele lui Iisus. E vorba de rugăciunea aceea pe care o are în vedere sfântul Ioan Scărarul, trăitor în secolul al VI-lea, când spune că nu există o armă mai tare împotriva ispitelor decât rugăciunea aceasta, care cuprinde numele lui Iisus. Este vorba despre o rugăciune scurtă care are următorul cuprins: “*Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul*”. Această rugăciune scurtă o recomandăm tuturor creștinilor. Ea este specifică Bisericii Ortodoxe, deci Biserica Ortodoxă o cuprinde în mod special, și cu această rugăciune cu care se mântuiesc călugării, se pot mântui toți oamenii, toți credincioșii.

Rugăciunea cu care se mântuiesc călugării și nu numai

Eu am aflat despre rugăciunea aceasta: “*Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul*” în anul 1942. Mai întâi dintr-o scrisoare, o scrisoare pe care mi-a trimis-o un diacon de la Mănăstirea Brâncoveanu (de la Sâmbăta de Sus), părintele Vasile Șortan. Îmi răspundea din mandatul părintelui Arsenie la o scrisoare pe care i-am scris-o eu părintelui Arsenie. Și-mi atrăgea atenția asupra acestei rugăciuni, adică mi-a spus-o și m-a îndemnat s-o fac. La scurtă vreme după aceea am ajuns eu însumi la mănăstirea de la Sâmbăta și am vorbit cu părintele Arsenie. Părintele Arsenie știa că vreau să mă fac călugăr și cum dânsul avea o putere de a înțelege esențialul din orice chestiune (spunea cineva să se pricepea la toate și că știa mai bine decât meseriașii orice lucru pe care voia să-l facă), și-a dat seama că lucrul cel mai de căpetenie pe care îl poate face cineva, călugăr sau necălugăr, dar mai ales dacă este călugăr, este să zică “*Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu,*

miluiește-mă pe mine, păcătosul”. Cu aceasta este îndatorat candidatul la călugărie, din însăși slujba de călugărie. Când cineva se face călugăr primește un obiect care se numește *metanie*. E format dintr-o mulțime de noduri și are rostul de a-l ține atent pe cel care zice rugăciunea “*Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul*”, fiecare nod fiind o atenție anume pentru rugăciune. Când se face cineva călugăr și i se dau metaniile, e rânduit în slujba de călugărie ca aecl care slujește călugăria să zică așa: *Fratele nostru* [i se spune numele, în cazul meu s-a spus *Teofil*], *primește sabia Duhului, care este Cuvântul lui Dumnezeu, spre rugăciunea din tot ceasul către Hristos*”. Aceasta este prezentarea în fața obștei, în fața celor care sunt participanți la slujba clugăriei. Deci ei trebuie să știe ce se întâmplă cu fratele lor. “*Fratele nostru primește sabia duhului*”, sabia duhului fiind aceasta, *metania*, dar cu explicația: “*care este Cuvântul lui Dumnezeu*”, deci sabia duhului este Cuvântul lui Dumnezeu. E scrisă aceasta în Epistola către Efeseni a sfântului apostol Pavel, cap VI; între armele duhului este și sabia duhului și sabia duhului este, zice sfântul apostol Pavel, cuvântul lui Dumnezeu. Și se adaugă, “*spre rugăciunea din tot ceasul către Hristos*”. Deci, i se dă sabia duhului, i se dă Cuvântul lui Dumnezeu, i se dau metaniile, cu scopul de-a face călugărul mereu rugăciune, de-a avea gândul la Hristos în tot ceasul. Și-apoi, vorbind slujitorul călugăriei cu candidatul la călugărie, îi spune așa: “*că ești dator în toată vremea a avea în minte, în inimă, în cuget și-n gura ta, numele Domnului Iisus și a zice: Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul*”. I se dau metaniile, i se dă îndatorirea aceasta candidatului și el urmează să se roage cât poate el de des cu această rugăciune.

Părintele Arsenie sigur că, știind aceasta, s-a gândit că eu și fără să fiu călugăr aș putea să zic “*Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul*”. La rândul lui călugăriei nu există nici o teorie, nu există nici o explicație, ci există doar o angajare. O angajare în înțelesul că toți cei care sunt de față la slujba călugăriei, trebuie să știe că fratele nostru primește sabia duhului. A venit odată tata la mine, Dumnezeu să-l odihnească, și a văzut că au călugării metanii pe mână și zice: de ce-și leagă mâna? A văzut că-s legate de mână și a gândit că asta este ca să-și lege mâna. Dar nu, nu-i ca să-și lege mâna, ci ca să-și lege mintea într-o rugăciune. Și atunci părintele Arsenie știind de lucrul acesta mi-a spus și mie: uite să zici rugăciunea. Și nu mi-a dat nici o explicație, n-a făcut nici o teorie, cum nu este o teorie în slujba de angajare în această rugăciune. Și a zis așa: o spui cu gândul, cu cuvântul gândit, nu cu cuvântul vorbit. Poate că unii ați citit prin anumite cărți că rugăciunea aceasta poate fi spusă cu cuvântul vorbit și atunci e *rugăciunea gurii*, rugăciune orală, poate fi spusă cu cuvântul gândit și atunci e *rugăciune a*

minții și poate fi spusă fără cuvinte, cu inima, și atunci este o rugăciune a inimii. În realitate, rugăciunea aceasta ca orice rugăciune are nivelul pe care îl are cel care se roagă. Dar părintele mi-a atras atenția de la început să nu zic cu cuvântul vorbit: “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”, ci să zic cu cuvântul gândit și asta poate și pentru motivul că părintele mi-a recomandat să o zic *lipită de respirație*. Și mi-a spus cum: în ce constă respirația? În a trage aerul în piept și a-l da afară. Deci are două momente. Momentul de inspirație, adică de a trage aerul în piept și momentul de expirație, de a scoate aerul din piept. Și părintele mi-a spus că între respirații, deci fără să inspir, fără să expir, acolo unde se întâlnesc două respirații, cea care se termină cu cea care începe să zic “Doamne”, cu mintea; apoi trăgând aerul în piept să zic “Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu” și dând aerul afară să zic “miluiește-mă pe mine păcătosul”. Atât mi-a spus părintele, altceva nu mi-a mai spus nimic. Nici nu mi-a spus să mă informez, nici să citesc ceva, nici să caut îndrumător, nu mi-a spus nimic de felul acesta. Mă gândesc eu, m-am gândit de multe ori, că poate de aceea nu mi-a spus nimic pentru că și-a dat seama că nu găsesc pe cineva care să mă îndrume în condițiile în care îmi trăiam eu atunci viața, în locul unde eram.

Când îți aduci aminte de Dumnezeu, înmulțește rugăciunea...

Am plecat de la Mănăstirea de la Sâmbăta și m-am dus la școală la Timișoara. Făcusem 5 clase la o școală specială la Cluj. Eu sunt nevăzător din copilărie și părinții mei m-au dat la o școală specială; am întrerupt doi ani, în 1942 am reluat la Timișoara un an școlar tot la școală specială. După câteva săptămâni, după o lună, de când am vorbit cu părintele Arsenie, m-am dus la Timișoara cu ceea ce știam eu despre rugăciunea aceasta: “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”. Gândesc că un copil de 13 ani și jumătate nu se poate angaja la niște lucruri cu statornicie și cu efort. Părintele a vorbit cu mine ca și cu un om mare, mi-a predat această lucrare și m-a lăsat s-o fac.

Nu mi-a spus să fac o pravilă anume, adică să am un program anume de rugăciune, să zic de-atâtea sau de-atâtea ori. Doar mi-a spus s-o zic! Și dacă mi-a prezentat metoda aceasta de lipire de respirație a rugăciunii, nu s-a gândit părintele că o s-o fac de câte ori respir. Nici pustnicii nu pot să realizeze lucrul acesta, ca de câte ori respiră să zică rugăciunea “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”. Cu atât mai puțin cineva care are îndeletniciri în viața socială. Și eu m-am dus să-mi fac niște datorii în viața socială, și-a fost bine că m-am dus, și-a fost bine că mi-am făcut datoriile. Am făcut școală și am căutat să învăț; mi-a fost drag la școală, și-am învățat cu bucurie și n-aș fi avut vreme de rugăciune în exclusivitate. Nu mi-a pus nimeni în atenție aceasta. După aceea am aflat eu că se silesc unii să facă rugăciunea cât mai des posibil și își caută vreme de rugăciune și că nu-și mai îndeplinesc alte îndatoriri că doar rugăciunea e datoria principală. Eu nu am avut niciodată gânduri de felul acesta și n-am nici acum și cred că n-o să am nici de acum încolo! De ce? Pentru că deși la sfintele slujbe suntem îndemnați adeseori să ne rugăm: “Domnului să ne rugăm” să cerem ceva de la Dumnezeu: “La Domnul să cerem” ni se mai spune și ceva de care cam uităm noi și anume: “Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm”. Deci nu ni se cere o singură faptă bună, chiar dacă rugăciunea este fapta bună cea mai la îndemână, ci ni se cere ca toate ale noastre să le aducem ca o slujbă lui Dumnezeu. “Toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm”.

În scrierile Sf. Dorotei se spune că acela care se îngrijește numai de o faptă bună, cum ar fi de rugăciune, nu zidește o casă, ci zidește un perete și că peretele nu-l poate servi așa cum l-ar servi o casă întreagă. E un gând al cuviosului Dorotei pe care ar fi bine să-l avem și noi în vedere. Totuși pentru că rugăciunea e cea mai la îndemână faptă bună la călugărie, se pune problema aceasta a îndesirii rugăciunii. Sfântul Marcu Ascetul are în “Filocalia” un cuvânt care mie îmi place foarte mult: “Când îți aduci aminte de Dumnezeu înmulțește rugăciunea, ca atunci când Îl vei uita, Domnul să-și aducă aminte de tine”.

1. Întâlnirea cu noi înșine

(cu răutatea și necurăția agonisite în suflet)

Cum zic, am plecat, program nu mi-am făcut, am zis când mi-am adus aminte și am avut rezultatele omului care se ocupă de el însuși. Pentru că rugăciunea aceasta: “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu miluiește-mă pe mine păcătosul” este și o metodă de cercetare de sine. Fără să te angajezi la această rugăciune n-ajungi niciodată să te cunoști, mai ales n-ajungi niciodată se te cunoși în străfundurile existenței tale. Ori îmbunătățirea sufletească așa cum e gândită în ortodoxie, așa cum e gândită în scrierile părinților filocalici, îmbunătățirea sufletească trebuie să fie o îmbunătățire de fond nu o îmbunătățire superficială, de suprafață. Domnul Hristos a spus că trebuie să spălăm partea dinăuntru a paharului și a blidului (Mt. 23, 25-28). Domnul Hristos a spus: “Învățați-vă de la Mine că sunt blând și smerit cu inima” (Mt. 11, 29). În “Scara”, Sfântului Ioan Scărarul comentează acest cuvânt așa: “A zis Domnul: învățați-vă nu de la înger, nu de la om, nu din carte, ci de la Mine, de la lucrarea mea cea din voi, că sunt blând și smerit cu inima și cu felul de a gândi și veți avea odihnă sufletelor voastre de patimile care vă asupresc pe voi”. Ce scurt și cât de cuprinzător!

Sfântului Ioan, cel ce a scris “Scara”, despre rugăciunea în raport cu cel ce se roagă spune: “Rugăciunea este judecată și judecătorie și scaunul Judecătorului înainte de judecata viitoare”. De ce? Pentru că în starea aceasta de rugăciune te poți cunoaște și te poți îmbunătăți, ca să ajungi, cum a zis Domnul Hristos, să învățăm de la El să fim blânzi și smeriți cu inima, în fondul nostru, în adâncurile existenței noastre, în cele mai dinlăuntru ale noastre. Cum zicem în rugăciune după ce ne împărtășim cu Sfintele Taine: “intră în alcătuirea mădularilor mele, în răunchi și în inimă”. Rugăciunea aceasta îl aduce pe Domnul Hristos să fie lucrător în adâncuri.

Nu mai că în adâncuri se găsesc niște lucruri care trebuie scoase, trebuie rezolvate. Când am început să zic “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul” mai cu îndesire, când mă trezeam noaptea din somn, sau când mergeam pe drum, sau când așteptam ceva și-mi aduceam aminte și ziceam, am băgat de seamă că port în suflet multă răutate; m-am întâlnit cu mizeria din mine! Eram tânăr și se părea că n-am agonisit prea multe rele în lumea aceasta. Și într-adevăr n-am agonisit multe rele, dar am adus multe rele din străfunduri de existență în existența mea. O încărcătură, încărcătura negativă a celor ce mi-au oferit, prin darul lui Dumnezeu, existența. Au pus în mine și ceea ce au avut ei bun. Și asta se întâmplă cu toți pentru că există o asemănare fizică și există și o asemănare morală.

Când m-am spovedit la părintele Arsenie, mi-a pus o întrebare pe care atunci am socotit-o fără rost. Dar care avea rost. Și m-a întrebat între altele: ți-a venit vreodată să omori un om? Mi se părea că-s prea tânăr ca să-mi vină astfel de gânduri. Doar șitti că sunt destui când se necăjesc, că spun: mă, te omor! Ei când zic “te omor” înseamnă că au și o pornire de a omori. Și omorârea asta, pornirea asta spre omorâre o aduci de undeva. O ai în tine.

Mie nu mi-a venit gândul să omor pe cineva și niciodată n-am zis în viața mea către cineva: te omor, cum am auzit pe mulți părinți zicând către copii: mă, te omor mă! te omor! Bineînțeles că nu-i corect, dar asta exprimă ceva. Exprimă că în adâncuri de gând, în adâncuri de simțire sunt niște răutăți care trebuie scoase dacă vrei să ajungi blând și smerit cu inima, dacă vrei să rezolvi niște răutăți care nu trebuie să existe nici la suprafață nici în adâncime.

Și s-au ivit furtuni de gând, dezlănțuiri de răutate, eram foarte nervos, mai nervos decât alții, care nu erau nervoși, erau răi; v-am mai spus eu că mai demult oamenii nu știau de nervoși, știau de răi. Ziceau de cutare: îi rău. Acum se zice: îi tare nervos, nu-i rău, îi nervos; da nervozitatea arată răutatea, pentru că iese la suprafață ceva ce porți în tine, ceva ce n-ar trebui să fie nici la suprafață, nici în adâncime. Dar constăți lucrul acesta numai dacă te ocupi de tine însuși, dacă îți atrage cineva atenția și dacă te verifici în contextul social al existenței tale. Cineva care știe că răutatea trebuie rezolvată numai atunci scapă de ea, când îi rușine, când se jenează de starea aceasta. Și-am început să zic; și-am început să răscolesc, să scormonesc fără să-mi dau seama. Și scormoneliile acestea au adus la iveală fel de fel de gânduri, de închipuiri, de imagini, de chipuri ale răutății, pentru că răutatea are multe chipuri. Dar nu știam ce se întâmplă cu alții pentru că viața nu se trăiește prin comparație. Eu însumi nu spuneam la alții, nici la spovedit nu spuneam; că nu știam că trebuie să spun. La spovedit spuneam ce mă întreba. Dar natural ar fi fost să spun: uite că *îmi vin tot felul de gânduri rele și mai ales când mă rog îmi vin*. Însă am avut un mare noroc de la Dumnezeu și anume acela că n-am pus răscolele în legătură cu rugăciunea, așa ca să zic: păi dacă astfel de rezultate are rugăciunea mă las de rugăciune. N-am întrebat pe nimeni, n-am știut nici pe cine să întreb. Sigur că pe atunci cei care puteau să spună ceva despre aceasta erau doar călugării și poate unii dintre preoți. Dar să știți că atunci nu era de circulație rugăciunea aceasta cum e acum. Atunci cine știa despre lucrurile acestea? Călugării și dintre călugări cei ce se ocupau de rugăciunea aceasta. Pentru că să știți că și mulți călugări uită de rugăciunea cu care se mântuiesc călugării și uită de statornicirea în rugăciune, uită de îndatorirea de a te ruga toată vremea sau măcar în vremea pe care o ai disponibilă pentru rugăciune. Pentru că nu toată vremea îi disponibilă pentru rugăciune. De exemplu eu acumă vă vorbesc despre rugăciune, dar nu mă pot și ruga în același timp. Și nici nu vreau să mă rog în același timp. Pentru că nu mi se cere așa ceva.

Rugăciunea isihastă și rugăciunea liturgică

Ceea ce e bine să ajungă toți să aibă, în privința rugăciunii, este ca atunci când mintea-i liniștită, ca atunci când te poți gândi la orice, să-ți vină în minte rugăciunea și să zici “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”. Odată cu respirația. Asta-i tot. Restul e ceea ce trebuie să facem. Există o pravilă de rugăciune, există o rugăciune liturgică, adică rugăciunea de la slujbe. Eu nu-mi pot închipui o viață duhovnicească fără slujbele bisericii, fără rânduielele de slujbă, fără zicerile de la sfintele slujbe. Nu-mi pot închipui o viață ortodoxă fără angajarea și prin altceva decât prin rugăciunea “Doamne Iisuse...”, pentru că aceasta nu cuprinde tot. Uite că zicem la slujbe atâtea și atâtea cuvinte de rugăciune pe care într-un fel le putem înlocui cu “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”, dar în alt fel nu le putem înlocui. Haideți să luăm un caz la îndemâna tuturor. Dacă slujba cununiei, de pildă, ar fi înlocuită cu “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”, cine ar ști de cuvintele “Doamne, Dumnezeu nostru, cu mărirea și cu cinste încununază-i pe...”. Și asta-i o rugăciune. Sau dacă s-ar

reduce totul la “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul” cum zic mulți dintre cei care exagerează, atunci cum s-ar putea zice, la cununie de pildă: “Binecuvintează-i pe dâșii Doamne, Dumnezeu nostru, cum ai binecuvântat pe Avraam și pe Sara; Binecuvintează-i pe dâșii Doamne, Dumnezeu nostru cum ai binecuvântat pe Isac și pe Raveca; Binecuvintează-i pe dâșii cum ai binecuvântat pe Iacob și pe toți patriarhii. Binecuvintează-i Doamne Dumnezeu nostru pe dâșii cum ai binecuvântat pe Iosiv și pe Asireta. Binecuvintează-i Doamne Dumnezeu nostru cum ai binecuvântat pe Moise și pe Sefora. Binecuvintează-i pe dâșii Doamne Dumnezeu nostru cum ai binecuvântat pe Ioachim și Ana. Binecuvintează-i pe dâșii Doamne Dumnezeu nostru cum ai binecuvântat pe Zaharia și pe Elisabeta. Păzește-i pe dâșii Doamne Dumnezeu nostru, adu-ți aminte de dâșii Doamne Dumnezeu nostru. Să strălucească ei ca luminătorii pe cer. Să aibă ei bucurie ca Sfânta Elena când a găsit Sfânta Cruce”.

Iată sunt niște lucruri care nu pot fi înlocuite. N-ai de ce să le înlocuiești. N-ai voie să le înlocuiești, pentru că sunt cuvintele Bisericii. Să știți că sunt oameni care s-porniți numai pe anumite lucruri. Unii care citesc Psaltirea zic că în Psaltire-i totul. Totul e să citești Psaltirea. Alții care citesc acatiste, cred că totul e să citești acatiste. Alții care zic “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul” că totul e să zici “Doamne Iisuse...”. Nu-i adevărat! Adevărat e că trebuie să ne angajăm prin rugăciune. Fie prin *rugăciunea liturgică* și să n-o părăsim niciodată. Fie prin *rugăciunea particulară* pe care o facem din cărțile de slujbă și să n-o lăsăm. Fie prin *rugăciunea* “Doamne Iisuse...” cu care completăm toate celelalte. Și atunci ajungem la ceea ce dorim să ajungem și la ceea ce trebuie să ajungem: la limpezimea sufletului. Acesta-i rostul: să ne facem din răi, buni. Cum? Prin chemarea ajutorului lui Dumnezeu. Prin Dumnezeu, pentru că mântuirea nu ne-o facem noi. Noi contribuim la mântuirea noastră cu rugăciunile pe care le facem, cu “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”, insistând pentru asta, dar în realitate noi nu ne mai mântuim prin puterile noastre. Nu ne îmbunătățim prin puterile noastre ci prin puterea lui Dumnezeu. De ce zicem: “Doamne miluiește-ne”, “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”? Pentru că nu ne ajung puterile noastre să realizăm ceea ce dorim să se realizeze cu noi: să ne îmbunătățim sufletește.

2. Liniștirea sufletească

(înlăturarea răutății și necurăției din suflet)

Iată, sunt niște lucruri pe care trebuie să le avem în vedere și când ne ocupăm în mod special de ceea ce este esența isihasmului. Isihasmul este un cuvânt care vine de la isihie. Și isihia înseamnă liniște. Să ajungi la liniștire. Înainte de toate trebuie să-ți cauți niște condiții de liniștire. Dar dacă ajungi să fii liniștit numai în condiții de liniștire să știi că nu ești liniștit! Liniștirea trebuie să fie o realitate pe care o duci cu tine în toate împrejurările de viață. Săptămâna trecută am vorbit la Timișoara despre: Ce învățăm din Pateric? Și le-am spus între altele o istorie din Pateric despre unul care s-a dus într-o mănăstire și unii l-au chemat la masă și s-a dus să mănânce și el împreună cu ceilalți din obștea mănăstirii. Dar cineva dintre cei de acolo a zis: “cine l-a chemat pe acesta la masă? Ia dați-l afară!” Și l-au dat afară. Și omul s-a dus. După aceea s-au gândit alții: “Măi, nu-i frumos să-l scoți pe om de la masă. Chemați-l iară”. Și s-au dus să-l cheme. Și a venit omul. Și a stat la masă. Și l-au întrebat după aceea unii: “Ce-ai gândit tu în gândul tău când te-au dat afară și te-ai dus și te-au chemat înapoi și ai venit? Altul ar fi zis: ce mă mai chemați acumă

după ce m-ați dat afară!?” . Și știți ce-a zis? A zis: “M-am gândit să fiu ca un câine pe care când îl alungi se duce și când îl chemi se întoarce”. Și m-a întrebat după aceea cineva: Părinte, dacă ar face cineva cu dumneavoastră așa, așa ați face? Apăi să știți că n-am fost pus în împrejurări din acestea. Dar dacă într-adevăr am liniște în suflet și liniște realizată prin credința în Dumnezeu, așa ar trebui să fac. Iar dacă nu fac așa înseamnă că n-am ajuns încă la măsurile la care trebuie să fii biruitor prin credință.

3. Întâlnirea cu Dumnezeu, cu Iubirea și Viața (făcând binele, aducând roadă bună, trăind în Hristos)

Rugăciunea are darul de a ne pune în situația să ne întâlnim cu noi înșine și de fapt rostul îl are mai ales să ne întâlnim cu Dumnezeu. Dar locul în care ne întâlnim cu Dumnezeu este locul în care ne întâlnim cu noi înșine. Și câtă vreme nu-s scoase din noi răutățile, atâta vreme nu ne putem întâlni cu Dumnezeu. Pentru că dacă-l căutăm pe Dumnezeu unde-s răutățile noastre nu-l găsim pe Dumnezeu, ci găsim răutățile noastre. După ce ne îmbunătățim ne întâlnim cu bunul Dumnezeu.

Ar putea întreba cineva: Bine, dar câtă vreme trebuie să stăruie cineva în rugăciune ca să scape de rele și să-și realizeze cele bune? Nu există o vreme anume. Undeva în Pateric se spune că de va voi omul, de dimineața până seara ajunge în măsură dumnezeiască. Nu știu dacă-i așa, pentru că nu știu cum anume trebuie să vrea omul, câtă putere trebuie să investească omul în dorința aceasta de a ajunge în măsură dumnezească și aceasta într-o singură zi. *Important este să ne simțim angajați într-o viață superioară printr-o lucrare statornică.* Încă o dată, repet: important este să ne simțim angajați într-o viață superioară printr-o lucrare statornică. Dacă avem o lucrare statornică de rugăciune lucrurile se rezolvă în timp și se rezolvă când vrea Dumnezeu să se rezolve. În orice caz suntem pe calea cea bună și e nădejde de bine. *Pentru că viața spirituală nu constă numai în limpezirea sufletului, ci constă în adaosuri de virtute care ne aseamănă cu Dumnezeu.* Câtă vreme stăruim numai pentru înlăturarea răului, am putea ajunge cumva la nivelul mortului. La nivelul mortului, căci mortul nu face nici un rău; dar nu-i destul. *Ci omul viu trebuie să facă bine. Și dacă nu faci și bine, nu ești angajat creștinește.* Gândiți-vă, de pildă, că-n Sfânta Evanghelie sunt multe locuri în care se vorbește despre rodire: “pom cu roadă bună”, “mlădiță care aduce roadă”, “sămânță care aduce plante care rodesc” (Mt. 3, 8, 10; Mt. 13; In. 15, 5). Totdeauna e vorba de ceva pozitiv. De ce? Pentru că viața creștină este o viață pozitivă, o viață de lucrare spre bine, o viață a virtuților. Ori rugăciunea ne ajută și la aceasta.

Și pe măsură ce înaintăm în cele bune, după ce am înlăturat cu ajutorul lui Dumnezeu cele rele, ajungem și la bucurii, bucurii deosebite, la *bucurii sfinte*. Eram elev în Timișoara și am început să-mi fac cumva o rânduială, în înțelesul ca pe drum, de la internatul unde locuiam și până la școală unde învățam, cam o jumătate de oră de mers, ziceam într-una “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”, cum m-a învățat părintele Arsenie Boca. Și de câte ori mergeam singur la școală, din clipa în care porneam de acasă și până la școală ziceam într-una “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”. Uneori aveam atâta bucurie încât mi se părea că mai multă nu se poate. Bucuria era copleșitoare. Mi se părea uneori că mă ridică cineva pe sus. Și eu, pentru aceste bucurii pe care le dă Dumnezeu oamenilor care-L slujesc și care-L caută pe El, recomand din toate puterile mele, câte le am și dacă aș avea și mai multe puteri aș recomanda și mai mult această *rugăciune de toată vremea* pe care o facem de fapt într-o anumită vreme, nu în toată vremea, recomand această rugăciune de îmbunătățire. Recomand această rugăciune pentru

că ea ne dă și posibilitatea să ne cercetăm pe noi înșine, să ne supraveghem pe noi înșine, pentru că celelalte rugăciuni pe care le zicem la slujbe, ne pun în legătură cu Dumnezeu dar nu ne ajută să ne cercetăm pe noi înșine.

Rugăciunea neîncetată

Zicea părintele Cornel să zic ceva despre cel care își bate coasa. Am citit aceasta într-o carte scrisă de un om duhovnicesc de altă credință decât credința noastră, evanghelic din Germania; cartea se numește “Din farmacia casei mele”. Și printre alte titluri era și titlul acesta: “Să-ți bați coasa nu-i pierdere de vreme”. Și în această istorisire a lui spunea că el avea foarte multe scrisori de scris. Când scria, din când în când se gândea la Dumnezeu și se ruga. Și zicea el că era ca un fel de a-ți bate coasa când cosești. De ce? Pentru că numai atunci acela care cosește știe ce înseamnă să-ți bați coasa. Să tragi coasa neabătută, neascuțită, înseamnă un chin.

Rugăciunea trebuie împletită cu ceea ce facem noi și atunci când ne aducem, aminte și putem, să zicem “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”. Să știți că eu nu sunt pentru un profesionalism al rugăciunii. Rugăciunea trebuie să caracterizeze viața noastră. Ar trebui să devenim o rugăciune fiecare dintre noi. Însă a deveni rugăciune nu înseamnă pur și simplu a spune rugăciune. Chiar dacă prin a spune rugăciuni devenim rugăciune. Dar noi trebuie să devenim o rugăciune. Părintele Cornel a citit mai devreme un cuvânt al Sfântului Maxim Mărturisitorul pe care mulți dintre cei care citesc Filocalia nu-l bagă de seamă. Cei mai mulți cred că asta-i tot: să zici “Doamne Iisuse...” și mergem mai departe. Sfântul Maxim Mărturisitorul are în volumul II din Filocalie un cuvânt numit “Cuvânt ascetic”. Și aici este pusă și întrebarea: Sfântul Apostol Pavel care ne dă îndemnul “rugați-vă neîncetat”, el cum s-a rugat neîncetat de vreme ce avea atâtea lucruri de făcut? Altele decât să se roage neîncetat. El cum s-a rugat neîncetat? Și atunci Sfântul Maxim Mărturisitorul (de fapt bătrânul din dialogul din “Cuvântul ascetic”) spune că “*rugăciunea neîntreruptă este a avea mintea pururea lipită de Dumnezeu, cu multă evlavie și cu dor, a atârna cu nădejdea de El, de Dumnezeu, și a te încrede în El în orice ai face și orice ți s-ar întâmpla*”. Asta-i rugăciune. Nu să zici pur și simplu “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”. Cu asta ne ajutam, prin aceasta ne formăm, dar trebuie să ajungem la o stare sufletească, care să ne țină în legătură cu Dumnezeu.

Rugăciunea ne deschide sufletul, ne deschide inima, pentru a-I face loc lui Dumnezeu

Folosim bineînțeles și celelalte mijloace. De pildă citirea Sfintei Scripturi e foarte importantă. Nu atât de importantă încât nu -ar putea mântui cineva care nu citește Noul Testament, să zicem. Pentru că mai sunt oameni care nu știu carte, mai sunt oameni care nu înțeleg, mai sunt oameni care citesc cu greu, mai sunt oameni care nu pot citi, mai sunt oameni care uită repede. Și atunci nu se poate spune că gata asta trebuie neapărat. Dar ne ajută foarte mult. Gândiți-vă de pildă, în Noul Testament este o epistolă, o scrisoare a Sfântului Apostol Pavel către Filimon. Această scrisoare e o scrisoare de recomandare. Sfântul Apostol Pavel a convertit la creștinism, în închisoare fiind el, pe unul dintre cei din închisoare, pe un sclav cu numele Onisim. Și l-a trimis pe Onisim, când s-a eliberat din închisoare, la stăpânul lui cu o scrisoare. Și în scrisoarea aceea Sfântul Apostol Pavel îl ruga pe Filimon, pe care-l cunoștea, să-l primească pe Onisim. Dar să nu-l primească ca pe unul care a fugit de la el, ca pe un sclav fugar și să-l primească ca pe un frate preaiubit. Își dorea

Sfântul Apostol Pavel aceasta și se gândea că Sfântul Filimon îi va odihni sufletul și chiar zice “sufletele sfinților se odihnesc întru tine frate, odihnește și sufletul meu”. Și apoi îi scrie despre Onisim “Ți-l trimit pe el chiar inima mea. Primește-l pe el cum m-ai primi pe mine”. *Iată niște lucruri pe care ți le descoperă rugăciunea pentru că de citit Noul Testament pot să-l citească și necredincioșii și ce folos au?* Doar informativ. Dar noi care ne-am limpezit mintea prin rugăciune, prin orice fel de rugăciune, prin rugăciunile care ni se potrivesc nouă cel mai mult; noi care ne-am făcut limpezimea sufletului nu se poate să nu vibrăm la astfel de cuvinte: “*Ți-l trimit pe el chiar inima mea*”, ori el, ori inima mea e același lucru, mă identific cu el, primește-l pe el cum m-ai primi pe mine. Ori el ori eu suntem același. Primește-l pe el. Dacă m-ai primi pe mine cu bucurie, primește-l și pe el cu bucurie. *Așa se deschide sufletul prin rugăciune*, așa ajungi să prețuiești lucrurile sfinte devenind sfânt. Că păcătoșii aduc păcatele lor și acolo unde este sfințenie. Noi suntem martori de multe ori la unele mărturisiri pe care le fac unii oameni, care în fața sfintelor icoane au gânduri spurcate, care în fața Sfintelor Taine au gânduri hulitoare. Toate acestea pentru că nu s-au limpezit sufletește nu s-au angajat destul în rugăciunea de toată vremea și n-au folosit mijloacele ca să scoată spurcăciunile și să facă loc lui Dumnezeu celui necuprins, lui Dumnezeu celui sublim, în suflet.

Toate acestea le spun și în prezența unora care au preocupări de liniștire sufletească, de isihie, de isihasm. Eu m-aș bucura ca aceste preocupări să se extindă peste toată viața credincioșilor, să se înmulțească rugăciunea, să se înmulțească curățirea sufletului, să se înmulțească îmbunătățirea sufletului și aceasta prin strădania de a ne simți noi înșine în fața lui Dumnezeu.

La Sfântul Munte circulă un cuvânt de ordine care zice așa: “*La Dumnezeu să te gândești ca la Dumnezeu, nu ca la om, și să-l respiri pe Dumnezeu în toată vremea*”. Aș vrea să se rețină mai ales acest lucru: La Dumnezeu să te gândești ca la Dumnezeu nu ca la om. Noi de multe ori ne gândim la Dumnezeu cu mai puțină seriozitate decât ne gândim la oamenii din jurul nostru. La mine au venit unii care mărturisindu-și păcatele mi-au zis: să știți părinte că mie mi-e mai frică de dumneavoastră decât de Dumnezeu. De ce? Pentru că mi-e rușine să vin și să vă spun niște lucruri pe care poate le-aș face dacă m-aș gândi numai la Dumnezeu. Bineînțeles e o slăbiciune a omului. Nu trebuie să fie așa. Dar așa suntem.

Ca să fim mai buni trebuie să tragem de noi în sus și să folosim mijloacele pe care ni le pune la îndemână Biserica. Biserica ne pune la îndemână *postul*, ne pune la îndemână și *slujbele*, ne pune la îndemână *Sfintele Taine*, ne pune la îndemână atâtea și atâtea lucruri care nu pot fi reduse la rugăciunea de toată vremea

și nu pot fi înlocuite cum v-am spus adineauri de rugăciunea de toată vremea în înțelesul de a fi exclusivistă. N-avem voie. N-avem voie să respingem nimic din ceea ce ne poate fi de folos. V-am dat exemplul cu rugăciunea aceea de la cununie. Și sunt atâtea și atâtea exemple. Să zicem slujba Sfintelor Paști din Săptămâna Luminată, slujba de la Înălțarea Domnului, de la Pogorârea Sfântului Duh. Toate slujbele Bisericii noastre nu pot fi înlăturate și nu pot fi înlocuite de o lucrare care ar socoti cineva că asta-i lucrarea lui și că cu asta înaintază. Înaintăm cu toate câte le avem la îndemână pentru binele nostru.

Mă gândesc că am putea rămâne aici și v-aș recomanda să folosiți totuși rugăciunea aceasta “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul” și s-o folosiți împreună cu toate celelalte și mai ales atunci când mintea vă e liberă și poate să gândească orice, atunci ajutați-vă cu rugăciunea aceasta, dați-i rugăciunea aceasta. Găsiți-vă și vreme de retragere. V-aș recomanda și vreme anume pentru rugăciune. Ziceți “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul” dacă puteți un sfert de oră, o jumătate de oră pe zi. Bineînțeles că o jumătate de oră față de o zi întreagă e puțin, dar în orice caz e ceva. Adică este un semn că vrei mai mult. Un semn că ești preocupat de mai mult. Iar dacă nu găsim această vreme înseamnă că nu suntem încă destul de hotărâți pentru ceea ce ne-ar putea fi de mare folos. Eu am știut de rugăciunea aceasta înainte cu unsprezece ani de a mă face călugăr. Am folosit-o cât am putut-o folosi, am folosit-o și după ce am fost dator s-o folosesc și mă ajut foarte mult cu ea și cred că în bună parte realizările interioare, câte le am, le am și de pe urma faptului că m-am ținut și de rugăciunea aceasta pe care o recomand și pentru limpezire și pentru îmbunătățire și pentru bucuriile pe care le aduce pentru tot ceea ce înseamnă ea.

Dar doresc ca oamenii să aibă în vedere toate laturile vieții, să își împlinească toate datoriile pe care le au sau pe care și le pot împlini, să fie iubitori de Dumnezeu și iubitori de oameni, să fie ajutători de oameni spre slava lui Dumnezeu, să se cunoască din viața lor credința lor, să se cunoască din viața lor preocupările de rugăciune pe care le au, să se cunoască dorința lor de mai mult și de mai bine, pe care o binecuvântează Dumnezeu și care poate să fie și este de folos și celui care se silește spre mai mult și spre mai bine și celor din jurul celor care se angajează într-o viață superioară, prin mijloacele puse la îndemână de sfânta noastră Biserică. Vă doresc folos și din această întâlnire și să dea Dumnezeu să ne întâlnim tot mai luminați, tot mai curați, tot mai sfinți, tot mai înaintați în virtute și folosindun-ne de această metodă de îmbunătățire sufletească care este rugăciunea de toată vremea sau de atâta vreme cât putem noi s-o facem. (Făgăraș – 11 noiembrie 1996)

Mănăstirza Brâncovănești

Un sens dat vieții

Maica Stareță Roșu Marina

Sfânta Mănăstire Miclăușeni

Soarele își răsfrânge ultimele raze peste vârfurile Scopacilor goi, peste Biserică, peste case, peste imaculatul covor al zăpezii, peste tăcerea din văzduh, arătând sfârșitul unei frumoase zile de iarnă. Liniștea, ca un izvor ce dă tărie, este tulburată doar de sunetul înălțător al clopotului ce vestește ceasul vecerniei, pecetluind sfințenia locului. Speranțele, ostenele, încercările, bucuriile celor de aici sunt menite să străbată timpul și să se îndrepte către eternitate, spre nemurire.

Aceeași lumină de amurg se răsfrânge cu gingășie peste chipurile pline de liniște nepământească a călugărițelor și de seninătatea fețelor acestora, deși este după o zi de ostenele, lupte pentru înfăptuirea binelui. În marea lor majoritate tinere, credința în Dumnezeu le-a adus pe aceste locuri pentru a-și împlini visul, flacăra care le arde în suflet: să-și închine în întregime viața, Făcătorului Vieții. Ele, în aceste momente tainice de vecernie, ca și de altfel în orice împrejurare, însuflețesc tăcerea locurilor prin

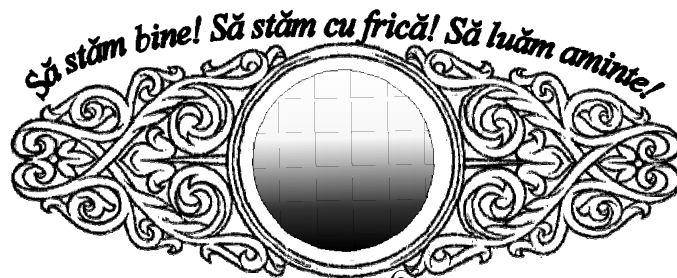
statornicia ascultării lor, prin sânguința de a ajunge la înălțimi spirituale.

Orice trecător prin aceste locuri s-ar întreba despre multe lucruri ce le are neclare la vederea acestor tinere care au renunțat la comoditățile lumii contemporane pentru asprimea vieții monahale. S-ar întreba, de pildă: *“De unde această putere de a sta ore în șir în fața altarului la rugăciune sau de a renunța în orice clipă la sine pentru a bucura pe semenul său, de a face în așa fel încât să nu supere niciodată pe nimeni cu nimic?”*. Sau: *“Cum de au renunțat la moderna vestimentație care tentează tinerele de aceeași vârstă cu ele și au îmbrăcat tăcuta haină cernită călugărească?”*.

Răbdarea lor, tăcerea lor, rugăciunea smerită, munca deloc ușoară, dragostea pentru oameni, renunțările lor, respectul pentru cei ce au trăit înainte, vine dintr-o lumină tainică, pe care ele au găsit-o și care le arată calea spre absolut, spre desăvârșire.

Religii - Secte - Ecumenism. Miscări anticeștine

MISCAREA SATANISTĂ

și influența ei în societatea contemporană

Tinerii și pericolul satanismului

((1))

Prof. drd. **EMIL JURCAN**

Introducere

Căderea în păcat a implicat, încă din momentul dialogului om-diavol, o întreagă istorie de luptă sau fraternitate, de combatere sau apărare, de „contra” sau „pro” în raportul dintre condiția umană și cea satanică. Amăgirea femeii, a lui Cain, a oamenilor potopului, a lui Han, etc., sunt modele de dialog cu forțele răului, care duc inevitabil la distrugere, deși dialogul în sine pare „constructiv” (ex. „nu vei muri, ci vei fi ca Dumnezeu...” Fac. 3, 4). Forțele răului se întâlnesc permanent pe firul istoriei, într-o perpetuă confruntare cu binele, transmutând omul de pe verticalitatea lui spre plus infinit, pe abisul minus infinit, lăsând în om setea existențială: *îndumnezeirea*, dar schimbându-i sensul (din „+” în „-”). Acest „însălmântător minus al existenței” (D. Stăniloae) păstrează în om setea de a se îndumnezei, dar ca într-o muncă a lui Sisif, niciodată având puțința unui orizont de lumină, ci fiind permanent în obsesia poverii infinite.

Sfântul Vasile cel Mare, în omilia «Dumnezeu nu este autor al răului» definește răul ca fiind «o înstrăinare de Dumnezeu». «O mică întoarcere ne face să fim cu soarele sau cu umbra trupului nostru. Cel ce privește spre soare se luminează, cel ce întoarce spre umbră va avea parte de întuneric». «Lipsa binelui» cum îl numesc sfinții părinți este o non-existență sau o existență fără consistență...

Ființele create, creația înrteagă, circumscrisă în ea rațiunile plasticizate ale Logosului divin, ca imbold și țel sădit în ea de la creație. Răul apare însă ca o «*abatere a lucrării puterilor sădite în fire de la scopul lor*» (Sf. Maxim Mărturisitorul). Deviația se poate observa permanent în istorie, concretizată în patimi, negări ale lui Dumnezeu și prin orientarea spre păcat.

Etimologia cuvântului “diavol” și sinonimele lui

Căderea omului în păcat, păcatul în genere, este influențat de forța răului, cunoscută sub diferite denumiri: divol, satana, drac, veliar, etc. O scurtă introspecție în istoria gândirilor religioase ne poate confirma universalitatea manifestărilor satanice.

În Sfânta Scriptură denumirea cea mai obișnuită dată forței malefice este cea de diavol. Cuvântul «diavol» provine din limba greacă, διαβολος, de al verbul «διαβαλλω» (a arunca prin, a despărți) și însemna în practica veche acea aruncare de lance, care spinteca animalul vânat. Prin extensie «διαβολος» a fost redat în limba latină prin «calumniator», deoarece el apare într-o întreită atitudine de acuzator-calomniator:

- ♦ el este cel care îl calomniază pe Dumnezeu în fața oamenilor (ex. calomnierea lui Dumnezeu în rai în fața protopărinților noștri).
- ♦ el îi acuză pe oameni în fața lui Dumnezeu (Apoc. XII, 10).
- ♦ el îi instigă pe oameni unul împotriva celuilalt.

1. Cuvântul «διαβολος» (**diabolos**) a fost preluat în aproape toate limbile. În limba germană, de exemplu, întâlnim noțiunea de «tiufal», «tieval» iar mai târziu «Teufel». Din același filon a provenit și cuvântul englez «devil», pentru diavol. În Țările de Jos se utilizează termenul de duivel; irlandezii djöfull; suedezii, djeful; iar danezii, djävel. În sudul Europei avem de la acest cuvând: diavolo în limba italiană; diablo în spaniolă; diable în franceză, similar cu cel din limbile slavonice: djabel-poloneză; d’abel-cehă; diavol-rusă; djavo-sârbo-croată”.
2. O altă denumire dată personificării răului este cea de «**satan**», care în limbajul uzual al timpului ante-hristic însemna o renunțare tranșantă fără echivoc, o lepădare radicală de un lucru. Noțiunea de «satan» se traduce prin: dușmănie, contrar, opoziție. În cartea Iov (I-II, 7) Satan apare într-o poziție cvasi-dualistă, dialogală cu Dumnezeu. În Cartea Sohar, din literatura kabbalistă, Satan este identificat cu Sammael, fiind considerat dumnezeul «căii de stânga» formând împreună cu Lilith un «hieros gamos» demonic, pereche a dragostei carnale.
3. **Asmodeu** (Ashmedai, Hasmodeus, Hasmodai) apare în Sfânta Scriptură, mai precis în cartea Tobit (III, 8) ca duh al morții. Este cel care îi ucide pe soții anteriori

ai lui Sarai, viitoarea soție a lui Tobie. În limba ebraică cuvântul «hismid» înseamnă distrugerea, distrugător. Probabil acest demon poate fi pus în legătură cu divinitatea persană Ahemsha-Devi, care în Avesta desemnează de asemenea un spirit rău.

4. **Aspida și vasiliscul** de care vorbește psalmistul David (Ps. 90, 13) sunt termeni-simbol atribuiți diavolului, deoarece aspis-vipera și basiliscul, «micul rege» cu cap de cocoș și coadă de șarpe, sunt simboluri demonice.
5. **Beliar (Veliar)**, termen întâlnit în Noul Testament (2 Cor. VI, 15) etimologic provine din limba evraică și înseamnă nefolositor sau ceva rău. Noțiunea însă o întâlnim și între divinitățile babilonice subpământene, sub denumirea de Belili. Veliar sau Beliar era considerat căpetenia demonilor. În urma descoperirilor făcute în 1947 și în 1956 la Qumran, între scrierile de acolo s-au găsit câteva referiri la persoana lui Veliar, socotit «Întunericul» în opoziție cu Lumina, în baza unei influențe gnostice. De asemenea apocrifă *Testamentul celor doisprezece patriarhi* vorbește despre «Duhul lui Beliar» și despre cele șapte nenorociri, pe care el le aduce asupra oamenilor.
6. În cartea Leviticului (XVI, 8) întâlnim o altă denumire dată diavolului, și anume, **Azazel**, căruia i se trimitea în pustie câte un țap «pentru ispășirea păcatelor» în ziua de Yom Kippur. Cărțile apocrife îl consideră un asupritor al oamenilor, care a fost însă legat de îngerul Rafael până în ziua judecării. Apelativul de Azazel este preluat de organizațiile sataniste și transmis în mesajul «metalicilor», a «hard-rockului» și a altor formații de muzică, ce își propun teme sataniste. Este interesant că apare chiar și în actele noilor născuți ca nume dat de nebunia părinților dezechilibrați moral și psihic. Evident, astfel de căsătorii nu durează, dar din păcate rămâne bietul copil purtând stigmatul numelui.
7. **Beelzebul (Belzebub)** (Mat. X,25; XII, 24; Mc. III, 22; Lc. XI, 15-19) era considerat Domnul sau zeul muștelor, zeități protectoare a filistenilor, care avea chiar și un templu în cetatea Ekron (2 Regi I, 26). Cuvântul «sebul» mai înseamnă în limba ebraică și «noroi». În mitologia zoroastriană el are un corespondent feminin (Nasu), personificare a demonului ce se hrănește cu leșuri și trăiește în mizerie. În Evul Mediu, mai ales în literatura ocultă, era considerat patron al magiei.
8. Alte denumiri date principiului răului în Sfânta Scriptură sunt: **Leviatan**, dragonul cosmic din cartea Iov (III, 8), respectiv din cartea Psalmilor (72, 14; 104, 26); **Behemot** (Iov 40,15), monstru hipopotam, **Rahab**, șarpele mării (Ps. 89, 11) identificat cu Seth din religia vechilor egipteni.

Literatura apocrifă recunoaște și alte denumiri demonice, printre care: **Lilith**, considerată prima soție a lui Adam. Preluată, probabil din religia babilonică (Lilithu), Lilith l-ar fi părăsit pe Adam, deoarece n-ar fi vrut să accepte supunerea față de bărbat. Cartea Sohar o descrie ca având părul vopsit în roșu, buzele și obraji de asemenea, în urechi lanțuri și cercei din Egipt, gura mică și mieroasă, dar limba tăioasă ca sabia, într-un cuvânt cam cu nimic diferită de

femeia autocrată a «feminismului» de astăzi, feminism pe care îl întâlnim chiar și în gândirea teologică. Stau mărturie în acest sens permanentele interpelări de la adunările generale ale C.E.B., în care sunt propuse măsuri «egalitare» pe plan sacerdotal, chiar și o schimbare a dogmei. De ce n-ar exista - zic ei- și un principiu feminin în teologie, un Dumnezeu-femeie? Și dacă în cumințenia noastră ortodoxă aspectul produce ilaritate, căci nu vorbim de sex când ne gândim la Dumnezeu, în teologia occidentală aspectul dă de gândit. Sunt două direcțiile feminismului de astăzi: cea care a părăsit cu totul duhul creștinismului, alunecând pe panta neopăgânismului, având ca divinitate zeița-mamă Gaia (ex. organizația **Wicca**) și practicând vrăjitoria, și ramura creștină, înclinată să dizolve Treimea sau să introducă și o ... «mamă» în Sfânta Treime, iar închinarea să se facă în numele Tatălui și al... Mamei și al Fiului și al Duhului Sfânt, cum par să se reorienteze slujbele în gândirea feministă.

Explicația devierilor de acest fel nu este greu de găsit: într-o societate în care Maica Domnului, în baza «imaculatei concepții», este considerată în cercul Sfintei Treimi, era normal să apară extrema radicală a îndumnezeirii unui principiu feminin, iar dacă aceasta nu se putea în creștinism a fost necesar să se preia o veche formă feminină de divinitate din mitologia clasică (ex: Gaia din mitologia greacă). Disputa teologică feministă creează încă probleme întâlnirilor inter-confesionale.

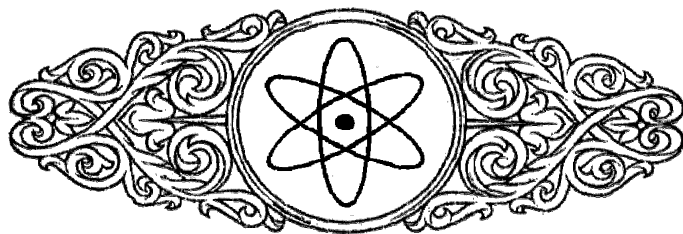
Pentru denumirea satanică, Evul Mediu a utilizat și termenul «**Mefistofel**». Cuvântul desemnează minciuna și distrugerea («mefir» distrugătorul, «tapiel» mincinosul), cumulate la un loc. De asemenea avem și noțiunea de «**Bapfomet**», figură antihristică, demon al «templelor», cap de acuzare împotriva maestrului Jacques de Molay și a cavalerilor ordinului Templierilor, care ar fi fost, zice-se, adoratorii lui. (*va urma*)

Cărți noi

Secte satanice

Autorul acestei cărți, V.P. Borovicka, este foarte cunoscut. El a scris și cărțile «Atentate care au schimbat fața lumii», «Cifruri strict secrete», «Mafia», «Spionii de la Tel Aviv», «Secolul șacalilor», «Mari cazuri criminalistice». Cartea «Secte satanice» reconstituie strict autentic, patru cazuri dramatice petrecute în cadrul unor secte satanice. Liderii acestor organizații promet o cale spre paradis, dar ei nu sunt decât niște exaltați ce se cred «mesia» și care îi îndoctinează cu perseverență și convingere pe cei mai slabi de înger, speculându-le, dorința de a intra în eternitate cu orice preț.

Despre Sacroterapie

Prof. Aurel Simionescu

Cum apare boala

De la vârsta de 7 ani am rămas în îngrijirea bunicii mele. Asta s-a întâmplat pentru că părinții mei s-au despărțit și, deși dintr-o familie au apărut două, eu unul nu am găsit loc în nici una din ele. Spre norocul meu, bunica fusese instruită la o mănăstire și pe tot parcursul copilăriei mele s-a străduit să-mi transmită și mie disciplina și rigoarea dobândite de ea acolo. Lucrul acesta nu-mi era deloc pe plac dar mai târziu, mult mai târziu, mi-am dat seama cât de mult au însemnat toate acestea pentru evoluția mea ulterioară. Împreună mergeam la biserică, împreună citeam din Noul Testament și împreună am viețuit și-am învățat să viețuiesc până când, ajunsă la capătul drumului, bunica a rămas să doarmă somnul din care oamenii și cele omenești nu te mai pot trezi, iar eu am fost dat la școala profesională la Tractorul Brșov, unde am deprins tainele meseriei de electrician.

Asemenea multor tineri, după școala profesională am mers la fabrică. Dorind să-mi continui studiile, am mers la școala medie, însă aceasta desființându-se, m-am văzut silit să dau diferențe și să continui cu învățătura la liceu, devenind și eu baccalaureat. Au fost ani dificili, la fabrică nu admiteau absențe, așa că am lucrat mai mult schimbul I sau III pentru a putea frecventa cursurile serale.

Pe vremea când mai trăia, bunica îmi spunea: Măi, franceză și germană vorbește toată lumea, fă și tu un sacrificiu și învață engleza, vei avea altă deschidere, ai să vezi.

Probabil Dumnezeu mi-a dat curaj: m-am pregătit și am intrat la facultate. Au urmat iarăși ani grei: cămin, cantină, subsoluri, mansarde. Condiții dificile, însă mai mult nu-mi permiteam, aveam doar bursa pe care o primeam la ora aceea, iar părinții nu mă mai ajutau.

În anul trei fiind și gândindu-mă că practica în limba engleză n-am cum s-o fac în Anglia, m-am hotărât să mă angajez ca ghid intern la Ministerul Turismului, lucru care mi-a prins foarte bine, am avut posibilitatea să fac practică și au urmat 12 ani în care am însoțit turiști de limba germană, franceză și engleză și am putut să-mi cunosc astfel și țara ca pe buzunarele mele: 400000 km înseamnă cam 10 ecuatoare. În acești ani am însoțit grupuri de turiști și în țările socialiste vecine și astfel am acumulat ceva experiență, reușind ca după terminarea facultății să mă angajez definitiv la Ministerul Turismului și, având în vedere experiența de care v-am pomenit, sarcinile care mi s-au încredințat n-au fost printre cele mai ușoare. Am intrat la birourile de protocol unde trăiam experiențe din cele mai samandicoase, apoi a început construcția Intercontinentalului și am fost primul lui locatar. Acolo m-am "bucurat" iar de condiții grele. Cred că înțelegeți ce viață dezordonată am putut duce: după anii grei de cămin și cantină, au urmat alții în care trebuia să port turiștii pe unde aveau ei chef: localuri de distracție, operă, baluri, restaurante, iar baruri, iar operă, iar și iar și iar... Acești omeni erau în grija mea și trebuia să-i însoțesc peste tot și de multe ori terminam treaba la 4 dimineața și trebuia s-o reîncep la 6 sau la 7. Și trupul, atât de perfect pe dinăuntru, atacat fiind pe dinfară de această indisciplina și alimentară și psihică, este dat la un moment dat peste cap. Intercontinentalul mi-a pus capac. Veneam acolo la 6 dimineața și plecam la 10 sau la 11 seara. Finanțarea nefiind încă deschisă, nu aveam mașină, nu aveam secretară și nici vreun alt ajutor, și asta aproape o jumătate de an, până s-au găsit fonduri, însă eu unul eram terminat la ora aceea: au urmat spitalizări, una după alta. Aveam dureri de stomac din ce în ce mai crunte. Am încercat să rezist fără operație, dar până la urmă nu s-a mai putut.

Am încercat să scap de locul ăsta de muncă și-am căutat să ocup un birou la Ministerul Petrolului. Pentru unii sună bine, dar aflați că trebuia să bat la mașină toată noaptea pentru a putea prezenta a doua zi mapele cu documente, doar nu era s-o fi făcut-o ministrul. Dimineața iar hârtii, semnături, parafe, aprobări, ședințe, continuând astfel un stil de viață care mă dusesse la boală și la distrugere. Au urmat 2 spitalizări și a trebuit s-o termin și cu acest loc de muncă.

Căutând un regim de viață mai disciplinat, am ajuns la ARIA (Agenția Română de Impresariat Artistic). Foarte frumos, foarte interesant însă, colac peste pupăză, urmează cutremurul din 77. A început o activitate deosebită, începuseră să vină artiști din străinătate pentru a da spectacole în folosul sinistratilor. A început iar calvarul așteptărilor la aeroporturi și pe peroanele gărilor sau autogărilor, al însoțirilor la și de la hotel. N-am mai rezistat: a urmat operația. Mi-a fost extirpată o parte din stomac care însemna 60% din acesta, împreună cu pilorul și duodenul, care avea o mulțime de ulcere pe el, apoi au început complicațiile. De ce? Pentru că sângele care circula înainte prin cele 60% de stomac nu mai avea acum pe unde să o facă. M-am trezit cu varice cât pumnul pe piciorul drept. A trebuit să port niște ciorapi elastici speciali care erau prinși cu o chingă petrecută peste umăr ca să preseze cum trebuie. Atunci un medic mi-a zis: hai să facem o operație. Însă eu i-am replicat: stați așa, domnu doctor, dumneavoastră, în afară de cuțit, altceva nu mai știți, și cu asta basta. Nu-și face nici efectul, ceea ce reușiți este doar înlăturarea efectelor exterioare, cauza interioară însă rămâne și, după 4 su 5 ani voi fi iar în aceeași situație. Ce-mi veți face atunci, îmi veți tăia piciorul?

Căutarea leacului trupesc

Mă căsătorisem de curând și mă gândeam, ca tot omul, că e nevoie de mine întreg. Astfel mi-am adus aminte de bunica și de învățăturile ei. Asta după ce vreme de 25 de ani mă rătăcisem bine de tot de Biserică și de toate. Am întrebat un călugăr din București dacă mă poate ajuta. Acesta m-a îndrumat către părintele Cleopa, la Sihăstria. Acesta, de cum m-a văzut, mi-a spus: *Dom' profesor, ai citit în ultima vreme Noul Testament?* – dar eu nu mai citisem de demult. *Acolo scrie așa: "Lăsat-am vouă frunzele și fructele făcătoare de semințe" (Geneza, 1,29) și mi-a dat vreo zece exemple până la Apocalipsă, în care scria foarte clar în privința asta.*

Tăria căpătată prin suferințele îndurate prin spitale, mi-a dat puterea să ascult. Din 1979, deci la 2 ani de la operație, am găsit tăria, tot de la Dumnezeu. Căsătorit fiind, soția spune: uite, casa este fără sfeștanie, să aducem un preot să facă o sfeștanie. Lasă – îi spun – că știu eu pe cine să aduc. Mă gândeam că o să găsesc pe cineva pe care, aducându-l acasă, să-mi răspundă și la niște întrebări care mă frământau. Și într-adevăr găsesc un bătrân de 84 de ani, din București. Acesta vine, face sfeștanie, apoi încep să-l întreb, dar între timp citisem. Încep să-i pun tot mai multe întrebări la care dânsul, cu supușenia pe care o avea, mi-a spus că n-a citit așa mult ca mine, care aveam niște cărți pe care le primisem de la turiștii mei, aceștia având grijă să-mi trimită o carte sau două de îndată ce ajungeau la ei în țară. Eu – zice – din marea Sa lucrare nu sunt decât degetul cel mic.

Pentru mine asta a fost de-ajuns, însă el a adăugat repede: dumneata vrei cu nuca minții dumitale să măsoari oceanul lui Dumnezeu? Acesta este exemplul pe care ni-l dă Fericitul Augustin: de pe malul apei, cu o coajă de nucă, vrei să măsoari oceanul. Și mi-a mai dat un

exemplu: știi prea bine că, în orice caz, copiii nu se cuvine să se amestece în discuțiile celor mari pentru că mintea lor nu este destul de coaptă pentru a înțelege sancțiunile, faptele și deciziile părinților, și atunci a fost destul ca să-mi dau seama că trebuie să mă întorc cu toată ființa către Dumnezeu. După aceea am făcut spovedanie, apoi a urmat întâlnirea cu părintele Cleopa și am găsit puterea să schimb tot regimul respectiv pe legume, fructe și cereale, așa cum le lasă Dumnezeu să crească.

În mai puțin de 3 săptămâni o duceam deja mai bine, iar în trei luni și ceva deja uitasem că am fost bolnav, n-a mai trebuit să port nici chingă, n-am mai avut nici varice, a rămas așa un semn că odată, cândva, fuseseră probleme. Noaptea au devenit liniștite, somnul bun, liniștit și, în felul acesta, totul a reintrat în normal și sunt 20 de ani de când eu n-am mai luat o pastilă. Soția și copiii mă întreabă dacă mai sunt răni și cred că, după condițiile de trai de-acum și după felul în care a ajuns societatea, văzând efectul acestor lucruri și gândindu-mă că așa cum Domnul a trimis pe cineva să mă vindece, cred că e rândul meu să împărtășesc și altora din darul ce l-am primit pentru că într-adevăr nu mai sunt răni. Astfel, m-am dus în stânga, m-am dus în dreapta, am început să adun literatură și să port discuții despre aceste lucruri cu alții care știau deja mai mult.

Am mai fost la mănăstirea Frâsinei, la părintele Gheorghe Ghelasie care de asemenea știe multe despre aceste lucruri. Întrebarea era de ce nu am voie să mănânc grâu încolțit? Bine, dar grâu încolțit este viu! Am înțeles că nu-mi e îngăduit să opresc viața care a pornit către lumină, cel mult aștept până ajunge iarbă mare și atunci mănânc iarba respectivă a grâului și bobul să-l întorc în circuitul lui normal. În acest fel, toate apucăturile rele sunt date deoparte.

Am ajuns să înțeleg că așa cum, dacă pun o bucată de lămâie peste o rană deschisă, mă ustură, tot așa se întâmplă și cu sângele meu dacă hrana pe care o consum are PH-ul acid: atunci sistemul meu nervos este biciuit și trupul este de neînfrânat. Din multe alte materiale, mi-am dat seama că hrana este combustibil pentru inimă și am înțeles de ce în cartea acea indiană, veche de 4000 de ani, numită Mahabharata, scria despre ce mâncau. Atunci am înțeles că moartea nu poate hrăni viața. Am înțeles de ce Linus Carl Pauling, în anii 50 câștigător al premiului Nobel pentru pace este iarăși laureat doi ani mai târziu al acestui premiu, pentru chimie, și asta pentru că a descoperit că tot ceea ce este viu polarizează raza de lumină către stânga, iar ceea ce este neviu, către dreapta. Sigur că a fost o mare descoperire! Nu și-a dat seama imediat de sens, pe vremea aceea microscopul nu aveau o așa mare putere de rezoluție și de mărire ca în ultimii ani; abia astăzi știm că acidul dezoxiribonucleic, acea celulă elicoidală, este de fapt aceea care determină caracterul dextrogir sau levogir elementelor și astfel, dextrogirul nu poate hrăni levogirul; ca să înțelegeți, imaginați-vă un sfredel, acesta nu va acționa indiferent de sensul în care este învârtit ci doar într-un anumit sens.

Am ajuns să-mi dau seama ce înseamnă bucuria descoperind într-o carte aceste cuvinte: “m-am hrănit cu viața dată de Domnul și ființa mea s-a bucurat”, în clipa în care elementul viu al hranei întâlnește viul din corp are loc o reacție extrem de plăcută, de bună, și dacă o stare deosebită. “Să vedeți ce bun este Domnul!”. Din cauza asta spunem noi “prea mărit să fie Domnul”. Mărire ție Doamne! Preamăriți deci pe Dumnezeu. Când mă uit în jurul meu, realizez că-i vorba de același principiu multiplicativ. În toate regăsesc scopul divin, indiferent că-i frunză, floare. Este focul metabolic. Însă focul din țigara dumneavoastră înseamnă moarte. Acid înseamnă dezbinare, hipotonie.

Curentul electric, toată lumea îl folosește dar nimeni nu l-a văzut; tot așa este și cu magnetismul, cu câmpurile electromagnetice, nu le vedem, dar le folosim. Mai mult, puterea lui Dumnezeu o folosim an după an, zi după zi, dacă pun bobul de grâu în pământ. El a pus în grăuntele acela impulsuri din puterea Sa, putere care face sămânța să încolțească, deci aceste grăunte sunt ascunzători de impulsuri de lumină și deci eu mă hrănesc cu aceste legume și cereale care au ascultat de impulsul seminței. Vom găsi în Luca, cap. 8, anume că sămânța este cuvântul, iar cuvântul este de fapt legea de organizare internă a seminței, dar iată că, deși a fost zidită ca o minunăție, dacă nu capătă botezul apei în care se află scop divin, ea nu rodește. Vreme de 4600 de ani au fost uscate în piramida lui Keops boabele de grâu și n-au dat rod, au fost scoase de acolo și puse în pământ sau în apă, după 4600 de ani au rodit și asta îmi dovedește încă odată că acel botez, acea apă trebuie să fie vie. Desigur că biologicul, viul, are puterea de a transforma elementul mediu dextrogir în element viu, dar asta se face cu un consum enorm de energie și din

cauza asta se ajunge la viroze în special, sau una ori alta din funcțiile ficatului din cele peste 500 de funcții ale sale se deteriorează. Celula umană poate fi reconstruită, dar pentru asta trebuie ajuns la adevăr. Vechile scrieri indiene tot asta afirmă.

Iată că acum, în aceste vremuri în care oamenii nu au bani de medicamente, nu au bani de doctor, bani de internări, bani de intervenții, Dumnezeu nu costă bani. Îmi iau frunze, câteva rădăcini, câteva fructe și pâine neagră fără coajă și-o mănânc (nu proaspătă, în cea proaspătă borhotește încă apa; dacă-i veche e destul de deshidratată). Este bine ca fiecare bol alimentară să ajungă la aceeași consistență, să poți spune că bei mâncarea și mănânci apa, altfel îmbucătura luată pe nemestecate și neatinsă aproape de salivă produce în stomac un adevărat cataclism, adică multă agitație a pereților intestinali. Eu, de când respect aceste lucruri, mi-am recăpătat liniștea, am liniște în tot ce fac, în somn și în lucru deopotrivă, înțeleg altfel lucrurile din jurul meu.

Căutarea leacului sufletesc

Dumnezeu e iubitor, iertător, dar nu e tolerant. Dacă vrei să verificăți, mergeți acasă, aprindeți un ochi la aragaz apoi puneți vârful unui deget în flacăra. Vă veți retrage degetul chiar în prima secundă și nu în a doua, simțind arsură și durerea. Fiindcă El și-a pus legea Lui în lumea aceasta, iar eu nu am voie să încalc legea. Că are răbdare e una, dar că nu e tolerant e alta. Un sfânt spune clar că veți plăti până la ultimul punct, veți da socoteală de fiecare cuvânt.

Nu vă puneți ciorapi curați pe piciorul murdar și refuzați lichidul curat care vă e oferit într-un pahar jegos. Și atunci eu vreau să cer favoruri de la Dumnezeu și anumite lucruri fără să mă împac cu El prin credință? Cu cel din autobuz pe care l-am călcat pe picior, sau cu vecinul cu care m-am certat acum 2 sau 3 săptămâni pentru că a fost grăbit și nervos și mi-a murdărit haina, dacă vreau să-i vorbesc ori să-i cer ceva, sau chiar să-i ofer ceva, *mai întâi trebuie să mă împac cu el*. Iisus și-a pus mâna pe umărul lui Petru și i-a zis “ceea ce vei lega pe pământ va fi legat și-n ceruri, ceea ce vei dezlega pe pământ, va fi dezlegat și în ceruri.” Asta se numește, în preotie, spovedanie. Și atunci când a dat pâine și vin la cina cea de taină a zis să faceți asta în amintirea Mea, și aceasta este Sfânta Liturghie a pâinii și vinului. Dacă porunca a 4-a spune cinstește ziua Domnului, oare care să fie ziua Domnului, cea în care a murit – vineri – cea în care a stat în mormânt – sâmbătă – sau aceea în care a înviat – Duminică? Să “căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu, și toate celelalte vi se vor adăuga vouă”. Și vă rog să vă notați în agenda inimii că *dacă Dumnezeu nu e pe primul loc, atunci nu-i pe nici unul*.

Nu odată s-a întâmplat ca în casa dumneavoastră să vină musafiri și când să le puneți pahare în față, când le scoateți din dulap, constatați că nu sunt tocmai curate, și atunci mergeți la nevastă și-i spuneți. Știți că are destulă treabă cu gătitul dar nici așa, să vă facă de râs *în fața musafirilor*. Dar cum vă gândiți că veți sta *înaintea Domnului* când El ne spune “Fiți desăvârșiți precum și Tatăl Meu este desăvârșit în ceruri”. Suntem precum niște copii, unii ascultători, alții neascultători.

*

Tratamentul prin sacroterapie în ce constă? Aveți pacienți? Există niște tratamente generale?

Dacă are cineva probleme cu ficatul, cu stomacul ori pancreasul, atunci sunt anumite recomandări. Dacă are ciocuri de papagal, atunci altele vor fi recomandările. La bază însă rămâne împăcarea cu Dumnezeu și regimul respectiv, de la caz la caz, în funcție de boala respectivă. Tuturor le las numărul meu de telefon și oamenii să mă sune în funcție de gravitatea bolii pe care o are și de veridicitatea ei.

Vă recomand tuturor să citiți în fiecare seară măcar o pagină din Noul Testament. Are, veți vedea, mai puține pagini decât numărul zilelor anului. Citiți măcar o pagină, la aceasta adăugați și un psalm și veți vedea ce somn mângâietor veți avea, și vă veți scula extraordinar de odihniți. Este cuvântul Domnului, așa cum ne spune Domnul Iisus “nu numai cu pâine și apă va trăi omul, ci cu tot cuvântul de la Dumnezeu” și în momentul în care eu fac acest lucru, toată starea mea devine benefică, vibrația se schimbă, se schimbă absolut totul.

Dacă în psalm Dumnezeu este toiagul și nuiaua, în clipa în care mă bate pe umăr pentru vreo boală, înseamnă că El m-a băgat în seamă. El spune: alo, domnu, întoarce capul către Mine. El spune de asemenea “Nu voiesc moartea păcătosului ci să se întoarcă și să fie viu!” În momentul în care acesta ascultă, *în funcție de harul de ascultare va fi și schimbarea (vindecarea)* mai multă sau mai puțină. De exemplu cineva

s-a rugat, a făcut o spovedanie, o împărtășanie, dar după aceea am aflat că nu s-a mai dus la liturghie. Paralicul este adus pe deasupra și ajunge în fața lui Hristos, lăsat fiind, cu tot cu pat, prin acoperiș, și Iisus îi spune "Scoală-te, ia patul tău și mergi la casa ta", însă îl reîntălnim, trei versete mai jos, printre orbi. Unii au nevoie de ani de zile, alții au ascultat, au avut puterea să meargă până la un punct, dar încă mai caută. Dar Dumnezeu are răbdare, atât timp cât omul se străduie. El vine în întâmpinarea mea, nu duce lipsă de răbdare ca să vadă că într-adevăr "cauți cu sinceritate calea?".

Dar cum aş putea spune "eu l-am vindecat". Nu-i arăt eu vântului direcția în care să bată punând vârful săgeții de pe casă în ce direcție vreau, nici cocoșului de pe gard nu-i arăt eu ceasul în care să cânte și nu e el acela care îi amintește soarelui să răsară. Eu nu pot decât face anumite recomandări, pot sfătui, pot încuraja, pot sprijini. Recomand astfel băi cu apă rece dimineața și seara, mai ales seara; după ce m-am spălat pe picioare, dau cu apă rece; împrăspătează, trage apa din circulația superioară a sângelui și gândiți-vă ce bine este asta pentru inimă, pentru ficat, pancreas; toate organele le descongesează și dorm foarte bine, iar dimineața, când mă scol, carnea este relaxată, sunt vioi, nu mă târăsc spre baie din căldura patului, mă frec cu pijamaua – dacă e din bumbac – sau cu degetele direct pe piele, pe tălpi bat cu palma, stânga pe dreptul și dreapta pe stângul, avem pe tălpi toate punctele de control ale întregului corp. Împing sângele spre ceafă, spre creier. Îmi pregătesc înainte de culcare un ceai cu apă de la chiuvetă sau cu agheasmă, dimineața îl strecor și îl beau ca izvor de apă vie; celula trupului meu se înviorază.

Se vorbește mult de urineroterapie, se vine și cu argumente medicale.

Argumentele medicale sunt argumente satanice dacă te îndeamnă să-ți cauți vindecarea fără să treci și pe la preot. Dacă satana vede că nu m-am dus la spovedanie, îl ajută pe medic să mă pună cât de cât pe picioare, să mă facă să mă simt mai bine sau dimpotrivă, să mă facă să disper, depinde de interesele lui satanice, să mă curețe de bani, de speranță, de tot ceea ce este ziditor, sau dacă mă face bine, mă calcă o mașină. Să răspundă cine vrea, dacă știe, unde merge un suflet neîmpăcat cu Dumnezeu? Nu și-a făcut satana voile cu păcătosul acela? Nu e acela pierdut? Iisus reamintește un proverb din vremurile de atunci, "Doctore, vindecă-te pe tine însuși". Medicul are impresia că a vindecat pe cineva este deja un om bolnav. Repet: caută unii să se însănătoșască cheltuind întreaga lor avere și nu reușesc, iar într-o bună zi îi auzi spunând că nu mai au ce vinde din casă și sănătatea nu și-au câștigat și pe deasupra, casa le e plină de necazuri. Mergeți deci pe cărarea cea bună și veți câștiga totdeauna.

Privind consumul de lapte...

Cineva m-a întrebat despre lapte, băiatul acelei doamne bea foarte mult lapte. Da, dar îi place din cel proaspăt muls? Acesta este foarte bun la copil. E foarte important. Gândiți-vă și cât de bine este pentru copilul care este alimentat cu lapte de la mama sa. Nu uitați că femeia este depozitară de bine a casei, nu bărbatul. Când te referi la starea unui bărbat, se adevăresc vorbele acestea: femeia te ridică, femeia te coboară. Ea, prin naștere de copil, este asemenea Sfintei Fecioare Maria. Ea trebuie să țină legătura cu Maica Domnului. Ca mamă, mai ales ca mamă, n-ai voie să lipsești de la Sfânta Liturghie în nici o dumonică. Domnul are grija ta în toate ceasurile săptămânii, iar tu nu poți măcar un ceas să-l petreci la biserică pentru a-i mulțumi Domnului pentru săptămâna care a trecut? Și dacă știu, mă spovedesc odată pe lună. Dumnezeu a spus: dacă ții legea Mea, Eu îți păzesc și călcăiul de ascuțișul pietrei, dar și copilul și toată casa ta. Nu merge soțul? Când au o cununie religioasă în altar, au permanent sprijinul lui Dumnezeu care spune "Luați-vă unul altuia sarcinile" și atunci eu mă rog pentru el, spun un acatist 40 de zile la o mănăstire, pentru întoarcerea soțului meu numele lui așa și așa, și atunci nu există ca Dumnezeu să nu mă ajute dacă eu țin legea Lui.

În momentul în care știu că hrana vie îmi va face mintea și inima iubitoare și în momentul în care eu ascult de numele Tău, adică numele Tău este Viața, mi-a fost dat să înțeleg totodată ce înseamnă că "de câte ori păcătuiești, pe Mine mă pălmuiești". Stau și mă întreb: cum adică Doamne, Te-am pălmuiești eu pe Tine? Și atunci am înțeles că El este forma de întrupare a ceea ce Dumnezeu îi spune Viață. Și atunci când eu vin împotriva formei de viață pe care Dumnezeu ne-a dat-o, practic merg contra Vieții.

În ceea ce-i privește pe adulți, consumul de lapte nu-l mai

recomand deoarece timusul, până la o anumită vârstă, contribuie cu o enzimă pentru a metaboliza produsele lactate, însă timusul se inhibă din cauza fripturilor mâncate până la 21 de ani, și atunci ficatul încearcă să preia funcția aceasta în mod identic, numai că nu în aceeași cantitate, și atunci, după ce am mâncat ani de zile prăjeli, fripturi și altele, nu dizolvă complet și partea nedizolvată din produsele lactate devine pentru intestine un fel de corp străin care se acoperă de un mucus acid, punând astfel în mișcare ciliile intestinale cărora le trebuie săptămâni și luni de zile pentru a elimina aceste corpuri străine, și acest fenomen repetându-se, se ajunge la colite și enterocolite.

Intestinul se reface numai dacă mănânc, în special clorofilă, la început numai sub formă de sucuri obținute prin centrifugare, timp de 3 săptămâni, de exemplu suc de mere galbene (nu de ionatane, care-s acide), ori frunze (varză, lăptucă, salată, conopidă, pătrunjel, mărar, țelină, leuștean). Nu ceapă, usturoi, ridichi, care ustură. Cu o astfel de alimentație, ficatul se reface în 3 săptămâni și se refac și celulele afectate de-a lungul tractului intestinal.

Despre grăul încolțit?...

În ceea ce privește cura cu grâu încolțit, părerea mea este că orice sămânță pornită spre viață este păcat să fie oprită din drumul ei către lumină și încă mai mult, eu nu am voie să iau acea viață. Am voie să iau ce mi-a lăsat Dumnezeu, adică frunzele verzi și fructele purtătoare de semințe. Dacă a pornit spre încolțire bobul, îl voi lăsa să se dezvolte, să-și dea tulpina, aștept să ajungă aceasta până la 20 – 25 cm, iau frunzele respective și le mănânc.

Am avut o vreme stare de agitație și irascibilitate, deși nu mai consumam nimic mort. Abia apoi am aflat de la părintele Gheorghe Ghelasie, care mi-a spus că starea aceea este de la partea de hrană aflată în încolțire, pornită spre viață, parte în care eu mi-am înfipt dinții, înainte ca aceasta să fi apucat să se metamorfozeze măcar în frunză. Schimbând regimul, în mai puțin de 3 săptămâni mi-a dispărut starea de irascibilitate. Se poate spune că înainte călcăm porunca "Să nu ucizi!!!"

Alte recomandări...

Alimentele încălzite peste 42 grade, pe lângă că își pierd enzimele (viața), ele devin mutagene (cancerigene). Acest lucru a fost publicat de Ministerul Sănătății încă înainte de 1989, dar într-un buletin intern, la care publicul nu avea acces.

Alimentele bogate în vitamina C (salate) măresc efectul mutagen al mâncărilor mutagene (gătite la foc: fierte, prăjite) dacă sunt consumate odată cu acestea!

Polenul e bun, la fel ca mierea, dar trebuie luate cu măsură căci sunt alimente concentrate. Mierea e extrem de acidă, de aceea mierea în exces este iritantă. O linguriță la 2 zile e de ajuns.

Peștele se mănâncă rar, o dată pe lună, sau la o lună și jumătate.

Brânza – telemea – se consumă zilnic, însă nu multă și neapărat desărată.

Uleiul – se obține prin presarea semințelor. Dar prin strivire, după trei ore, apar bule (fermentează), iar după 3 zile e stricat, de aceea uleiul e fiert imediat la 185 de grade Celsius și astfel se distrug grăsimile esențiale, necesare în alimentație, dar care, în prezența enzimelor din ulei, se alterează. După fierbere, uleiul e trecut prin făină de oase, apoi prin lapte de var, totul în scopul scoaterii grăsimilor esențiale. Rămân doar grăsimile neesențiale care nu folosesc la nimic, fiind moarte. La fel și uleiul de măsline care vine din străinătate. Unii își fac rost de presă hidraulică de mână de prin Germania sau Suedia, din faianță, nu din metal. Poate fi și din lemn. Dar se pot mânca și semințele așa cum sunt.

Uleiul presat la rece e bun doar 3 ore. Mare atenție deci, intoxicația cu ulei e la fel de gravă ca intoxicația cu pește stricat.

Muzica și poezia religioasă

Eminescu

poet al iubirii, al frumuseții divine și al credinței

Pr. prof. Constantin Galeriu

Ați ascultat critici de artă, poeți, scriitori, i-ați auzit pe unii. Chiar judecând, osândind aproapele, pe marele nostru poet. Găsim de cuviință că și oamenii Bisericii s-au ocupat de poetul nostru național și s-au străduit să meargă mai adânc, la gândirea lui, la înțelegerea lui, la crezul lui. Și atunci, vă întreb: vă privește o asemenea temă?... Adică: vederea lui Eminescu din partea oamenilor Bisericii, a teologilor (Vă interesează? Da? Bine!). Veți vedea, veți asculta mărturii, aș îndrăzni a spune, necunoscute, neanalizate, neevocate, neascultate de dumneavoastră în școli, la cursurile de istorie literară și a culturii...

Iubiților, aș dori, sistematic să spun și să îl evoc, să-l contemp lu, dacă vreți, pe poet înfățișându-l ca **poet al iubirii, ca poet al frumuseții, ca poet al credinței**.

Poetul iubirii întru Hristos

Poet al iubirii, până unde ajunge mărimea iubirii lui Cuget, și citez a spune că iubirea lui e inspirată din adânc, dumnezeiește, și urcă în final până la Hristos, Mântuitorul nostru. Și acolo găsește el **icoana supremă** a iubirii lui.

...Suntem la sfârșit de ianuarie, se deschide de acum, cu lunile următoare, primăvara, nădăjduim. Aș vrea, totodată, (și să vă preocupe aceasta!) anume: să-l cunoaștem, și așa să-l înțelegem, pe Eminescu din opera poetică și nu numai. Aș socoti trei surse: poezia antumă (adică poezia publicată, cunoscută); o a doua sursă ar fi poezia postumă, nepublicată; a treia sursă: publicistica lui, ceea ce a scris el în ziarul "*Timpu*" sau în piese de teatru, îndeosebi proza. Din toate aceste trei surse adunate îl putem cunoaște și o spunem încă o dată cu multă stăruință, pentru că și dumneavoastră vi s-a oferit prilejul prin presa noastră din ultimii ani, în care Eminescu este denigrat (!). Nu mă voi referi, nu voi cita pe nimeni. Eu numai îl voi înfățișa conștiinței dumneavoastră prin propriile lui cuvinte și gânduri.

Vă spuneam adineauri că ne deschidem de acum spre primăvară, fiindcă mă refer la un articol al lui din 1881, pe când (Eminescu) avea 31 de ani, și să nu uitați, să gândiți: cugetarea lui a crescut cum crește la fiecare din noi, se adâncește, se consolidează, se organizează tot mai luminos și așa aș dori fiecăruia dintre dumneavoastră, să creștem neîncetat, ceea ce-i un dar al omului. Fac aici o mică glumă: dacă trupește până la 20 de ani te-ai împlinit să zicem fizic, nu?, poți să mai crești cel mult pe orizontală ceea ce nu-i de dorit, spiritual însă ne este dat nouă și numai nouă oamenilor să creștem nesfârșit... De aceea și poetul despre care este vorba așa trebuie să-l privim... La 31 de ani se consolida cu o forță, cu atâta temei, negrăit, gândirea lui, în articolul de care vă vorbim, la 31 ani, articol intitulat "*Și iarăși bat la poartă*".

Era în ajunul Paștilor 1881 și vă citez cuvânt cu cuvânt, dar din memorie, putând înțelege din aceasta cât de pătruns a fost

sufletul nostru de cuvântul lui și de valoarea acestor cuvinte ale lui dacă ni le-am memorat și rememorat. Și vă citez: "*Iată două mii de ani aproape de când biografia Fiului lui Dumnezeu e cartea după care se crește omenirea*". Vă rog rețineți și adâncimea și frumusețea: "două mii de ani aproape": pentru el anul 1881, pentru noi câteva luni, fiind în anul 2000. Dar iată cum anticipa el de atunci: "*Biografia Fiului lui Dumnezeu*". Ce frumusețe în exprimarea lui! Deci, după el, "Biografia Fiului lui Dumnezeu este cartea după care se crește omenirea". Și precizează: "*Nici învățătura lui Budha, nici cărarea spre virtute a chinezului Lao-tzî, nici moartea lui Socrate, deși înrudite într-un anumit fel cu învățăturile creștinismului, dar nici una din acestea [auziți!] n-a influențat atât, cât această populară biografie a blândului nazarinean*" ... Deci prima oară vorbește despre biografia **Fiului lui Dumnezeu** (ați observat, nu?!), iar a doua oară tot la Mântuitorul se referă: "această populară biografie a **blândului nazarinean**". Ce deducem de aici?! Întocmai adevărul sfânt al revelării, al descoperirii dumnezeiești, evocându-L pe Mântuitorul atât prin "Biografia Fiului lui Dumnezeu", adică prin dumnezeirea Lui, prin natura Lui **divină**, cât și prin "această populară biografie a blândului nazarinean", adică prin firea Lui omenească, firea umană a lui Hristos. Dar, iată cum el, cu artă, unește în simbioză cele două naturi – **divină și umană** – în Hristos, așa cum ni s-a descoperit El. În unire deci, dumnezeirea și umanitatea. Veți găsi și în poeziile lui cuvintele: Dumnezeu și Om. În poezia sa "Dumnezeu și Om" evocă pe magi venind din părțile Iranului și Indiei, călătorind după stea și ajungând la Bethleem. Însă acolo, ca poet, e mai puțin exprimat în limpezime... Dar să ne apropiem de inima de foc a mărturiei lui, deci de Hristos, Dumnezeu și Om, în momentele sublime, de cea mai mare suferință, pe Cruce; și citez din nou: "*pe Cruce se revelează, încolțește în El iubirea, fiind în cele mai grele suferințe și cere Tatălui Său* (în original: "de la Tătânăsu") *iertare prigonitorilor și răstignitorilor*". Și aici explică... "*Astfel, nu pentru El suferă pe Cruce, nu din respectul legii civice, nu din dispreț față de semenii, nu din orgoliu (așa cum erau stoicii, bunăoară, ca să înfrunte suferința) ci din IUBIRE pentru ALȚII, din IUBIRE pentru SEMENII, pentru LUME*". Și, de aici, Eminescu rostește o sentință unică în vremea lui și față de atâta lume: "**Și astfel, a se jertfi din iubire pentru alții, pentru lume, de atunci, a rămas** (n.n. jertfa lui Hristos) **cea mai înaltă formă a existenței umane!**" A se jertfi nu pentru sine, ci pentru alții, pentru lume, a se jertfi din iubire, aceasta este <cea mai înaltă formă a existenței umane> - sunt cuvintele lui Eminescu însuși, care adăuga precizând: "*Această iubire este sâmburele de adevăr în stare să dizolve întreaga dizarmonie dintre oameni și asprimea luptei pentru existență ce bântuie natura întreagă*". Acestea sunt cuvintele lui.

Concluzia: unind cele două, prezente în Domnul Hristos

- divinul si umanul - relevate de Eminescu prin "biografia Fiului lui Dumnezeu" și "populara biografie a blândului nazarinean", în Cruce aici, se descoperă puterea jertfei - putere din IUBIRE. Deci, a te jertfi din iubire pentru alții este "cea mai înaltă formă a existenței umane". În această iubire e sâmburele de adevăr în stare să "dizolve întreaga dizarmonie dintre oameni și asprimea luptei pentru existență ce bântuie natura întreagă". Aceasta este mărturia si modelul iubirii, la Eminescu, revelată în Hristos, desigur, așa cum vă spuneam dintru-nceput.

Observați, totodată, iubiților, cum spunea Eminescu în 1881, el tâlcuia înțelesul jertfei Mântuitorului. Te uimește! gândiți-vă: în Europa, pe unde umblase, fie la Viena, fie la Berlin, pe unde petrecuse vreo patru ani, și cu inima lui ardentă pe care "toate valurile mării nu o puteau potoli", cum spune el, nu o dată (...), care erau glasurile asurzitoare în Europa? Gândiți-vă: Darwin - lupta pentru existența (...), Marx - lupta de clasă, Nietzsche - supraomul, realizat, după Nietzsche, prin voluptate și individualism. Ori Eminescu dă mărturia aceasta: JERTFA, ÎNȚELESUL JERTFEI! Știm care era jertfa socotită de unii teologi, nu polemizăm cu nimeni acum, dar trebuie să o spun, să o mărturisim: se socotea jertfa Mântuitorului pe Cruce că a adus o satisfacție Dumnezeirii care a fost jignită de păcatul omului... Sau, ca o substituție: s-a substituit El (n.n. Hristos) nouă... Ori să so pună el (n.n. Eminescu), să o evoce cu atâta adâncime! Și vă rog mult de tot să vă împropiați această gândire, această adâncime. Cei care l-au denigrat pe Eminescu au cunoscut ei mărturia aceasta? Aceasta este o mărturie pentru eternitate, iubiților! De o valoare eternă!

"Singură, acesta (n.n. jertfa) este sâmburele de adevăr în stare să dizolve dizarmonia dintre oameni și asprimea luptei..." Toți (n.n. cei care l-au denigrat pe Eminescu) să caute dacă a mai mărturisit vreun poet aceasta și nu numai la noi, ci și în Europa și în lume! Cu o asemenea iluminare, putere de evocare eternă, sunt încredințat că el s-a inspirat; până acum câțiva ani în urmă s-a limitat (n.n. de către critici) inspirația lui. Acum o simt mai deplină: poet al iubirii. El a trăit iubirea. A căutat resorturile ei cele mai adânci, definiția ei: a iubi înseamnă a trăi viața celuilalt. Aceasta înseamnă a iubi: a te împlini prin altul. Oricine dintre noi iubește și dorește să fie iubit și nu-i mai mare suferință [decât să iubești și să nu fii iubit]. Noi, ca preoți, trăim această tragedie: "tragedia ne iubirii". În psihiatrie este o suferință numită "imaturitate afectivă", care duce la forme grave, pe care eu le-am constatat viu de tot, înfricoșat: am avut suflete bolnave de această imaturitate afectivă - neîmplinire prin iubire... Ori pentru el (n.n. Eminescu) problema capitală este iubirea. Toată poezia lui e plină de iubire și a luminat prin el geniul, și-n fiecare, să știți! Dacă Edinson a spus că: "geniul e doar 1% inspirație și 99% transpirație"; vedeți, nu-i zgârcit cu nimeni Dumnezeu! Ține de noi ca să ne dăruim căutării Adevărului. Și fiecare la măsura lui: la cinci talanți, la doi talanți sau măcar la un talant, toți! El, însă, a trăit-o (n.n. iubirea) mai mult. A iubit - el a trăit, a căutat iubirea.

George Călinescu spune în cartea lui, care l-a consacrat, < Viața lui Eminescu >: "Eminescu nu căuta doar femeia, ci căuta dragostea". Adică, cum ar putea zice cineva, cum nu căuta?! Păi căuta și persoana umană, dar, vedeți, aici e ceva mai adânc, dragii mei: **iubirea e mai adâncă decât noi înșine**, mă înțelegeți? Eu exist, eu vin în existență. Iată, eu, de vreo 80 și ceva de ani și fiecare la vârsta lui, nu?... Dar înaintea vremii și înainte de noi exista, sau nu exista iubirea? Exista, desigur! Cum spune Sf. Maxim Mărturisitorul: "**Iubirea-i mai bătrână decât noi**" Și ea e dar, e răsăd în noi. Ea se constituie ca realitate spirituală. E bogăție a sufletului nostru. Un asemenea dar căuta în toate, în fiecare persoană dorea să vadă, în fiecare suflet feminin: în Veronica și nu numai; în acea copilă de la 15-16 ani căreia îi dedica *Mortua est (la 15 ani îi dedica poezia aceasta Elenei)* sau alte persoane

în care el a investit iubirea lui: fie Cleopatra Poenaru, fie Mite Kremnitz. Mă refer doar la aceste trei persoane cu care el a comunicat mai mult și în care, adânc, adânc trebuie înțeles, el căuta iubirea, simțind că ea te împlinește. Dar, vedeți, el a ajuns (...) să înțeleagă iubirea în icoana ei, a eternității ei, așa cum ați observat: în Hristos!

Criticilor literari, profesorilor, ar trebui să li se pună această întrebare, atât de limpede (...) și nu inventăm noi, nu o facem noi, preoții, ca să "tragem jar pe turta noastră", cum spune o vorbă din popor, ci fiindcă o spune el însuși (n.n. Eminescu) că: "*jertfa lui Hristos a rămas cea mai înaltă formă a existenței umane*".

...Dar unde, mai adânc, mai luminos, în mărturii și în formule a găsit-o el revelată, înfățișată iubirea, exprimată, rostită în cuvânt, și anume (și o să găsiți mărturii scrise despre aceasta). În 1874, el sosește, toamna. Maiorescu dorește să-l numească profesor universitar, având și doctoratul... Dar, în cele din urmă, a fost numit director al Bibliotecii Centrale din Iași. Și cu această sarcină el aduna cărți și, mai ales, de pe la tiparnițele mănăstirilor. Și îi trimite în ianuarie 1875 lui Maiorescu...

... În "Notă de cărți" găsim la el, auziți, următoarele: "Sf. Vasile cel Mare, Sf. Grigore Teologul, Sf. Ioan Damaschin, Ilie Miniati, (...), Nicodim Aghioritul și încă ceva: Sf. Isaac Sirul - un manuscris cu scrierile lui, la care, auziți, ce frumusețe la Sf. Isaac Sirul privind iubirea: "*Să nu socotești, zicând că Dumnezeu este drept*". Auziți! Mi-aduc aminte că părintele Cleopa cita o traducere mai veche: "*să nu hulești zicând că Dumnezeu este drept*" (și cum zicea părintele Cleopa cu vocea sa așa bărbătească și țărânească! Avea atâta har și haz!) Dar, auziți! Re-cităm: "*Să nu socotești, să nu hulești zicând că Dumnezeu este drept. Ce fel de dreptate este asta: tu ai păcătuit, ai făcut rele și El a murit pentru tine!*" Păi, asta-i dreptate?! Tu să faci rele și El să moară pentru tine". Ce tâlcuire!... Păi, gândiți-vă: care era sintagma justiției dreptului roman? "*Via justitiae eteri mundi*", adică: "*să fie dreptate chiar de-ar pieri lumea*"... Ori, deodată, în Evanghelie auzi altceva: "*să fie iertare chiar de-ar pieri Fiul Meu*" - din partea lui Dumnezeu Tatăl, nu-i așa? Și, în adevăr, chiar a murit Fiul lui Dumnezeu, numai ca să fie iertare; din iubire, ca să fie salvare... Cum a mers gândirea lui Eminescu prin aceste cărți pe care le-a citit în adâncime!...

Sau tot la Sf. Isaac Sirul: "*să nu vă închipuiți că în iad Dumnezeu încetează a fi iubire!*" E o mare eroare, să știți, provocată... Și gândiți în adânc: nu pedeapsa divină, în sensul nostru, omenesc, e ultimul cuvânt al iadului. În ce constă, de fapt, pedeapsa din iad: în veșnicia iubirii; în veșnica și înflăcărata iubire. Dar spune Isaac Sirul: "*în iad, Dumnezeu rămâne tot iubire*", dar iubirea lucrează în două feluri: în cei care o primesc se îndumnezeiesc tot mai mult, dar cei care o refuză, cum spusese profetul: "cărbbuni de foc aprinși se îngământă în inima lor" (a celor care refuză iubirea). De aceea, "*iubirea e pâinea veșniciei* [spune Sf. Isaac Sirul], *e pâinea nemuririi și e pâinea învierii*. Dacă vrei să guști misterul nemuririi, al învierii, trebuie să trăiești acest mister. Dacă trăiești acest mister al învierii, dacă faci experiența în ultima ei adâncime, **simți în tine taina nemuririi, a veșniciei, a învierii**. Iubirea fiind de dinainte de noi, iubirea e mai bătrână decât noi". Eu sunt încredințat că gustând, uitând de tot, de orice pizmuire, orice invidie, orice formă de gândire la adresa cuiva, ci doar iubind, iubiților, simțiți, [auziți!], *simțiți în tine taina nemuririi, a veșniciei, a învierii*. Real! Dacă cineva ar întreba: dar e posibil așa ceva într-adevăr?! Da, e posibil fiindcă, iată, Eminescu a trăit acest mister al iubirii. Și pentru el iubirea merge până acolo, la acea sursă a iubirii în Hristos. Eminescu în fața lui Hristos, în misterul iubirii, în cuvintele lui. Și se oprește aici, la Cruce? A cinsti numai Crucea? Nu! Crucea cu toată

adâncimea iubirii ei, puterii ei, ea nu este cuvântul ultim. Crucea este cale, dar cale atotcuprinzătoare, cale spre Înviere. Noi cinstim cu multă tărie Crucea; noi ortodocșii nu putem trăi fără ea. Cu ea începem în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Crucea și iubirea în Sfânta Treime - Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Dar cinstim Crucea pentru că prin ea se deschide Învierea. Hristos prin Cruce a trecut la Înviere. Și acest moment al Crucii, pe care vedeți cum îl descrie Eminescu, ni se descoperă, ni se revelează [...] în alt poem al lui numit "Învierea". Îndrăzneam odată, dar cu durere, să solicit mult profesorii de limba franceză să-mi găsească în limba franceză un poem liric despre Înviere; de câțiva ani încoace tot încerc, dar până acum n-a venit nimeni. Ar putea întreba cineva: ce, asta-i o provocare? Nu, nu e provocare! Nu poate fi concepută Crucea (...) fără Înviere! Dacă noi cultivăm numai cultul Crucii, e cultul morții, rămânem la un cult al morții dacă nu trecem dincolo, la Înviere. Și sigur că a fost atât de puternic cultul Crucii în apus, dar până acum n-am găsit o poezie închinată Învierii, așa cum vede Învierea Eminescu și cum îmbină el atât de adânc și puternic Crucea, durerea Crucii, a morții! Căci pe Cruce, Hristos a omorât moartea, dar în luptă cu moartea! În luptă cu moartea! A străbătut moartea! Și așa zugrăvește el ideea aceasta în poezia sa (în "Învierea"):

Prin ziduri înnegrite, prin izul umezelii,
Al morții rece spirit se strecură-n tăcere;
Un singur glas îngână cuvintele de miere,
Închise în tratăjul străvechii evanghelii.

C-un muc în mâni moșneagul cu barba ca zăpada,
Din cărți cu file unse norodul îl învață
Că moartea e în luptă cu vecinica viață,
Că de trei zile-nvinge, cumplit muncindu-și prada."

(Pradă cine e? Hristos însuși!)

O muzică adâncă și plină de blândețe
Pătrunde tânguioasă puternicile bolți;
"Pieirea, Doamne sfinte, căzu în orice colț,
Înveninând pre însuși izvorul de viațe.

Nimica înainte-ți e omul ca un fulg,
Ș-acest nimic îți cere o rază mângâioasă,
De pâcuri sunătoare de plânsete duioasă
A noastre rugi, Părinte, organelor se smulg".

Deci el trăiește misterul suferinței, al morții. Când ne vom apropia de Paști vom auzi la Slujbă aceste cuvinte ale Sale: "Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit?". Dar, cum trece momentul Crucii:

Apoi, din nou tăcere, cutremur și sfială
Și negrul întuneric se sperie de șoapte....

Deci e străbătut întunericul de șoapte. Parcă fiecare șoaptă e ca un licăr, ca o scânteiere de lumină.

Douăsprezece pașuri răsună.... miez de noapte...
Deodată-n negre ziduri lumina dă năvală.

Știți cum se aprinde (în noaptea de Înviere) lumina de la altar și preotul rostește "Veniți de luați lumină" Deodată, val după val, întreg văzduhul se umple de lumină și el spune:

Un clocot lung de glasuri vui de bucurie...
Colo-n altar se uită și preoți și popor,
Cum din mormânt răsare Hristos învingător,
Iar inimile toate s-unesc în armonie..

Și aici se încheie, într-un imn unic, dăruit Lui cu adevărat, în acest duh al revelației, al Bisericii, și-l mărturisește cu atâta forță, parcă te simți în Biserică împreună, în Liturgia cea solemnă:

"Cântări și laude-nălțăm

Noi, ție unuia,

Primindu-l cu psalme și ramuri,

Plecați-vă neamuri,

Cântând Aleluia !

Și cuvântul acesta, al mărturiei Bisericii ("Hristos a-nviat din morți / Cu moartea pe moarte călcând / Și celor din morminte viață dăruindu-le") dar așa cum l-a trăit el:

"Hristos au înviat din morți,

Cu cetele sfinte,

Cu moartea pre moarte călcând-o,

Lumina ducând-o

Celor din morminte !"

Aici, el dă mărturia unui adevăr al revelației rar întâlnite în teologia de mai încoace (de pe la părintele Stăniloae mai ales) anume: coborârea Mântuitorului la iad (...). Au apărut chiar de câțiva ani încoace, icoane în care Mântuitorul întinde mâna și scoate din iad pe Adam și pe Eva cu tot neamul. O rugăciune a Bisericii pe care o citim când ne pregătim să primim Sf. Împărtășanie : "Doamne, Tu cela ce prin îngroparea Ta (adică a intrat Mântuitorul în groapă) ai prădat împărăția iadului !" Ați auzit ? Ce frumusețe de gândire ! (...) Iar Eminescu exprimă în felul acesta: "Hristos au înviat din morți,/ Cu cetele sfinte", adică a scos de acolo cetele "Cu moartea pre moarte călcând-o,/ Lumina aducând-o/ Celor din morminte !".

Întocmai coborârea la Iad. El s-a inspirat aici și din Noul Testament, în care la Evanghelia după Matei citim că : "Atunci au înviat multe suflete ale celor drepti"...care este tot în legătură cu coborârea Mântuitorului la iad.

Vedeți cum se îmbină la el această viziune autentic creștin-ortodoxă a Crucii, cu Învierea și această taină a "omorării morții", cum zicem noi în troparul Învierii, "Cu moartea pe moarte călcând", aceasta fiind ceva uimitor și v-aș ruga să gândiți, să cugetați la această mărturie care-i unică. E un paradox, antinomie, cum spunem noi: "Cu moartea pe moarte călcând", adică, cu moartea omori moartea !. Dar cum? Tocmai pentru că-n Hristos e Dumnezeu și Omul. Dumnezeirea care a pătruns și a unit trupul Lui și omoară germenul morții – "Cu moartea pre moarte călcând-o,/ Lumina ducând-o/ Celor din morminte! ". Iată mărturia divină, sublimă, a lui Eminescu (...) Deci iată Crucea și Învierea și mărturia lui, nu numai a Crucii ci și a Învierii, a Iubirii și a lui Dumnezeu.

Poetul credinței și frumuseții divine (frumuseții întru Maica Domnului)

Eminescu, pretutindeni în chipul persoanei iubite, a căutat odată Cu iubirea și frumusețea, zugrăvind orice chip, orice mișcare, orice înfățișare ("Atât de fragedă", "Pe lângă plopul fără soț"), pretutindeni el a zugrăvit în toate trăsăturile acestea, la care noi privim aproape, uneori mai senzual, el a mers mult mai adânc, mai transfigurat.... Am urmărit adeseori poeziile lui despre frumusețe. Iată aici întocmai ("Atât de fragedă"):

Atât de fragedă, te-asameni

Cu floarea albă de cireș,

Și ca un înger dintre oameni

În calea vieții mele ieși.

Deci, urcând spre îngeri, în chip îngeresc, mergând spre un fel de înnemurire a frumuseții, nu a trecerii ei:

Abia atingi covorul moale,

Mătasa sună sub picior,

Și de la creștet pân-în poale

Plutești ca visul de ușor.

.....

Ș-o să-mi rănai ca o icoană

A pururi verginei Marii,
Pe fruntea ta purtând coroană -
Unde te duci ? Când o să vii?

Unde se finalizează frumusețea? În Maica Domnului, după cum observăm, deci idealul lui ultim era frumusețea, aceea frumusețe a eternității, care-i tot Dumnezeiască. Dacă iubirea se finalizează în Hristos, frumusețea se finalizează în Maica Domnului. Cine nu cunoaște oare poezia "Rugăciune"?

Nu e răgazul să vă evoc și să vă analizez o suită de poezii (adresate iubirii, persoanei iubite), totuși dincolo de persoana umană apare lumina - Lumina divină. Acolo, năzuia. Deci, iubirea către Hristos, iar frumusețea către Maica Domnului.

Credința lui, mărturisită atât de puternic, uimitor uneori, este uluitor evocată în poezia "Mortua est". Cine nu e cutremurat în fața morții neîncetată? Ne-a învățat Mântuitorul prin cuvintele: "Părinte, lasă să treacă paharul de la Mine...". Mântuitorul, în Grădina Ghetsimani așa s-a rugat, parcă evocând cu certitudine starea noastră în fața Crucii, în fața morții... "Dar nu precum voiesc eu ci precum voiești Tu Doamne"! Atunci el (poetul) se cutremură în fața morții:

Făclie de veghe pe umezi morminte
Un sunet de clopot în orele sfinte,
Un vis ce își moaie aripa-n amar,
Astfel ai trecut de al lumii hotar.

Vedeți, ce frumos spune el? Nu spune "a trecut în neființă", cum batjocorim noi prin câte un ziar pe câte un semen de-al nostru (un creștin), ci "a trecut de al lumii hotar".

Și după revolta evocată în următoarele strofe, el spune:

Și-ntreb al meu suflet rănit de-ndoială,
De ce-ai murit, înger cu fața cea pală?
Au nu ai fost jună, n-ai fost tu frumoasă?
Te-ai dus spre a stinge o stea radioasă?

(n.n. e vorba de frumusețea trecătoare; să ne amintim cum s-a stins frumusețea lui Lucifer și cum a căzut el ca o stea)

Dar poate acolo să fie castele
Cu arcuri de aur zidite din stele,
Cu râuri de foc și cu poduri de argint,
Cu țărături de smirnă, cu flori care cânt ;

.....
O, moartea e-un chaos, o mare de stele,
Când viața-i o baltă de vise rebele ;
O, moartea-i un secol cu flori înflorit,
Când viața-i un basmu pustiu și urât. -

Dar poate.....o! capu-mi pustiu cu furtune,
Gândirile-mi rele sugrum cele bune....

Auziți! Doamne, ce frumos! Cum zice George Călinescu: "fiecare cuvânt e un trăsnet și un trosnet".

Când sorii se sting și când stelele pică,
Îmi vine a crede că toate-s nimică.

.....
Au moartea ta înger, de ce fu să fie?
Au e sens în lume? Tu chip zâmbitor,
Trăit-ai anume ca astfel să mori?
De e sens într-asta, e-ntors și ateu,
Pe palida-ți frunte nu-i scris Dumnezeu.

Bucuresti-25.01.2000

De ce românul ESTE POET?

La icoana cea din grindă

Ranador și Rodador
Diptic

Ioan-Mircea Popovici

1. La icoana cea din grindă, între sacru și profan

La icoana cea din grindă, între sacru și profan, între rugă și psaltire, vis mă spulberă-n dor-ran. Un copil alege-o scoică, scoica-și lădăruie chemarea, marea își trăiește cântul umplând zarea. Valuri, valuri, bat în țărutul-foșnet vechi, cu amintire. Deslușesc o izbitoră din plutire. Foșnet, val, cântare lină, dor de vremuri de demult, dor de dor ce gând suspină... Susur de izvor? Tumult...

Găsisem o scoică cum nu cred că mai există altă scoică. Un sidefiu-argintiu de toate nuanțele. Reacționa scoica la fiecare gând și la fiecare intenție. Priveam scoica și, ca-ntr-un balon alchimic, de cristal, vedeam gândul dus în viitor și-n trecut [...] Nu eram singur. Eram cu Ea. Ajunsesem să-i arăt scoica, dar Ea nu vedea altceva decât o simplă scoică frumos colorată. Am pus-o în buzunar. Ne-am plimbat ascultând valurile, bucurându-ne de lucirile soarelui, de nisipul cald și de scufundarea-n sărutul mării. Ca amintire, vreau să-i dau scoica, dar locul scoicii este ocupat acum de o grămăjoară de pulbere argintiu-aurie de nisip. Întorc buzunarul și-ntr-o clipă totul rămâne amintire. Recunosc în rana mea rana fiecărui firicel de nisip și-n fiecare din măgelele de sticlă stă ascunsă o perla. (Cunoști taina perlei! Ea este rana vindecată a firisorului de nisip, în scoică). Îți dai seama? Dacă absența scoicii a lăsat așa rană, ce spațiu este absența Ta? Știi ce înseamnă România? Țara absențelor. Înțelegi, acum, de ce românul este poet? Pentru că este o rană...

2. Dumnezeu când îți vorbește

Trec pe țărni, în cântul vremii, ascultând cum bate valul, stând cu negura în suflet, promoroaca-mi rupe ramul. Mai privesc înspre Luceafăr să ascult un cânt de rugă, dar iubirile deșarte mă-nfășor, nu pot să fugă. Val de cântec, dinspre mare, aducând dangăt de clopot, mă acoperă-n psaltire, dintr-un ropot cad în șopot. [...]

Dumnezeu când îți vorbește e ca raza ne-ntreruptă. Sufletul se primenește, și, senin, cu răul luptă. Dumnezeu când îți vorbește e ca apa de izvor, răni mai vechi tămăduiește, le alină; nu mai dor. Dumnezeu când îți vorbește din tăcere-ți crește-un cânt, Slavă Domnului, tărie, vânt de rugă pe pământ. Dumnezeu când îți vorbește răul arde-n zgură bună, negurile se ridică-n zi cu Soare, nopți cu Lună. Dumnezeu tămăduiește, îți vorbește și când tace și îți dă lumină lină-n suflet pace. Ține-n tine mărturia Adevărului ce-i veșnic dobândind din nou tăria mucenicului jertfelnic. Dumnezeu îți dă lumină și pe Chipu-ți și-n adânc, gândul izvorând din suflet, val continuu trece-n spaima lumii și-o unește-ntr-un îndemn. Dumnezeu când îți vorbește e ca raza ne-ntreruptă, Sufletul se primenește, și, senin, cu răul luptă-n Rodador...

**Dumnezeu este iubire.
Dragostea dintâi**

MEDITATIE

BUCURIA IERTĂRII

Corneliu C.

MOTTO: "Fericiți cei cu fărădelegile iertate
și de cei cu păcatele acoperite" (Ps. 31:1)

Cântarea iertării în Vechiul Testament

Cântarea cea mai frumoasă care răsună din gura celor credincioși este cântarea iertării. Această cântare o simte sufletul celui mântuit, aceasta-i cântarea pe care urmașii Domnului Iisus au cântat-o în orice împrejurare s-au găsit. David a făcut un loc deosebit în viața sa acestui cântec al iertării în urma experienței pe care a avut-o cu Dumnezeu când a simțit și primit încredințarea că păcatele îi sunt iertate. Atunci el a trăit clipe de adevărată fericire iar viața i s-a umplut de pace.

Recunoștința profundă față de ajutorul primit din partea lui Dumnezeu pentru a se ridica din starea de păcat și vrăjmășie față de Cel Prea Înalt și-a exprimat-o în cuvintele: "*M-a scos din groapa ticăloșiei și din fundul mocirlei, mi-a pus picioarele pe stâncă și pașii mi ia îndreptat. Mi-a pus în gură o cântare nouă, cântare Dumnezeului nostru.*" (Ps.39:2-4)

Cântarea psalmistului e unică în felul ei, dar astăzi e cântarea multora, a acelor care au primit iertarea păcatelor prin credința în Iisus Hristos. Imnul iertării este cântat și astăzi cu multă căldură de toți cei răscumparați de pe pământ prin jertfa Domnului Iisus Hristos.

Iertarea de către Dumnezeu are drept consecință:

Scăparea de păcatele personale

Când porți o povară grea și când vine cineva să-ți ia această povară de pe umeri, simți o ușurare. Dar când te gândești la greutatea păcatelor personale care apăsau greu pe conștiință, păcate care te tulburau, te făceau neliniștit, le vedeai mereu înaintea privirii tale să ai o clipă în care toate acestea să dispară să nu le mai simți deloc, tot ce a fost păcat să fie acoperit, iată un mare dar. "*Ferice de cel cu fărădelegile iertate.*"

În toate împrejurările vieții conștiința are cuvântul ei. Când ea lucrează și condamnă "fărădelegile" noastre, produce remușcare și nu putem spune apăsarea ce o simțim datorită păcatului. Dar, când un asemenea suflet vine la Domnul Iisus Hristos, care "*ridică păcatul...*", poate cânta plin de bucurie această cântare a iertării.

Domnul Iisus Hristos Își oferă ajutorul Său binecuvântat atunci când ne cheamă zicând: "*Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi da odihnă pentru sufletele voastre.*" (Mt. 11:28)

Iertarea păcatelor are drept consecință:

Scăparea de judecata lui Dumnezeu

Acei care au parte de bucuria iertării păcatelor scăpă de chinul pedepsei divine. În Evanghelia după Ioan 5:24, găsim cuvintele Domnului Hristos: "*Cel ce ascultă cuvântul Meu și crede în Cel ce M-a trimis, are viață veșnică și la judecată nu va veni, ci s-a mutat din moarte la viață.*" Acei care au parte de bucuria iertării păcatelor, au privirea îndreptată spre Domnul Iisus Hristos, Acela care le-a adus iertarea, de aceea ei sunt plini de pace sufletească.

Iertarea păcatelor are drept consecință și

Asigurarea moștenirii cerului

Fiind scăpați de judecată, prin Domnul Iisus Hristos, devenim, moștenitori ai cerului, iar numele noastre sunt scrise în cartea *VIEȚII*. Deci, mărturisindu-ne păcatele, fără să ascundem nimic, vom primi iertarea și Domnul Hristos va așeza pe buzele noastre cântarea care exprimă **BUCURIA IERTĂRII**.

O RUGĂCIUNE:

Mulțumesc Doamne pentru că ai pus pe buzele mele o cântare nouă, aceea a bucuriei iertării, oferită în dar mie și tuturor celor ce cred în Iisus Hristos. Amin.

Ispitele din pustiu Carantaniei inimii noastre

Interviu cu *P. Prof. Ilie Moldovan*

Răul ca persoană. Răul – un parazit ce acționează prin om

Părinte, ne-am amintit, în legătură cu pruncuciderea, de faptul că diavolul este „ucigaș de oameni”... Dar sunt persoane care zic: „cred în Dumnezeu, dar nu cred că există și diavol”. Cu totul diferit de această concepție, eu unul nu pot să uit nici o clipă că există o inteligență întunecată ce împinge / ispitește la fapte rele. Mai mult, chiar mă îndoiesc de consecvența credinței în Dumnezeu a acelora care neagă existența diavolului!

Ce cred eu despre existența diavolului? Existența diavolului nu este o chestiune de completare a învățăturii creștine. Ea este de fapt una dintre piesele fără de care noi nu înțelegem mai ales existența răului. Și existența răului trebuie să meargă până acolo unde el se descoperă cu un coeficient *personal*. Dacă binele este expresia *personală* a voii lui Dumnezeu și-n cele din urmă a iubirii lui Dumnezeu, răul, care contrastează cu binele, și care nu este un principiu al existenței dar este un mare parazit al acestei existențe nu poate să nu fie în legătură cu o dimensiune *personală*. Personalizarea aceasta [a răului parazit] nu este altceva decât diavolul.

Hristos creează, prin moartea și învierea Lui, lumea a doua oară. În vederea acestui lucru puterea diavolului este suprimată. Lucrurile au mers până acolo încât Sfinții Părinți nu s-au dat înapoi ca să vorbească despre un sens al morții și învierii Mântuitorului care este suprimarea diavolului. De altfel, între moarte și diavol se stabilește o legătură. *Hristos, cel ce suprimă răul, pentru că suprimă moartea, este cel ce pune capăt supremației diavolului ca putere a acestei lumi*. Numai că puterea lumii, deși a fost anihilată, ea rămâne o coordonată a existenței noastre pe acest pământ. Ea rămâne să facă niște ravagii doar în funcție de aderarea noastră la rău. Și aderarea asta este și-n legătură cu libertatea. Răul este o mare realitate. Diavolul este expresia *personală* a răului. Supremăția aceasta fiind dăruită de înviere, rămâne, totuși ca ea să poată fi activată de către om, care se opune lui Hristos, se opune propriei lui libertăți în Hristos. Asta-i posibil.

Cele trei ispitiri scriu istoria dramatică a omului

Si dacă e vorba, să aducem discuția la ceea ce a însemnat ispitirea Mântuitorului în Pustiul Carantaniei, toată desfășurarea acestei mari confruntări dintre Hristos și diavol ne descoperă nouă ceea ce se petrece cu Hristos pe lemnul crucii. A venit să dărâme puterea diavolului. Vedeți, în mod desfășurat, e prezentat acest eveniment sau această dramă a omului pe care vine Hristos să o lămurească pe de o parte și să o anihileze pe de altă parte, învingând puterea diavolului din cele trei ispitiri.

Cele trei ispitiri sunt ispitiri cu forțele răului. Și cele trei ispitiri nu sunt altceva decât modul în care ne integrăm în istorie și biruim răul în istorie. E un program. Și aș putea spune că e un

program esențial. Ne descoperă, așa, într-o perspectivă a teologiei istoriei, ceea ce se întâmplă cu noi. Propria noastră experiență. Și fără de puterea aceasta a diavolului nu înțelegem nimic din ce se întâmplă cu noi. E adevărat, noi avem în Biserică, așa, o expresie a înțelegerii noastre: „Doamne, armă asupra diavolului crucea Ta ai dat-o nouă, că se scutură și se cutremură, nesuportând puterea ei”.

Să luăm pe rând fiecare din cele trei încercări sau ispitiri ale Mântuitorului. Cele trei ispitiri le găsim consemnate la Matei, cap. 4. „Atunci Iisus a fost dus de Duhul în pustiu”. E interesant faptul: chiar din primul verset se specifică faptul că Hristos este dus de către Duhul, scris de „D” mare, în pustie. Și când e dus de Duhul în pustiu? După ce Mântuitorul este investit cu o primă consacrare a Lui ca răscumpărător al lumii prin botez, botezul din Iordan. Se descoperă ca cel care vine să ardă pe un altar al jertfei pentru câștigarea lumii.

1. Nu numai cu pâine va trăi omul...

„După ce a postit 40 de zile și 40 de nopți, la urmă a flămânzi”. Și lucrul acesta este interesant într-un anumit fel. Și anume că Mântuitorul își descoperă lupta lui împotriva diavolului prin post. Nu în sensul în care materia de care depinde existența omului este pusă în cauză cu ocazia postului, ci pentru că o primă bătălie câștigată a diavolului, față de protopărinți – Adam și Eva, a fost atunci când **omul s-a desprins de Dumnezeu socotind că materia îi oferă lui o autodeterminare**. „Câștigă” în raport cu Dumnezeu tocmai pentru că n-ar mai depinde de Dumnezeu. Și că viața nu-i absolută în Dumnezeu ci că viața este în condițiile existenței vieții, în pâinea pe care o oferă, încât diavolul se sprijină de o experiență prin care **omul, aflându-se în legătură cu materia [nu cu Dumnezeu], este în legătură și cu moartea**. „Moarte – putere” este această legătură directă. Puterea din mormânt. „Summa soma” [totul e trup muritor] – ar zice cei dinainte de creștinism. După ce a postit 40 de zile, a flămânzit, descoperindu-se ca un adevărat om. Caracterul de flămânzire de data aceasta îl descoperă pe Hristos nu doar ca Fiu al lui Dumnezeu, ci și ca *Fiu al Omului*. „Și apropiindu-se, ispititorul a zis către El: De ești Tu Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâini”. Diavolul recunoaște pe Mântuitorul ca Fiu al lui Dumnezeu. Și la flămânzire avem de a face cu o situație limită. Într-o situație de limită ar fi fost firesc ca Mântuitorul, în calitate de Cel ce este Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, să producă această minune a transformării pietrelor în pâine. Și prin asta ar fi dovedit că omul aparține acestei materii din care ar decurge viața și nu în primul rând de Cel care creează și materia. „Iar El, răspunzând, a zis: Scris este: << Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu >>.” Mântuitorul se folosește de termeni ai descoperirii divine din Vechiul Testament, referindu-se de fapt la un mare adevăr: că omul nu trăiește numai

cu pâinea, ci că el este dependent de Cuvântul lui Dumnezeu, care ține loc și de pâine. Adică acest cuvânt al lui Dumnezeu nu este doar expresia unei comunicări de cunoștiințe. Este o forță spirituală în măsură să-l facă pe om să trăiască, iar nu să moară.

Elementele euharistice...

Da, faptul că Mântuitorul se folosește de pâine, de o materie euharistică, îl pune pe om să aducă, prin colaborare cu Dumnezeu, pâinea ca dar, din care Hristos va preface propriul trup și sânge. Vedeți, Euharistia o aduce omul și ține tot de pâinea aceasta care este un dar al Creatorului. Însă dar pe care omul îl aduce lui Hristos. Chiar Omul – Hristos este preot, și-n calitatea aceasta de Fiu al Omului este preot, iar darul pe care Dumnezeu îl împărtășește cu ocazia [înnoirii] creației este adus sub forma pâinii.

E un lucru foarte important că Dostoievski în special, se oprește la această primă ispitire care descoperă prin excelență statutul omului în lume. Statut ce se afirmă prin libertate. *Libertatea constituie un privilegiu al omului care-l aseamănă cu Dumnezeu mai mult decât orice.* Și în încercarea asta a omului de a-și menține libertatea, o libertate care într-adevăr să fie expresia asemănării cu Dumnezeu, omul nu o poate menține decât pe cale dumnezeiască. Și este un principiu creștin faptul că *libertatea este cea dintâi condiție a iubirii*. Libertatea aceasta ce e mai presus de orice constrângere a necesității materiei. Materia se impune prin necesitate, constrângere: să mănânci! Pe când *libertatea se impune prin afirmarea și posibilitatea afirmării unice – independența de Dumnezeu în sensul de a-l iubi pe Dumnezeu.*

Diavolul, prin mecanismele lui, creează civilizația morții. Aici își are originea această civilizație a morții, adusă până la paroxism în occident. Se reazămă pe această putere a morții și pe intervenția ei violentă în existența omului. Ce altceva sunt "războaiele umanitare" și favorizarea compotamentului dictatorial ale unor minorități împotriva majorității adesea tăcute?

Cei care optează pentru intervenția morții sunt cei care se tem de moarte. Nu sunt cei care au trecut de experiența morții, care și-au făcut lăuntrică tema biruinței morții prin învierea lui Hristos. Moartea n-are decât o cauză, un țel: de suprimare a ei [N.Red.: Conceptul reîncarnării de atâtea ori până ai scăpat de karma și nu mai trebuie să te reîncarnezi, să te renaști, este tot o încercare de suprimare a morții, prin suprimarea nașterii, prin evitarea vieții trupesti. Deci nu se pune problema învierii în trup nestricăcios și nemuritor, căci moartea nu a fost învinsă]. Noi suntem creștini și considerăm că moartea nu mai există. Dar moartea nu mai există decât în Hristos. Mori în afară de Hristos. Ar trebui prinse toate elementele dramatice ale existenței în care ne aflăm noi (în care a excelat Dostoievski).

Creștinismul trădează cu lucrurile apărute în apus. De civilizația morții trebuie să prindem un termen, și anume **naturalismul**, care a pătruns până și într-o gândire teologică. Naturalismul a ajuns să facă ravagii pentru că a distrus temeiul spiritual al învierii lui Hristos. Și un creștinism se instalează pe autoafirmare, pe negativismul a ceea ce e de fapt naturalism. Nu sunt mulți din aceia care să pătrundă până acolo unde a pătruns Iustin Popovici, care ține să spună: "*naturalismul apusean își are sursa în dogma infailibilității papale*". E foarte interesant să vedem dacă Papa va scoate vreun despre avort în România. Împotriva proavortiştilor de la noi, care l-au adus în România, va vorbi? Nu prea îndrăznește. Până acum, mai mult așa... a netezit aspirațiile. Nu se poate spune că ar fi venit în numele a ceea ce eu m-am așteptat eu să vină, și anume: punerea pe tapet a doi termeni. Unul se numește concordatul și altul se numește restituția ad integrum. Dar atât despre vizita Papei, întrucât nu am urmărit deocamdată decât două din alocuțiunile cu care s-a prezentat, una la aeroport

și una la Cotroceni. Dostoievski, care analizează ispita diavolului în încercarea de a-l lichida pe om, în ce privește valoarea lui prin libertate, se referă direct la Papa, la catolicism.

Oare, din clipa în care Papa de la Roma își susține infailibilitatea, nu apar dubii îndreptățite? Mai este oare (iertare dacă greșesc) creștin?

Aseară (și a fost sala plină) s-a ținut o conferință de către un preot și a fost întrebat "ce părere are despre venirea Papei?". A spus că pentru el vine Episcopul Romei. Când a spus aceasta a omis un lucru esențial: Episcopul Romei, dar un episcop eretic. Ce facem cu adevărul? În numele concordiei sau reconcilierii, cum îi spunem acum noi, călcăm în picioare adevărul? Ne facem vinovați față de tot neamul românesc. Căci noi nu suntem neam românesc decât pe seama faptului că în secolul al XII – lea, când am avut cea mai puternică ofensivă de exterminare din partea Regatului maghiar, sub formula și egida imperialismului catolic, am rezistat și am rămas sub vechea noastră credință. Un paradox al istoriei este că noi am rămas români pentru că am fost ocrotiți de iobăgie. Iobăgia, în loc să ne dărâme ne-a salvat. Și toți cei care n-au îndrăgit iobăgia s-au pierdut. Ce facem cu istoria noastră? Ne înmormântăm istoria? Nu-i chiar așa de ușor. Oamenii noștri fac politică, dar fac politică în detrimentul neamului românesc. Nu prea știu pe ce lume se găsesc.

Noi refacem experiența intrării Mântuitorului în Pustiul Carantaniei. Asta facem noi mai mult decât orice și poate cel mai mult trăim prima ispitire, decât celelalte.

2. Să nu ispitești pe Domnul Dumnezeuul tău

"Atunci diavolul L-a dus în Sfânta cetate, L-a pus pe aripa templului și L-a zis: Dacă Tu ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos, că scris este: << Îngerilor Săi va porunci pentru Tine și Te vor ridica pe mâini, ca nu cumva să izbești de piatră piciorul Tău >>".

A doua ispitire poate că nu este mai puțin importantă decât prima; dar îl constatăm pe diavol că interpretează Scriptura. Diavolul este cu Scriptura în mână ceea ce înseamnă că nu ne putem ascunde noi în dosul textelor pe care le rupem din contextul Sfintei Scripturi în chip protestant și că Scriptura este cuvântul lui Dumnezeu care ni se descoperă în bazele adevărului integral. Și adevărul este egal cu tradiția, adevărul este egal cu Biserica. În sensul acesta, cuvintele diavolului ne descoperă ce vrea să fie chiar falsificarea apelativului de Fiu al lui Dumnezeu: "*aruncă-Te jos că scris este: Îngerilor Săi va porunci pentru Tine și Te vor ridica pe mâini*", adică **solicită săvârșirea unei minuni, care se traduce printr-o acțiune vrăjitoarească, o acțiune ce-și are cauza în ceea ce vrea omul, nu în ceea ce ar vrea Dumnezeu însuși.**

Vedeți, ideea aceasta de vrăjitorie are conotație cu ceea ce era (mai ales în era precreștină) puterea nefastă. În primul rând e pusă în legătură cu pornografia, cu ceea ce poate să însemne o prelucrare a patimilor omului ce-l conduc pe om la o cădere de genul celor provocate de către vrăjitorie.

Arta antică, inclusiv cea grecească, prezintă această tară, această trăsătură vicioasă a pornofliei, nu ca un element secundar, ci ca unul intrinsec, ontologic.

Da, **pornofilia** a ajuns să însemne nerușinarea și îndrăzneala și culmea a falsificării fenomenului religios. Deci, ea nu este numai de ordin trupesc, ci este și un cult. Ritualuri, teorii ale lor, tot ceea ce au însemnat înainte de Hristos *orgiile* și tot ce au însemnat, până la urmă, prin aceste orgii, *pruncuciderile*. Între orgii și pruncuciderile se stabilesc până la urmă legături directe. *În vrăjitorie, jertfirea copiilor este o practică specifică.*

Da, căci Moloh solicita copii pentru jertfă.

“Iisus i-a răspuns: Iarăși este scris: << Să nu ispitești pe Domnul Dumnezeuul tău >>”.

Pentru că nu urmărești minunea pentru minune. Nu încerca să pui la îndoială pe Dumnezeu, care poate să aducă minunea. Toate minunile, pentru noi, nu pot izvorî decât din învierea Lui Hristos. Ca să ajungi la înviere trebuie să treci prin moarte. Asta e.

Referință pe care budismul o refuză. De aceea minunile din tradițiile păgâne, orientale, sunt doar fascinație demonică, sunt “minuni pentru minuni”.

3. Domnului Dumnezeului tău să I te închini și numai Lui să-I slujești

Și, în cele din urmă, a treia minune - ispitire: *“Diavolul L-a dus pe un munte foarte înalt și I-a arătat împărăția lumii și slava lumii și a zis Lui: “Acestea toate Ți le voi da Ție, dacă vei cădea înaintea mea și Te vei închina mie”.* Și aici e vorba de o minune-falsificare și anume, falsificarea darurilor pe care noi le primim de la Dumnezeu și le punem sub stăpânirea noastră. Și mai există fenomenul acumulării lor. Mi se pare că acest fenomen al acumulării este una dintre dimensiunile istoriei omenirii. Omul adună întotdeauna mai mult decât are nevoie. Nici un animal nu adună mai mult decât are nevoie. Nu există. Ca să fac o glumă: se pare că șoarecii de câmp tot adună toată vara boabe ca să aibă pentru iarnă, numai că iarna uită unde le-au depozitat.

Și veverițele pătesc la fel. Mecanisme instinctuale complexe.

Da, dar asta e cu totul altceva. Omul adună, își impropriază valorile care sunt ale lui, nu ale lui Dumnezeu, și le conferă în numele a altceva decât ce este Dumnezeu. Cui le conferă? Celui care le-ar primi ca și când ar veni de la Dumnezeu. Condiția: să i se închine diavolului. De aceea toate imperialismele au ceva în ele; chiar dacă nu vizează direct acumularea de bunuri materiale, au ceva din această acumulare peste care stăpân a ajuns diavolul. Imperiul are condiția aceasta, ce este pusă, ca oamenii să i se închine lui. Există o închinare prin ceea ce oferă **mamonismul**. Acesta poate fi foarte ușor identificat cu **imperialismul**. Toate imperialismele au așa ceva. Nu există imperialism care să nu aibă acumulare de forțe materiale și supunere (închinare). Sunt acestea doar infracțiuni de la adevărata condiție a omului.

Eu citesc acum “Revizuire și adaosuri”, jurnalele lui Rădulescu-Motru din 1943 până în 1946. Sigur că există și un naționalism bolnav. Un naționalism ce este poate chiar impregnat de imperialism. Dar n-a ajuns să vadă în ce constă substanța etnicului românesc însuși, adică să ajungă până acolo încât să-L vadă pe Hristos, cel care se constituie drept **etos** și care ar putea fi numit **sufletul neamului nostru**. N-a ajuns acolo. A rămas distanțat.

Cele trei ispite sunt legate între ele; falsificarea pâinii și vinului euharistic, falsificarea Liturghiei

Trebuie să spun un lucru: că toate imperialismele nu sunt doar ultima ispitire, ci toate isпитirile. Pentru că există o legătură interioară între ispitirile acestea. Dacă Hristos apare în prima ispitire ca fiind *Cel care refuză pâinea*, Hristos va apare în ultima ispitire, când se opune mamonismului, ca fiind *Cel care își dă pâinea lui. El însuși fiind pâinea*. Deci e o dimensiune euharistică a modului în care noi ne aflăm în legătură cu El. Și, da, ispitirile acestea ne duc la o legătură pe care noi o avem cu trădarea pe

care creștinismul o poate avea. Nu la întâmplare Sfântul Apostol Pavel (în I Corinteni 10, 21) ține să spună: *“Nu puteți să beți paharul Domnului și paharul demonilor”.* Apare ca o Liturghie neagră. Este o Liturghie falsificată. Ce poate să se falsifice în primul rând este liturghia. Liturghia pe care noi am ajuns (și în calitate de creștini) să o falsificăm. Asta este cea mai mare dramă, domnule. Să dau un singur exemplu, să vedem cum stăm. Și anume: unul dintre canoanele noastre bisericești spune că nu poți participa la Sfânta Liturghie și să nu te cumineci. Nu te cumineci? Ce-ai făcut? Dacă nu te cumineci, să spui cauza pentru care nu te cumineci. Pe preoți îi iau în primire ceva mai serios. Dacă nu te cumineci, cum ai stat la Sfânta Liturghie? Măi, chestiunea e gravă. E foarte gravă.

Parcă suntem toți protestanți. Participăm, fără să ne dăm seama, numai la “Liturghia cuvântului” (în sens protestant) nu la Taina Liturghiei.

Da, participăm la Liturghia cuvântului și participăm prin tăgadă la Liturghia credincioșilor. Nu? “Luați, mâncați!”. “Nu-mi trebuie, domnule, că nu-s pregătit”.

Eu am avut în ultimul timp la masteranzi niște prelegeri în care am scos în evidență existența a două moduri de existență a Paștilor. Este un mod al Paștelui care ne pune în situația de a ne cumineca la fiecare Sfântă Liturghie, de câte ori se săvârșește. Dar mai există un mod al Paștelui care ține de sărbătorirea propriu-zisă a Paștilor când creștinul se cuminecă vreme de o săptămână în fiecare zi. Și e un canon aici.

Eu știam numai atât, că în Săptămâna Luminată e poruncă să vii în fiecare zi la Biserică. Dar aveți dreptate ...

E vorba de cuminecarea în fiecare zi.

Există o perioadă ce-i zice a Cinzecimii care-i socotită o singură zi. Sau fiecare zi e o zi de Paști. Ce deosebire există acum? Păi, deosebiri esențiale nu există pentru că una e implicată în cealaltă și anume: felul în care ținem noi Paștile și vine Hristos la noi. În zilele noastre, ecumenismul acesta, ține să spună să ținem toți Paștile deodată. Ei, să facă bine catolicii să țină cu noi. Că noi știm ceva. Ce știu ei? Știu aceea că sunt independenți de Paștile evreilor. Și noi știm aceea că suntem dependenți de Paștile evreilor. Dar în ce sens: nu sărbătorim după ei, ci numai după ei. Ce fac ei? Ei întâi pregătesc, dar ei și tăgăduiesc. Ori noi venim după ce tăgăduiesc ei să spunem: Hristos a înviat! Și noi nu spunem la Paști << Hristos a înviat >> doar pe socoteala faptului că eu mă cuminec, ci pe faptul că mă cuminec împreună cu toți morții și cu îngerii și cu tot Cosmosul.

Ceva foarte important, o corelație semnificativă, nu doar conjuncturală. N-am știut că și noi avem o legătură continuă, prin vracuri, cu Paștile evreilor. Catolicii sărbătoresc în general deodată cu evreii, cum se nimerește, au pierdut sensul mistic primar.

Da, cum se nimerește. Dar nu poți sărbători Paștile și după aceea să vină ei, care L-au pregătit pe Hristos. Ei îl pregătesc pe Hristos. Ei tăgăduiesc pe Hristos.

În gestul nostru e o recunoaștere a unicității mișcării divine între Noul Testament și Vechiul Testament și a prezenței poporului ales, deși refuză pe Hristos în continuare. Este extraordinar ce ai spus.

Catolicii, pe faptul că nu mai țin la distincția pe care o facem noi, nu mai fac nici una. Dar nu mai fac nici distincția între Vechiul Testament și Noul Testament. Ei rămân la Paștile lor.

Poporul are niște tradiții. Acestea nu-s exploatare decât de cei ce nu știu nici o istorie, nici istoria religiilor. În popor există o noțiune care zice că între Paști și Rusalii se bea vin roșu pentru

că se trăiește înnoirea sângelui. Dar înnoirea sângelui cine o poate face? Nu o poate face decât sângele lui Hristos.

Permiteți o paranteză. "Creanga de aur" este plină de inexactitate. Autorul avea o concepție despre superioritatea anglo-saxonă și pentru a demonstra acest lucru a inventat de exemplu ritualuri antice care n-au existat.

El a vrut să facă demonstrația originii religiei în magie.

Arăta ceva despre superstiții, ritualuri despre moartea regilor în zona antică. S-a dovedit că erau niște minciuni.

Mircea Eliade a mai pus lucrurile la punct, numai că nici el nu s-a eliberat de gândirea păgână, umanistă.

Mi-a împrumutat cineva o carte de la o editură adventistă sau penticostală, "666", ce se ocupă de francmasonerie și altele. Cartea este evident eretică. Era o afirmație: supraprețuirea sufletului după moarte este o înșelăciune demonică, aceeași ce a fost făcută și în Rai. Nu infirma învierea, dar sufletul ar "dispare" (mort) până la înviere.

E una din temele de predilecție ale iehovismului.

Viziunea de moarte totală. Apoi mi-am dat seama că atacă exact pe Mântuitorul și învierea Lui.

Eu în carte demonstrez că toate sectele în cele din urmă sunt îndreptate spre iehovism. Iehovismul încununează pe celelalte. În lumea de azi nu este actual doar iehovismul. Sectarismul, cum n-a fost niciodată. Sau cum vine el azi asupra sârbilor. Da!

Aseară vorbea cineva ceva: s-a întâlnit cu o iehovistă care împărțea "Turnul de veghe" și avea e revistă chipul unui avion. I-a spus: așa sunteți și dumneavoastră: cum împărțiți revista aceasta așa împart și cei ce bombardează pe sârbi. A avut dreptate, domnule. Credința românească niciodată în situația aceasta.

Legătura dintre suflet și trup este de o natură și energică. E greu de separat. Noi nu gândim în termeni budiști, care azvârle trupul ca pe o haină veche și sufletul e o identitate independentă. Nu sunt potrivite încercările de a analiza ce este trupul ce rămâne în pământ, și sufletul cum arată el: e o fantomă, o unitate energetică. Acestea sunt întrebări nepotrivite după mine. Din nefericire, le ridică ereticii.

Nemurirea sufletului, în sensul clasic al cuvântului, nu este concepția creștină. Nu că am socoti sufletul de origine materială și ar dispărea odată cu trupul. Ci în sensul că numai Dumnezeu ține sufletul ca să fie suflet după moarte. E voia lui Dumnezeu. Eu pot să dispar și să fiu numai materie dacă Dumnezeu nu mi-ar ține mie sufletul. E voia lui Dumnezeu. Pe de o parte suntem împotriva cultelor orientale, reîncarnare etc., iar pe de altă parte suntem pentru nemurirea sufletului într-un sens în care Dumnezeu ne ține. De ce ne ține pe noi Dumnezeu? Dumnezeu ține legătura dintre suflet și trup și după moarte: *Sfintele Moaște*. Ceea ce numim "chipul lui Dumnezeu în om" nu se șterge pentru că acesta e imprimat deopotrivă în suflet și în trup. Chipul lui Dumnezeu nu-i numai trup. Sunt chestiuni așa de subtile, dar eu îmi susțin teza mea de demonstrare a existenței omului ca om din clipa concepției, pe socoteala multiplicării chipului lui Dumnezeu din om. Ce înseamnă concepție? Concepția este o nouă intervenție a lui Dumnezeu care vine și face să apară sufletul în momentul în care apare și trupul. Dar asta pe socoteală că Dumnezeu însuși e cel ce-și multiplică chipul Lui în om. Realitatea nu este doar de ordin biologic, ci este de ordin spiritual. Face parte din taine, nu reducem existența aceasta la o dimensiune doar biologică.

Nu mai moare omul niciodată pentru că Dumnezeu nu-l uită.

Dumnezeu e persoană și relația cu El rămâne veșnică.

Într-un fel oarecare, fără să ajungem la precreaționismul acesta, cum să-i spun, al lui Origen, omul e în mintea lui Dumnezeu încă înainte de existența sa și rămâne în mintea lui Dumnezeu și după moartea sa. Și apoi încă ceva: lucrul cea mai important e ceea ce săvârșește Hristos cu noi, domnule. Ce face Hristos cu noi!

Într-un număr din "Porunca Iubirii" a fost un articol despre Crez. Un profesor de la un seminar baptist și-a dus studenții să asiste la desfășurarea cultului sinagogal, într-o sâmbătă. Apoi le-a demonstrat cât de apropiat, până la identificare, este cu ritualul creștin. Dar nu a atras atenția că de fapt comparația se poate face doar cu un fragment al ritualului, "Liturghia cuvântului", spune autorul american, ortodox dar fost baptist. Cei ce nu ne împărtășim, într-un fel suntem iudeizați. Am pierdut cunoașterea vie. Am simțit și eu această durere când am participat într-o sâmbătă la Sfânta Liturghie și nu ne-am împărtășit. Niciunul.

Noi suntem deficitari în privința aceasta. Iar catolicii n-au nici atâta. Nu au euharistia. Nu poate fi euharistie în condiții de erezie. Chestiunile sunt grave, domnule. Țștia se joacă cu vizitele, cum face Papa. Asta va fi Liturghie ce vor face ei? Dar dacă va face Biserica Ortodoxă Liturghie, afară cu ei. E mai grav. Un compromis mai mare. Nu ne putem juca cu cele sfinte. "Nu aruncați mărgăritarele voastre în gurile porcilor" spune Mântuitorul. În biserică există și cuvintele: "Ușile, ușile". Hristos de fapt intră în Biserică prin ușile încuiate. Pe de o parte. Pe de altă parte, creștinii închideau ușile să nu intre păgânii sau cei ce nu aveau voie să se împărtășească. "Cei pentru luminare ieșiți".

...Neamul nostru piere. Dar etnicul se salvează. De ce? El este inalterabil, el este Sfințenia pe care o duce Mântuitorul în această existență, în istorie. Sfântului Montan spune: *"Iată văd cu ochii minții cum apare un popor nou adorându-l pe Hristos în Sfintele Biserici, în limba română"*. El ne-a văzut. Ce a putut să vadă dacă etnicul ar fi alterat? Încă în Vechiul Testament se spune: *"voi pedepsi păcatele părinților în copii până la al patrulea neam. Dar mă voi milostivi de ei pentru păcat până în al miilea neam"*. Iată, cum pedepsește și cum milostivește Dumnezeu, în istorie. Etnicul în istorie reprezintă ceva ce nu se va prăbuși. Neamurilor le-a dat o misiune.

Ideea că morții se cuminecă e elementară. Pentru morți facem noi Sfânta Liturghie nu pentru cei vii, căci noi trebuie să-i dăm afară disciplinar pe cei ce nu se cuminecă, [adică pe toți]. Rămânem numai noi, clericii, în Biserică.

Și îngerii se cuminecă. Țșta-i lucrul cel mai interesant posibil: cei ce n-au trup primesc trupul lui Hristos. Valoarea materiei este neînchipuit de mare. La ce valoare a ridicat creștinismul materia! Mai întâi că Hristos s-a întrupat și valoarea acestui lucru e descoperită de Sfântul Evanghelist Ioan când a spus "Cuvântul trup s-a făcut". Trup nu e soma ci e sarx (carne).

Zic sectarii: Ce tot ziceți dumneavoastră în Biserică "Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuiește-ne pe noi". Oare nu există un singur mântuitor care este Hristos? Domnule dragă, a spus Sfântul Evanghelist Ioan că prin sângele Lui noi toți ne-am curățit? De unde a avut Hristos sângele? De la Tatăl? Nu, că El e Duh. El n-a putut să aibă sânge decât de la mamă. Sângele ăsta de la mamă ne-a mântuit pe noi. Există un punct care te ajută să deosebești pe toți ereticii de adevărații creștini care consideră pe Maica Domnului după cea mai autentică expresie "Născătoare de Dumnezeu". Cine a născut pe Dumnezeu? Pe Fiul lui Dumnezeu o dată l-a născut Tatăl în cer. Dar uite că pe același Dumnezeu îl naște o mamă, de pe pământ, domnule. (N.Red.: "Născut din Tatăl, fără de mamă, în cer, născut din mamă, fără de tată, pe pământ").

Cu asta stă sau piere creștinismul. Nici nu există vreo dogmă

care să meargă mai în profunzimea acestui lucru. Și de aici este euharistia dar și toată acțiunea aceea împotriva lui Dumnezeu.

Nu se merge până la ultima expresie a creștinismului: că Hristos s-a născut, din femeie. Este Fiul Femeii. Să spui “Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu” e un lucru nemaipomenit. Uite, m-am întâlnit cu niște arabi. Zic către mine: “Păi ce, Dumnezeuul vostru are copii?” Păi dacă mergi mai departe nu zici că Dumnezeu are numai copii, ci are o mamă pentru copii lui Dumnezeu. Te uiți la Pantocrator și-L vezi pe Hristos care ține pământul în mână. Te uiți apoi la Maica Domnului: Pământul ține pe Dumnezeu. O răsturnare. Făptura îl ține pe Dumnezeu. O răsturnare de perspectivă. Fără aceasta nu ajungi la creștinism, nu ești creștin. De ce se spune Crezul în biserică? Crezul îl spune și preotul (!) pentru că nu te poți cumineca dacă nu ai adevărul de partea ta. Vedeți, preotul zice și el Crezul.

Paradisul etnic românesc

Care este semnificația păcatului strămoșesc pentru neam?

Semnificația păcatului strămoșesc pentru neam ne este descoperită în învierea lui Hristos. Respectiv, noi ne ducem la Biserică și-n ziua de Paști ne adresăm Mântuitorului cu cuvintele: “Tu ne deschizi nouă ușile raiului”.

Apare paradisul etnic. Noi nu mai trăim în spațiul și timpul morții. Noi ne aflăm în spațiul și timpul învierii. Țara nu este un teritoriu, pogoane de pământ. Ci țara este acest rai în care ne-a introdus Hristos și care este conferit de Hristos unui popor oarecare. Asta e. De ce e strămoșesc? Pentru că strămoșii nu dispar din el. Osemintele strămoșilor sunt semnul perpetuării prezenței tuturor generațiilor în acest paradis etnic românesc. Ați înțeles?

De aceea oamenii își apără cu prețurile vieții lor pământul strămoșesc.

Da și treaba aceasta au înțeles-o așa de bine românii mai ales în vremurile dinainte. Ce făceau tătarii? Năvălirea tătarilor nu însemna în mod simplu o cotopire pe seama smulgerii bunurilor materiale. A existat și asta. Dar faptul că ei dădeau foc la biserică era semn de cotopire. Și ce făceau ai noștri? Fie că aveau biserici de lemn pe roți, fie că aveau biserici de nuiel, când veneau tătarii luau biserica și plecau cu ea. Ce apărau ei? Paradisul etnic românesc. Asta nu se apără decât cu post și cu rugăciune. Oamenii posteau înainte vreme și pentru pământ.

Oamenii simțeau și dacă pământul respectiv era cumva pângărit. Dacă în satele respective, mă rog, ele se constituiau ceva mai ușor decât în zilele noastre, se săvârșea un avort se socotea că musai pe locul acela va bate gheața și alte năpaste. Și oamenii luau ce aveau și se mutau în altă parte. Iar locul părăsit se numea Locurile (Locuri rele). Vedeți? Nu trăiau oricum în lume.

Sau dacă cumpăra cineva o casă, primul lucru: făcea parastasul pentru morți pe curte. Ei rămân pe un anumit hotar. Dacă săvârșeau oarecare păcate, trăgeau și ceilalți care cumpărau case acolo. Vedeți, o altă gândire.

Eu mă gândesc în mod serios să scriu o carte despre acestea.

De aceea pământul strămoșesc nu se poate vinde. Și totuși unii vor să-l cumpere.

Cu treaba aceasta am avut o emisiune la televizor. Am atras atenția până în secolul XVI – XVII n-au existat pe pământul românesc cimitire. De ce? Omul nu-și înstrăina morții, îi îngropa în grădină, să trăiască cu ei. Și fiecare care-și înstrăina pământul putea să se gândească că-și înstrăinează morții, își vinde morții.

Aceasta se păstrează poate încă de pe vremea dacilor?

Nu știu dacă e așa. Ideea de creștină. Ce știm noi de la

romani: la Alba-Iulia erau două municipii, unul lângă altul. Ce făcea să fie două municipii, când putea fi unul singur? Erau două municipii pentru că între ele exista un cimitir. Cimitirul la ei desparte. Creștinismul a făcut ca oamenii să se adune, nu să se despartă.

Lor, romanilor păgâni, le era frică de morți.

Mai e și ideea de strigoi, prin sate. Așa este. Dar cum? Dacă noi am urmări ce se întâmplă cu morții și cu tradițiile populare în legătură cu morții, apoi ne-am da seama că venirea anumitor categorii de morți nu poate să-i lase liniștiți pe oameni, și-i zăpăcesc. Când vin morții acasă? Și când pleacă? Ei vin acasă în Joia Mare. Și până când stau acasă morții? Până la Înălțare. Pentru treaba aceasta, în Joia Mare tăiau o brazdă înierbată și se făcea așa-zisa dezlegare a morții.

Ei, în sensul acesta, în dimineața Învierii, brazda era pusă la poartă. Până a o pune în poartă, pe brazda respectivă se adunau membrii familiei și ciocăneau în ușă: “Hristos a înviat!”. În alte părți, când ieșeau din biserică mergeau doi câte doi deasupra mormântului și acolo ciocăneau ouăle. Dar ei se duceau acasă și brazda respectivă o puneau în poartă și pe ea treceau până la Înălțare. Acasă vin morții în Joia Mare. Și se aprind lumânări, e ceva foarte interesant. Dar vin și copiii avortați acasă. Țștia-s moroi, strigoi. Țștia nu-s în păcate mari. Vedeți, de ce ajung oamenii să creeze niște psihoze? Concepția aceasta despre strigoi e legată de faptul că s-au despărțit de morți în supărare. Păi, cum se împacă o mamă cu copilul pe care l-a avortat? Cum? Vedeți câte probleme se pun?

Puterea de transfigurare a creștinismului

Ne uimesc toate lucrurile acestea, ne înfioară. Cât de barbari am ajuns. Nu mai există sensibilitate. Ce ne interesează? Cursul dolarului, moda vestimentară și seriile de la televizor. Deci omul se barbarizează. Câmpul de probleme, conceptele ce creează interes pentru om coboară tot mai mult înspre o mazăgă a vieții de fiecare zi.

Am găsit odată un răspuns al unui șef de trib din S. U. A. către Președinte, că el nu poate vinde pământul tribului pentru că acolo sunt morții lor, apa lor, pădurea lor, aerul...

Foarte bine. Au o anumită sensibilitate. Numai că, vedeți, poartă și anumite tare cu ei. Bunăoară, se așează pe teren o anumită familie. Și femeia sesizează ceva: în pământ, la 2 – 3 m e un mort. Nu stăm aici! De unde a știut? Au plecat în altă parte. Au săpat și așa era. De unde a știut? Vedeția ce sensibilitate avea pentru anumite realități? Așa că sunt de acord cu aceștia, dar noi nu trebuie să ajungem până la cei dinainte de creștinism. Ce înseamnă sensibilitatea aceasta? E a omului care e în legătură cu cei ce nu mai sunt. Iar în creștinism chestiunile sunt aduse la un mod deosebit. Hristos prin înviere a schimbat condițiile existenței.

De aceea s-a creat o continuitate.

Noi nici nu ne putem înțelege pe noi înșine dacă nu luăm aminte la ceea ce a fost înainte de creștinism. Pentru că creștinismul nu a venit la noi făcând tabula rasa.

Sau bombardând și răzând...

Nici vorbă, domnule. El a venit și pe socoteala tradițiilor, a modului de gândire. Tocmai lucrul acesta este foarte important. Ce a făcut creștinismul cu religiile pe care le-a întâmpinat? Acestea sunt lucruri pe care noi le constatăm, dacă vrem să știm. Dacă nu vrem să știm...

Tocmai o dovadă a puterii creștinismului: puterea lui de

transfigurare, de descoperire. De descoperire în adânc a adevărului păstrat încă de pe vremea paradisului.

Astea-s lucruri de școală, trebuie să vă chem la prelegeri. Sunt vreo patru acțiuni pe care le-a avut creștinismul.

Cea dintâi acțiune a fost cea de *exorcizare*. Întâi a scos diavolii din religie.

A doua acțiune a fost cea de *demitizare*. A transformat.

A treia acțiune a fost cea de *transsimbolizare*. Din anumite simboluri pe care le-a avut. Și modul cum a fost primit Papa e un simbol. Un om bătrân - un simbol.

A patra acțiune: *folclorizarea*.

Din întâmplare am auzit la radio pe părintele Boilă. Acuză Biserica Ortodoxă, zicea că e condusă de procomuniști, că interzice vizita Papei în toată țara... Răspunsul a fost simplu: chiar delegații catolicilor au cerut acest lucru pentru că nu era posibil, era prea dificil pentru Papă.

Domnule, Biserica Ortodoxă nu a trebuit să cheme în numele caracterului religios al Papei. Pentru că și-au afișat cu vârf și îndesat catolicismul lor, imperialismul lor. Astfel însemnează că noi avem cumva orbul găinii, nu vedem ce se întâmplă.

Se pot crea confuzii.

Și au creat. Și-au atins scopul ăsta. Nu a spus cine știe ce. El a spus mare lucru dar totuși, cu el, vorba aceea, ca țiganul cu ursul.

Există un cult al senzaționalului astăzi...

Nu, nu. uite ce-i: Cum câștigă iehovismul? Se duce și dă revista. Ce scrie în "Turnul de veghe"? Niște baliverne, domnule. Nu spune cine știe ce dar i-o dă și i-o dă în numele Domnului. Sau vine cu un verset din Biblie pentru a crea o fisură. Ce am găsit eu acasă la mine săptămâna aceasta? Un bilețel. În care pune două versete din Scriptură. Nici nu le pune; să le caute omul.

"Să vă închinați în Duh și Adevăr".

Nu-i destul să facă o spărtură? Treaba voastră ce credință aveți! Nu?

Cum seamănă cu ispitirea!

Da. Lucrurile sunt serioase, domnule.

Da aveți dreptate. Nu ne putem uni cu Papa. Însuși Papa a recunoscut că unirea creștinilor nu se poate face pentru că există el, Papa.

Domnule, nu-i vorba numai de șef ci de câteva lecruri care contează drept erezii. Căci, dacă-i vorba de Primat, acesta creează o schismă. Dar erezia nu-i numai schismă domnule, ortodocșii știau care-i adevărul.

Ce nu acceptau țărani în sec. al XIII – lea? Filioque. Astăzi dacă-l întrebi pe cel mai școlit intelectual, nu știe. Uite, ăștia nu au acceptat filioque, domnule. Și ce a făcut Papalitatea? A dispus să vină călugării dominicani să-i omoare, precum i-au omorât, ca pe albigenzi. Biserica i-a învățat pe țărani ăștia ce este filioque, domnule? Pe noi nu ne mai învață nimeni pentru că nu suntem vrednici să ne învețe. Dar pe ei i-au învățat. Ei au avut trăirea religioasă a credinței lor și au stat împotriva, domnule. Au acceptat să fie omorâți, dar n-au trecut. Toți care au trecut de la ortodoxie nu mai sunt români și pace.

Să revenim la cele patru acțiuni de transfigurare ale creștinismului.

Deci: exorcizarea, demitizarea, transsimbolizarea, folclorizarea. Să la urmărim.

Cultul Diane. A fost o zeiță, o figură din panteonul dacilor, preluată de la romani. Ca să-i scape pe români, cei ce au trecut la creștinism, creștinismul ce a făcut din punct de vedere al *exorcizării*? Păi i-a stropit cu apă sfințită.

Din punct de vedere al *demitizării*. Spre exemplu, Focus. Era zeul care ardea în vatră. Ignis era focul propriu-zis. Focus era zeul focului. A venit creștinismul și a demitizat, a dovedit că nu-i nimica. Nu e un zeu ci e un fenomen natural.

Transsimbolizarea – sunt atâtea cazuri când un simbol din păgânism a devenit un simbol pentru creștini. Flora era zeița florilor, dar Floriile au devenit un simbol pentru intrarea Mântuitorului în Ierusalim. Oul de Paști, din Simbol mai general a devenit specific. Sau Rusaliile – de la Rozalia, prin transsimbolizare.

Folclorizarea: Diana a devenit zână, o ființă fantastică, o cheștiune de folclor, nu mai e una de zeităte. Sau Imperator – a fost un zeu la romani. Prin folclorizare a devenit împărat. "Împărat mărit e codru", mirele care se duce la nuntă devine împărat, etc. Nu mai este nimic. Cuvântul împărat numai în limba română se păstrează. Apusenii nu mai au.

Transfigurarea aceasta este tot ceea ce poate să însemne în creștinism introducerea noastră în paradisul etnic. Poate să însemne înnoirea timpului. Sfântul Soare: e transfigurat soarele. De ce-i zice Sfântul Soare? Pentru că soarele săvârșește Liturgia pe cer.

Mergeam odată cu părinții spre Piatra Craiului. Era foarte cald. Tatăl meu s-a uitat la noi și a zis: Sfântul Soare ne dogoare. Dintr-odată s-a schimbat totul, am suportat cu bucurie căldura.

Da, ai transfigurat existența.

*

Vă mulțumim frumos.

Pentru prea puțin.

Cum se vor fi împărțit acum sunt săracii sârbi?! Cât de des?... Când știi că poate mâine mori, atunci găsești resurse în tine. Noi trăim liniștiți și ei...

Noi suntem liniștiți pentru că nu credem. Nu putem să fim decât zbuciumați.

Suntem căldicei.

Noi ce avem de făcut? Noi nu trebuie să-i liniștim pe oameni, ci să-i neliniștim. **Dacă-i liniștiți cu "Porunca Iubirii" n-ați făcut nimic. Să faceți bine să-i neliniștiți!**

Amin!

(Sibiu - aprilie 1999)

(subtitlurile aparțin redacției)

Căsătoria și nașterea. Ținerea canonului pentru copiii avortați

Arhim. Ilarion Argatu

Sfaturi pentru cei căsătoriți

Când postim, nu trăim cu soțul sau soția pentru că postul cere curățenie trupească nu numai sufletească.

În cele 8 zile lunare (periodul) și în cele 40 de zile după avort spontan, nu are voie să pună mâna pe aghiazmă și nici să folosească aghiazma, nu are voie să pună mâna pe nimic sfânt, nici să intre în biserică.

Poate să stea, dacă dorește să asculte Sfânta Slujbă în pridvorul bisericii. Să nu aprindă ea singură lumânări sau să dea pomelnic în altar ci să dea numai bani și să roage pe altă credincioasă curată să aprindă lumânări pentru ea și pentru ai ei, și să ducă la altar pomelnic cu prescură, lumânări (ce vrea ea să dea).

Femeia nu are voie să se unească cu soțul ei: miercuri, vineri, duminică și în sărbătorile cu cruce roșie în calendarul bisericesc, când se face slujba Sfintei Evanghelii în toate bisericile creștine. Această curățenie se ține din ajunul sărbătorii sau zilei de post care urmează și a doua zi până la orele 12 noaptea (femeia nu are voie să se unească cu bărbatul ei noaptea și apoi a doua zi să intre într-o biserică - ea nu este curată). Dacă păcătuiește - din neputința soțului a se înfrâna - ea trebuie să facă în așa fel să fie până la ora 12 noaptea și să se roage lui Dumnezeu astfel: „Doamne nu-i socoti soțului meu [numele] păcatul acesta“ și Dumnezeu este bun și nu-i socotește păcatul.

Femeia după ce se scoală, se spală și a doua zi poate să se ducă la slujba bisericii când dorește aceasta, și să se roage pentru ea, pentru soț, pentru copii și pentru toți cei dragi ai ei.

Femeia care își înșală soțul este oprită de la sfânta împărtășanie 8 ani de zile.

Cea care își pierde fecioria printr-o legătură nebinecuvântată de biserică este oprită de la sfânta împărtășanie 7 ani de zile.

Este păcat mare ca femeia să se ferească prin orice metode științifice sau empirice ca să nu rămână gravidă, având legături cu bărbat; se pedepsește cu muncile iadului. Ea trebuie să nască toți copiii și să-i crească; numai așa va căpăta mântuirea dacă se chinuiește născând și crescând, uneori cu mare greutate, toți copiii rânduiți de Dumnezeu.

Femeia când nu este curată nu are voie să gătească pentru preoți (numai preotesele sunt dezlegate să gătească

pentru soți și copiilor). În biserică: femeia nu are voie să intre cu capul descoperit sau în pantaloni, sau fardată sau stând cu haina pe umeri; numai fecioarele au voie să stea cu capul descoperit.

Nașterea și botezul

Înainte de naștere se dă Sfânta Liturghie la biserică pentru naștere ușoară, cu pomelnic și prescură, cu 1/2 litru vin, un ban -5-10 lei (N.Red.: Aceste sfaturi au fost scrise cu mult timp în urmă), în care se scrie așa: Elena, Maria, etc. (adică scrii numele de botez) se roagă pentru iertarea păcatelor și naștere ușoară.

Copilul trebuie botezat repede; și după o săptămână este bine să se boteze; dacă moare copilul nebotezat, mama este vinovată de aceasta.

Copilul moștenește și din caracterul **nașului (nașei)** care spune „Crezul“ la biserică și ține copilul în brațe. De este rău, leneș, bețiv, curvar, fumător, neascultător - sau bun, milostiv, credincios, harnic, etc. - copilul va fi înclinat să fie cum a fost nașul sau nașa.

Femeia nu are voie să boteze sau să cunune la vremea ei de necurătenie (cele 8 zile de la ciclul socotite de la prima zi). Dacă botează și a fost necurată, copilul va avea toată viața lui un miros greu în casa lui și el va mirosi urât orice ar face (spray, baie) nu va scăpa de acel miros specific.

Femeia după naștere trebuie să stea în casă până la dezlegarea de opt zile. Să nu iasă pe stradă și e mai bine să stea liniștită.

Ținerea canonului pentru copiii avortați

Pentru femeile care au făcut avorturi, se canonește cu oprirea de la sfânta împărtășanie până își face canonul tot sau jumătate din canon, după cum socotește preotul duhovnic.

Canonul pentru copii avortați este:

- se dau 14 liturghii la biserică în duminici și sărbători când se face slujba așa: dimineața înainte de a începe Sfânta Liturghie duci la preot la altar 5 prescuri;
- 7 lumânări care trebuie să ardă tot timpul slujbei în Sfântul Altar;
- 1/2 kg vin pentru sfânta împărtășanie;
- 3, 5 sau 10 lei (după putere) și cu un pomelnic în care scrii: numele de botez al tău și al bărbatului cu care ai

conceput copilul avortat; se roagă pentru iertarea păcatului avortului (avorturilor) făcute;

- Să stai la slujbă până la sfârșit, timp în care: aprinzi de trei ori (în timpul cerut) câte un mănunchi de lumânări pentru iertarea păcatelor și scoaterea copiilor avortați din muncile iadului.

Dimineța când ai venit la biserică și ai cumpăra prescurile, cele 7 lumânări pentru Altar, ai adus și vinul și pomelnicul pe care i-l dai la preot. Cumperi și lumânări de trei ori câte un mănunchi, atât cât poți să cuprinzi cu mâna dreaptă, le numeri și le plătești cât costă. Aceste lumânări se aprind în trei timpi, pentru copiii avortați, pentru scoaterea lor din muncile iadului, astfel:

1. Primul mănunchi se aprinde (repartizându-le după cum socotești) în sfeșnicele care sunt puse la icoane; este indicat: 9 la icoana Mântuitorului, 7 la icoana Maicii Domnului și câte trei sau una la celelalte sfeșnice; iar ultimele, cele rămase, în pridvorul bisericii, la morți. Momentul când se aprinde primul mănunchi de lumânări este înainte de a începe Sfânta Liturghie (adică după slujba utreniei), de dimineată, în acel moment când preotul spune din Altar: „Slavă Ție celui Ce ne-ai arătat nouă lumină” iar strana repetă „Slavă Ție celui Ce ne-ai arătat nouă lumină” moment după care urmează imediat începerea Sfintei Liturghii prin glasul preotului care spune: „Binecuvântată este Împărăția Tatălui, a Fiului și a Sfântului Duh” și corul răspunde „Amin”. În acest moment trebuie să te afli deja în biserică - lumânările ard - și tu te rogi împreună cu preotul pentru iertarea păcatelor.

Când aprinzi lumânările și le pui la sfeșnice spui:

- la icoana Mântuitorului (9 lumânări): „Doamne iartă-mi păcatele avorturilor făcute mie și numitului (bărbatul cu care l-ai conceput) și dă lumină pruncilor noștri avortați și scoate-i din muncile iadului (te rogi tare, cu credință mare și cu zdrobire de inimă pentru ca Dumnezeu să-ți ierte acest mare păcat de moarte și să-ți scoată pruncii din muncile iadului, acolo unde tu i-ai dat diavolului, odată cu avortul făcut din îndemnul acestuia, călcând porunca lui Dumnezeu.

- La icoana Maicii Domnului (7 lumânări): „Prea Sfântă Fecioară Născătoare de Dumnezeu, primește această lumină pentru copiii avortați și roagă pe Fiul Tău și Dumnezeu nostru ca să ne ierte păcatul avorturilor făcute de mine cu... și să-mi scoată pruncii din muncile iadului; ajută-mă Maica Domnului.

- La icoanele sfinților care sunt în biserică (trei lumânări sau câte una pentru fiecare sfânt care este reprezentat pe icoană) spui: „Sfinte... (Ioan Botezătorul, sau Sfinte Nicolae, sau Sfinte Dumitru, sau Sfinte Stelian - protectorul copiilor, sau Sfânta Paraschiva, sau Sfântul Mina, sau Sfânta Filofteia, sau orice sfânt este) roagă-te lui Dumnezeu și Maicii Domnului pentru mine păcătoasa și pentru bărbatul... să ne ierte păcatele și să ne dea lumină copiilor avortați și să-i scoată din muncile iadului”.

- Ultimele lumânări se aprind în pridvorul bisericii, acolo unde se pun pentru morți și spui: „Dau lumina pruncilor mei avortați, Dumnezeu să ne ierte păcatele

avorturilor făcute și să-mi scoată pruncii din muncile iadului”.

După ce ai aprins lumânările intri repede în biserică pentru a fi acolo când începe Sfânta Liturghie, adică atunci când preotul spune din Sfântul Altar: „Binecuvântată este Împărăția Tatălui, a Fiului și a Sfântului Duh” și strana sau corul răspunde „Amin”. Și urmărești cu atenție rugăciunea bisericii în gând, ferindu-te de alunecarea gândului spre alte treburi lumești străine slujbei, sau să vorbești în biserică și să judeci cum sunt îmbrăcați, ce fac, etc. Deci trebuie să fii la slujba bisericii nu numai cu trupul ci și cu duhul, rugându-te lui Dumnezeu, Maicii Domnului, pentru iertarea păcatelor, împreună cu preoții bisericii, pentru că numai așa vei avea folos din rugăciunea puternică ce se face la Sfântul Altar.

2. Al doilea mănunchi de lumânări trebuie să-l aprinzi după ce ai văzut că iese preotul cu Sfânta Evanghelie în mâini, trece prin mijlocul bisericii și apoi intră iar în Sfântul Altar prin ușile din mijloc (ușile împărătești). În aceste momente stai în genunchi. Deci: după ce preoții au intrat în Sfântul Altar te duci repede și aprinzi cel de-al doilea mănunchi de lumânări la icoane, spunând în gând acele scurte rugăciuni după cum s-a mai spus. Va urma imediat să se citească în mijlocul bisericii “Apostolul” și imediat “Sfânta Evanghelie” - momente care trebuie să te găsească iarăși în biserică ascultând cu atenție, stând în genunchi, pentru că Domnul nostru Iisus Hristos poate vorbește și ție, nu numai celorlalți credincioși aflați în biserică.

3. Al treilea mănunchi de lumânări trebuie să-l aprinzi atunci când vezi (după acest moment) că au ieșit preoții din Altar cu Sfintele Daruri, Sfântul Potir în mâini, când toată lumea stă în genunchi (și tu, desigur) moment în care și tu trebuie să te rogi pentru iertarea păcatelor. Acest moment înseamnă trecerea Mântuitorului spre patima Sa, cu crucea în spate pe drumul Golgotei (Via Dolorosa) spre a se jertfi din nou - acum pe Sfântul Altar - pentru iertarea păcatelor credincioșilor care au venit la biserică, care se află la rugăciuni în acea biserică. Deci se roagă Tatălui Cerească, și pentru tine și ai tăi. Deci: după ce au trecut preoții cu Sfintele Daruri, te duci repede și aprinzi ultimele lumânări pe care le ai, pentru că imediat se va spune „Crezul” - adică Simbolul Credinței, și după aceea urmează Slujba Mare de pogorâre a Sfântului Duh peste darurile puse înainte pe Sfântul Altar și peste credincioșii ce se află în biserică, moment în care și tu - stând în genunchi - te rogi ca să-ți ierte păcatele și să-ți se primească rugăciunea, să scoată Dumnezeu din muncii copiii avortați și pui acum și orice altă dorință sau înlăturarea necazului pe care îl ai în serviciu, în familie, etc și te rogi cu mare credință căci acum Mântuitorul jertfindu-se pe Sfântul Altar - arată rănilor Tatălui Cerească - să se ierte păcatele credincioșilor și să li se împlinească rugăciunile. Mare este acest moment al slujbei, de mare sfințenie, la sfârșitul slujbei când preotul miruiește pe credincioșii care au participat la slujbă...

Ziua de vineri se ține cu post și rugăciune și cu arderea a 9 lumânări - puse în semnul sfintei - în patru timpi - așa cum am mai explicat în partea întâi a acestor sfaturi. Vineri

trebuie neapărat ca să postești - post ce face parte din canonul pentru iertarea păcatelor avorturilor făcute fără de care nu poți căpăta iertarea de la Dumnezeu și nu poți scoate pruncii din munci. În ziua de vineri - pe lângă post și rugăciune trebuie să faci și 40 de mățanii - în patru timpi, deci: La ora 12 noaptea, când ai făcut ultima rugăciune și au ars complet cele nouă lumânări, iei trei guri de aghiazmă și apoi trei bucăți de anafură și te culci cu rugăciunea în gând.

Pentru avortul unui copil canonul este cu:

- 14 Sfinte Liturghii cu participarea la slujbă, darea pomelnicului cu prescura și vinul la Sfântul Altar și șapte lumânări, și cu aprinderea celor trei mănunchiuri de lumânări în cele trei momente ale slujbei, așa cum s-a explicat.

- 14 zile de vineri cu ajunarea completă, cu aprinderea acasă a nouă lumânări care se aprind și ard în timp ce tu faci rugăciuni în cei patru timpi - dimineața, la prânz, sau când vii de la serviciu, seara înainte de culcare și la 12 noaptea, când se încheie și postul și rugăciunea și tot în patru timpi faci și cele 40 de mățanii (10x4).

- în cele 14 zile de post, vinerea, dai la un sărac *milostenia*, mâncare de post pe care tu dacă nu ar fi trebuit să postești ai fi mâncat-o, cât apreciezi, sau ceva bani în echivalentul sau cât poți (3, 5, 8, 10 lei) și apoi săracului îi spui numele tău de botez, îi spui "Roagă-te lui Dumnezeu pentru mine" și-i dai banul sau ce-ai luat de mâncare, un corn, o plăcintă dar numai de post, sau orice de post. Căci dacă dai vinerea de dulce în zi de post nu este primit și spurcăciune se face în fața lui Dumnezeu, așa batjocorește diavolul ce dai tu, călcând rânduiala postului pus de Dumnezeu.

Dacă ai mai multe avorturi înmulțești numărul copiilor avortați cu 14 Sfinte Liturghii și cu 14 ajunări de vineri.

Numai așa poți să scoți copii din muncile iadului (ei sunt nevinovați, dar fiind nebotezați și spălați prin botez de păcatul strămoșesc, se duc la iad). Și te scapi și tu de muncile iadului găsite ție pentru călcarea poruncii lui Dumnezeu „să nu ucizi“, pentru că ai făcut voia diavolului, care ți-a șoptit în gând, ba să ucizi să scapi de copil, că se crește greu, ba că mai ai și alții și nu are cine să ți-i îngrijească, sau că ești tânăr și trebuie să te distrezi, și să nu-ți plângă copilul la cap, sau fiind fată nemăritată și ai greșit și să nu te știe lumea să suporti rușinea și altele ca și cum Dumnezeu întrupând un suflet pe lume, nu i-ar trimite și înger păzitor care să-l ferească de rele, și să-i poarte de grijă, pentru nașterea și creșterea sa. Nu Dumnezeu ne dă ploaie și apă și mâncare și sare pentru viața noastră?...

Copii avortați și nebotezați ajung în iad, plâng și se roagă în cor lui Dumnezeu așa: *„Doamne dă necazuri și supărări și chinuri în lume părinților noștri, ca să ne scoată de aici, căci noi suntem nevinovați, că pentru trai bun și cinste nu ne-au lăsat să venim pe lume, să ne bucurăm și noi cu vederea frumuseților pe care Tu le-ai gătit pe pământ pentru bucurie și viața oamenilor“*.

Dacă părinții nu fac nimic pentru acești copii, nu fac canonul arătat, ei plâng și se roagă astfel: *„Doamne dă moarte părinților noștri, ca să scăpăm noi din acest loc și să vină ei aici, că noi nu suntem vinovați“*

Și pentru plânsul și rugăciunea acestor nevinovați, Dumnezeu se îndură de ei, mai ales când părinții trăiesc în păcate, fără grija răspunderilor răscumpărării din iad a acestor copilași. Părinții, uneori se pierde fără de vreme unul din ei. Alteori amândoi, atunci când împreună au avut mulți copii avortați cu voia ambilor, și nici nu se gândesc să facă canonul pentru eliberarea lor din munci.

Sfaturi generale

Modul în care se iau cele sfinte, după sfințeniile lor, adică după importanța slujbelor divine care se fac pentru sfințirea lor:

- Aghiazma mică și anafura se poate lua numai dimineața (sau la prânz dacă postești sau ai mers la slujba bisericii, dar numai pe nemâncate);
- Turtița de la Sfântul Maslu tot pe nemâncate;
- Aghiazma mare se poate lua tot pe nemâncate dar numai în cele 9 zile de la Bobotează;

Când trebuie să le iei *împreună*, se iau numai după ajunare sau post desăvârșit de o zi (24 de ore) socotită de la 12 noaptea din ziua precedentă și până la ora 12 noaptea a zilei de post: luni, miercuri și vineri în această **ordine**:

- aghiazma mică, anafura, turtița de la Sfântul Maslu (când ai), sau:
- aghiazma mare (în cele 9 zile de la Bobotează sau în loc de împărtășanie după post și spovedanie atunci când nu ai dezlegare de la preotul duhovnic pentru a lua sfânta împărtășanie), anafura, turtița de la Sfântul Maslu.

Anafură mucegăită se îngroapă în cimitir sau în curtea unei biserici la loc curat. Făina de la Sfântul Maslu se face turtițe, iar ce rămâne se face o pâine cu drojdie, pâinea care se mănâncă numai dimineața la prima masă. Când se spală vasele în care se țin cele sfinte (candela, vas de aghiazmă, etc.) se aruncă apa la un pom sau la flori în curte.

Cauzele avorturilor

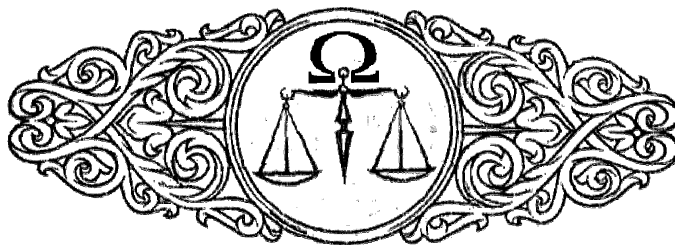
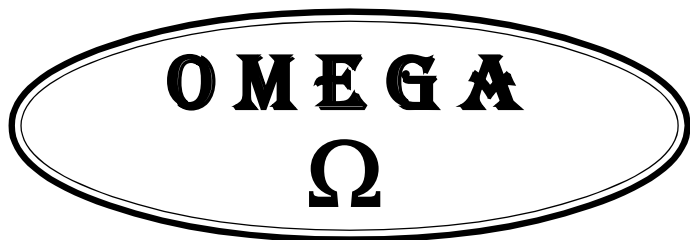
Un sondaj al Agenției de Dezvoltare Internațională a Statelor Unite (USAID) a realizat un sondaj în județul Cluj, de unde rezultă că **peste o treime din femei au avut unul sau mai multe avorturi**. Cauzele principale:

- 28,2 % - motive economice (financiare);
- 17 % - sarcina era nedorită;
- 10% - nu erau căsătorite sau nu aveau un partener;
- 8% - sarcina le periclita sănătatea.

Măsurile luate: Direcția de Sănătate Publică (DSP), împreună cu Universitatea Johns Hopkins și USAID au pornit o campanie de promovare a folosirii metodelor contraceptive și de creștere a numărului de vizite la clinicile de planificare familială. (Ziua, 21 ian. 2000)

Deoarece o cauză a avorturilor este și lipsa credinței, a conștiinței religioase, a fricii de Dumnezeu și a iubirii aproapelui, Biserica și organizațiile religioase (gen Pro Vita) ar trebui sprijinite de stat în lupta lor pentru stoparea avorturilor.

În această rubrică se dezbate:

- probleme deosebite privind sfârșitul (Ω): sfârșitul lumii, moartea și sufletul după moarte;
- probleme prioritare privind mântuirea sufletului: mijloacele de mântuire (Biserica și Sfintele Taine, Sfânta Scriptură, postul și rugăciunea neîncetată, iubirea și jertfa creștină, părintele duhovnic, etc.) și piedicile din calea mântuirii omului ca persoană și ca neam.

Subiectele Ω rămân deschise. Așteptăm completări și de la cititori.

Taina Creației și a Timpului (2)

Geneza și primul om (2)

Conceptia patristică ortodoxă

Răspunsul părintelui Serafim Rose către doctorul Alexandru Kalamiros

Seromonah Serafim Rose

Un articol intitulat „Voința Veșnică” a fost tipărit în „The Christian Activist” vol. 11, Fall/Winter 1997. El constituie o lectură (propusă de dr. Alexandru Kalamiros) a evoluționismului pus față în față cu învățătura despre creație și interpretarea tradițională de către Părinții Bisericii Ortodoxe a Cărții Genezei. Acesta este răspunsul părintelui Serafim Rose către dr. Kalamiros. Textul a fost prescurtat datorită lungimii lui prea mari pentru posibilitățile noastre editoriale.

Natura omului

Am ajuns la ultima și cea mai importantă problemă care s-a ridicat în fața teologiei ortodoxe din partea teoriei moderne a evoluționismului: natura omului și, în particular, natura primului om creat, Adam. Spun că aceasta este „cea mai importantă problemă” stârnită de evoluționism, pentru că doctrina despre om, antropologia, vine cel mai strâns în atingere cu teologia și probabil, în acest punct există posibilitatea cea mai mare de a identifica teologic eroarea evoluționismului.

Este bine cunoscut că ortodoxia are o învățătură foarte deosebită de cea a romno-catolicismului în ceea ce privește natura omului și harul dumnezeiesc și mă voi strădui cum să vă arăt că în teoria evoluției este profund implicată concepția teologică despre natura omului și, de asemenea, că ceea ce ați prezentat explicit în scrisoarea dumneavoastră nu este concepția ortodoxă despre om, ci una mult mai apropiată de punctul de vedere romano-catolic. Este aceasta o confirmare a faptului că, departe de a se afla în gândirea vreunui Părinte ortodox, teoria evoluționistă este pur și simplu un produs al mentalității apostate apusene; mai mult, deși inițial a fost o „reacție” împotriva romno-catolicismului și a protestantismului, ea are rădăcini adânci în tradiția scolastică papistașă.

Opinia asupra naturi umane și a creeri lui Adam pe care o promovați în scrisoarea dumneavoastră este foarte puternic influențată de ideea dumneavoastră că Adam, în corpul său, era „un animal evoluat”. Această idee nu ați cules-o de la Sfinții Părinți (pentru că nu puteți găsi nici măcar un Părinte care să creadă așa ceva și v-am arătat deja că de fapt Părinții cred că Adam a fost creat efectiv, „ad litteram”, din țărână și nu din vreo altă viețuitoare), ci ați căpătat-o de la știința modernă.

Așadar, să cercetăm înainte de toate viziunea patristică ortodoxă asupra naturii și valorii cunoșterii științifice seculare (lumești) și în mod special în relația cu această cunoaștere teologică, revelată.

Concepția patristică este foarte bine prezentată de **marele Părinte isihast Sfântul Grigore Palama**, care a fost silit să apere teologia ortodoxă și practica duhovnicească, tocmai împotriva unui raționalist apusean, Varlaam, care dorea să reducă experiența spirituală și cunoașterea isihastă la ceva accesibil prin știință și filozofie. Răspunzându-i, Sfântul Grigore Palama enunță principiile generale care sunt perfect aplicabile și în zilele noastre, când oamenii de știință și filozofii cred că ei pot înțelege tainele creației (ale lumi) și natura omului mai bine decât teologia ortodoxă. El scrie: „Începutul înțelepciunii este să fii îndeajuns de înțelept pentru a opera o distincție clară și a prefera înțelepciunii de nivel inferior – pământească și vană - pe cea care este într-adevăr folositoare, cerească și duhovnicească, cea care vine de la Dumnezeu, conduce spre El și care îi face după voia Lui pe cei ce o dobândesc” (Apărarea Sfintei Isihii, Triod – I,2). Sfântul Grigore Palama ne învață că doar această înțelepciune e bună în ea însăși, în timp ce prima amintită mai sus este și bună și rea totodată. „Darul vorbirii în limbi, talentul oratoric, cunoștințele de istorie, descoperirea naturii tainelor firii, diversele instrumente ale logicii... toate acestea sunt în același timp și bune și rele, nu numai pentru că ele se folosesc potrivit ideilor (și scopurilor) celor ce le pun în lucrare și iau cu ușurință forma pe care le-o dau aceștia, dar și pentru că studiul lor este lucru bun doar în măsura în care fac pătrunzători ochii sufletului” (ibid).

Triada.I.6). Mai departe, chiar dacă “ ... unul din Părinți spune același lucru cu ceilalți, concordanța este pur verbală, gândirea însă, alta. Părinții dinainte, după cum spune Sfântul Pavel, aveau mintea lui Hristos ” (1 Cor. 2,16), pe când cei de acum exprimă în cel mai bun caz raționamente omenești. “ Cât de departe sunt cerurile de pământ, așa de departe sunt căile Mele de căile voastre și cugetările Mele de cugetările voastre ” spune Domnul (Isaia 55,9). Pe lângă acestea, chiar dacă gândirea acestor oameni ar fi câteodată aceeași cu a lui Moise, Solomon sau celor asemenea, cu ce le-ar fi de folos? Ce om cu mintea sănătoasă și aflat în Biserică ar trage concluzia, din numai atât, că învățătura lor vine de la Dumnezeu? ” (ibid. Triada I, 11)

Despre cunoașterea seculară, Sfântul Grigore scrie: “ ... noi ne interzicem în mod absolut să așteptăm [de la ea] orice precizări în ceea ce privește cunoașterea lucrurilor dumnezeiești; pentru că nu este posibil să extragem din ea nici o învățătură sigură despre Dumnezeu. Pentru că “ Dumnezeu a făcut-o pe ea nebunie ” ” (ibid. Triada I, 12). Acest fel de cunoaștere poate fi chiar dăunător și în luptă contra adevăratei teologii: “ Puterea acestei rațiuni care a fost făcută nebună și inexistentă intră în lupta împotriva celor ce acceptă tradițiile întru simplitatea inimii; disprețuiește scrierile Duhului, ca oameni care le-au privit cu nepăsare și au folosit zidirea împotriva Ziditorului ” (ibid. Triada I, 15). Greu s-ar putea găsi o prezentare mai reușită decât aceasta pentru ceea ce au încercat “ creștinii evoluționiști ” moderni: să se facă prin raționament mai înțelepți (știutori) decât Sfinții Părinți , folosindu-se de cunoașterea lumescă (știința veacului) la reinterpretarea învățăturii Sfintei Scripturi și a Sfinților Părinți . Cui poate să-i vină greu să creadă că spiritul naturalist-raționalist al lui Varlaam este foarte apropiat de cel al evoluționismului modern?

Dar să observăm bine că Sfântul Grigore vorbește despre o cunoaștere științifică precisă, cea care la nivelul ei specific este adevărată. Ea devine falsă abia atunci când intră în luptă contra cunoașterii mai înalte a teologiei. Dar este oare teoria evoluționismului adevărată științific?

Am vorbit deja în această scrisoare despre natura îndoielnică a dovezilor științifice pentru evoluție în general, aspect despre care bucuros vă voi scrie într-o altă scrisoare. Însă aici trebuie să spun totuși câteva cuvinte despre dovada științifică a evoluției omului, întrucât începem să intrăm deja în domeniul teologiei ortodoxe. În scrisoarea dumneavoastră, vă declarați mulțumit de faptul că nu ați citit lucrările lui Teilhard de Chardin și nici cele ale altor exponenți ai evoluționismului din Vest, deci ați abordat întreaga chestiune “ cu simplitate ” . Dar tare mă tem că tocmai în această privință ați greșit. Este bine și potrivit să acceptăm Sfânta Scriptură și scrierile Sfinților Părinți cu simplitate; aceasta este calea pe care se cuvine să le primim și în acest mod încerc eu însumi să o fac. Dar de ce ar trebui să acceptăm scrierile savanților și filozofilor moderni în mod simplu, gata de a ne însuși cuvântul lor atunci când afirmă că adevărate unele lucruri chiar dacă receptarea acestora ne silește să ne modificăm concepțiile teologice? Dimpotrivă, trebuie să fim deosebit de critici atunci când înțelepții moderni încep să ne spună cum ar trebui să interpretăm Sfintele Scripturi. Trebuie să fim critici nu numai în ceea ce privește filozofia lor, dar și față de “ probele științifice ” despre care ei cred că vin în sprijinul acestei filozofii pentru că foarte adesea aceste “ dovezi științifice ” sunt ele însele filozofice! Iar această poziție este în mod special valabilă în ceea ce-l privește pe savantul iezuit Teilhard de Chardin. Într-adevăr , el nu numai că a scris cea mai cuprinzătoare și influentă filozofie și teologie bazată pe evoluționism, dar a fost totodată direct implicat în descoperirea și interpretarea aproape a tuturor fosilelor care se consideră drept dovezi ale “ evoluției omului ” (este vorba, firește, de fosilele descoperite în timpul vieții lui).

Și acum trebuie să vă pun foarte elementara întrebare științifică: care este dovada “ evoluției omului ”? În cadrul prezentei scrisori nu pot intra în detaliile acestei întrebări , dar o voi face pe scurt. Proba fosilă pentru “ evoluția omului ” constă în următoarea serie: omul de Neanderthal (multe specimene); omul de Peking (mai multe cranii); “ oamenii ” de Java, Heidelberg, Piltdown (până cum 20 de ani!) și recente descoperiri din Africa (toate foarte fragmentare) , precum și alte câteva fragmente. Totalul probelor pentru “ evoluția omului ” ar încăpea într-o cutie cât un coșciug mic. Ele au fost culese din diverse locuri foarte îndepărtate geografic, fără vreo indicație demnă de încredere sau măcar relativă asupra vechimii lor (și cu atât mai puțin “ absolută ”) și fără nici un fel de indicație a felului în care acești diferiți “ oameni ” sunt legați între ei, prin descendență sau vreo înrudire oarecare.

Mai mult, unul dintre acești “ strămoși de pe linie de evoluție a omului ” , “ omul din Piltdown ” s-a dovedit cu circa 20 de ani în urmă a fi un fals deliberat , o contrafacere. Dar, interesant: Teilhard de Chardin a fost unul din “ descoperitorii ” “ omului de Piltdown ” - fapt pentru care nu-l veți găsi în alte manuale de specialitate sau biografii ale lui Teilhard de Chardin. El a “ descoperit ” dintele canin al acestei creaturi fabricate – un dinte supus unei colorări artificiale pentru a induce în eroare asupra vârstei “ fosilei ” atunci când va fi descoperită! Nu avem nici o dovadă că Teilhard de Chardin ar fi participat direct la această fraudă; părerea mea personală este că el a fost mai curând victima falsificatorului real, și acesta din cauza febrilității cu care căuta descoperirea unei dovezi pentru “ evoluția omului ” , evoluție în care el credea deja. Așa se face că nu a mai dat atenție la incongruențele anatomice pe care le prezenta pentru un observator obiectiv acest atât de grosolan “ om ” fabricat. Și cu toate acestea, în manualele tipărite înainte de descoperirea falsului, omul din piltdown este acceptat ca strămoș evolutiv al omului fără nici o ezitare; apoi întotdeauna fotografia “ craniului ” lui (deși descoperirea nu oferea decât fragmente de craniu); și se afirma cu siguranță de sine că el combină caracteristici hominide cu altele mult mai primitive, “ ancestrale ” (Tracy L. Sferer, General Zoology, NY, 1951). Desigur, aceasta se și cerea pentru “ o verigă lipsă ” între om și maimuță și de aceea a și fost realizată fraudă Piltdown ca o mixtură de oase de maimuță și de om.

Ceva mai târziu, același Teilhard de Chardin a participat la descoperirea și mai ales la “ interpretarea ” fosilelor “ Omului de Peking ” . S-au aflat mai multe cranii ale acestei creaturi și era cel mai bun candidat găsit până atunci pentru postura de “ verigă lipsă ” între omul modern și maimuță. Mulțumită acestei “ interpretări ” (prin ea, Teilhard de Chardin și-a câștigat reputația de paleontolog de frunte al lumii), și Omul de Peking “ intrat în manualele de evoluționism ca strămoș al omului – în total dispreț al faptului necontestat (de nimeni) că în același depozit s-au găsit și oase de om modern și că, deci, pentru oricine nu este orbit de prejudecăți “ evoluționiste ” , devine clar că “ Maimuța de Peking ” fusese mâncată de niște oameni: la baza fiecărei țeste de “ Om de Peking ” era o gaură pe unde fusese extras creierul.

Teilhard de Chardin a fost amestecat și în descoperirea și în aproape întreaga prelucrare interpretativă a unor fosile de “ Om de Java ” , care erau fragmentare. De fapt, oriunde se ducea, el descoperea “ dovezi ” care corespundeau cu exactitate așteptărilor lui - adică: omul a “ evoluat ” din creaturi de tipul maimuțelor.

Dacă veți examina obiectiv toate probele fosile pentru “ evoluția omului ” , am convingerea că veți descoperi că nu există dovadă concludivă, sau măcar cât de cât serioasă pentru această “ evoluție ” . Diversele date materiale prezentate se cred a fi dovezi pentru evoluție pentru că sunt oameni care doresc să o creadă; ei cred într-o filozofie care reclamă că omul să fi evoluat din viețuitoare asemănătoare maimuțelor. Din toți “ oameni ” fosili,

doar Omul de Neanderthal (și firește, Omul de Cro-magnon, care este pur și simplu omul modern!) pare a fi autentic; și el este, simplu, “ Homo Sapiens “ , nediferind de omul actual mi mult decât diferă între ei oameni din prezent; o variație înăuntrul acestei specii. Vă rog să țineți seama de faptul că desenele cu oameni de Neanderthal din cărțile evoluționiste sunt INVENȚII ale unor artiști cu idei preconcepse (sau de-a gata, n. trad.) despre cum trebuie să arate “ omul primitiv “ conform filozofiei evoluționiste!

Cred că am spus destul, nu spre a arăta că pot “ dezaproba “ cu toată îndreptățirea “ evoluția omului “ (pentru că cine poate confirma sau infirma ceva cu atât de fragmentare probe la dosar?), dar suficient pentru a ne atrage atenția că trebuie să fim circumspecți și critici față de interpretările subiective ale unor atât de sărăcicioase date. Să-i lăsăm pe acești păgâni moderni și pe filozofii lor să se agite febril la descoperirea fiecărui nou craniu, os sau dinte despre care ziarele proclamă: “ S-a descoperit un nou strămoș al omului!! “ Acesta nu mai este nici măcar domeniul cunoașterii zadarnice și orgolioase, este câmpul fabulației moderne și al basmelor seducătoare a unei înțelepciuni care a ajuns uimitor de nebună.

Încotro trebuie să se îndrepte creștinul ortodox când vrea să afle adevărata învățătură despre crearea lumii și a omului? Sfântul Vasile ne-a spus clar : “ De unde voi începe expunere mea? Vei respinge (mai întâi) deșertăciunea păgânilor? Sau să vestesc adevărul nostru? Înțelepții elinilor au scris multe lucrări despre natură, dar nici una dintre concepțiile lor nu a rămas nemodificată și ferm stabilită, pentru că punctele de vedere ulterioare le-au răsturnat pe cele dinaintea lor. Astfel încât nu mai este nevoie să prezentăm argumentele de respingere a lor: s-au ruinat ei înșiși, unul după altul. “ (Hexaameron,I,7)

Asemenea Sfântului Vasile “ să lăsăm cugetările celor din afară, celor ce sunt afară, iar noi să ne întoarcem la tâlcuirile Bisericii “ (Hexaameron, III, 3). Ca el, și noi, “ să cercetăm alcătuirea lumii și să contemplăm întreaga ei alcătuire începând nu de la înțelepciunea lumii, ci de la cele pe care Dumnezeu le-a dezvăluit slujitorilor Lui , atunci când El le-a vorbit în Persoană și nu în ghicitori “ (Hexaameron,VI,1).

Înainte de a intra în examinarea învățăturii patristice despre natura omului, voi atrage atenția asupra faptului că termenul de “ natură “ poate fi destul de relativ și că se pot întâlni locuri la Sfinții Părinți unde ei folosesc expresia “ natură omenească “ (= firea omenească) în sensul comun al sintagmei, referindu-se la această natură a omului de după căderea în păcat și ale cărei trăsături le putem observa zi de zi. Dar există și o învățătură patristică mai înaltă despre natura omului, este doctrina specifică despre om, dată prin revelația dumnezeiască, o învățătură ce nu poate fi înțeleasă și nici acceptată de cel ce crede în evoluționism. Doctrina evoluționistă despre natura omului, având ca bază perspectiva și înțelegerea “ simțului comun “ asupra naturii omului după căderea în păcat, este o concepție romano-catolică, nu ortodoxă.

Învățătura ortodoxă despre natura omului este expusă cel mai explicit în “ Învățăturile duhovnicești “ ale lui Avva Dorotei. Această carte este considerată în Biserica Ortodoxă ca un “ abecedar “ , în sensul de manual de bază al spiritualității ortodoxe. Este prima scriere duhovnicească ce se dă spre studiu călugărului ortodox și rămâne să-l însoțească pentru tot restul zilelor lui, spre a fi citită și răscită. Fapt deosebit de semnificativ, învățătura ortodoxă despre firea omului stă scrisă chiar pe prima pagină a acestei cărți, pentru că această învățătură este temelia întregii vieți duhovnicești ortodoxe.

Care este, deci, această învățătură? Chiar de la primele rânduri ale primului capitol duhovnicesc, Avva Dorotei scrie: “

Întru început, când a făcut Dumnezeu pe om (Facerea,2,2), l-a pus pe el în Rai și l-a împodobit cu toată bunătatea (virtutea), dându-i lui poruncă să nu guste din pomul care era în mijlocul Raiului. Și așa, a rămas el acolo, în bucuria Raiului ; în rugăciune, în vederi (=viziuni), în toată slava și cinstea, cu simțurile sănătoase (=întregi) și aflându-se în acea stare firească în care fusese făcut (=creat). Pentru că omul făcut de Dumnezeu după propriul Său Chip înseamnă nemuritor, stăpân pe sine însuși și împodobit cu toată bunătatea (=virtutea). Dar când a călcat porunca, mâncând roada pomului din care Dumnezeu îi poruncise să nu guste, atunci el a fost alungat din Rai (Facerea,3), a căzut din starea firească (=naturală), a căzut într-o stare potrivnică firii (=contra naturii) și deci a rămas în păcat, iubitor de semeție, iubitor de plăcerile veacului acestuia și a tot felul de patimi, și a fost stăpânit de ele, pentru că s-a robit lor prin călcarea poruncii. [Domnul nostru Isus Hristos] a primit / să ia / propria noastră fire, miezul alcătuiri noastre (=esența constituției noastre) și S-a făcut un nou Adam, în chipul în care Dumnezeu a făcut primul Adam; El a reînnoit starea firească (=condiția naturală) și a făcut simțurile iar sănătoase (=întregi) așa cum erau la început.

Copiii smeritei cugetări sunt: învinuirea de sine, a nu te încrede în judecata ta, a-ți urî voia ta; pentru că prin aceasta se învrednicește omul să ajungă la sine și să se reîntoarcă la stare firească (=condiția naturală), curățindu-se, adică, pe sine însuși prin sfintele porunci ale lui Hristos. “

Aceasi învățătură este desfășurată și de alți Sfinți Părinți nevoitori. Astfel, Avva Isaia ne spune: “ Întru început, când a făcut Dumnezeu pe om, l-a pus în Rai și el avea atunci simțurile sănătoase, neclintite din ordinea lor firească (=naturală); dar când a ascultat el de cel ce l-a înșelat, toate simțurile lui s-au schimbat, trecând într-o stare nefirească (=nenaturală) și el a fost alungat afară din slava sa “ (Despre legea naturală, Filocalia rusă, II,1). Și Avva Isaia continuă: “ Așadar, cel ce dorește să ajungă în starea sa firească (=naturală) trebuie să taie de la sine toate dorințele cărnii, astfel încât să se pună pe sine în starea potrivită firii duhovnicești (= condiție în acord cu natura minții spiritualizate) “ (ibid. II,2).

Sfinții Părinți ne învață cu toată limpezimea că, atunci când a păcătuit Adam, nu s-a pierdut ceva care ar fi fost adăugat naturii (=firii) lui ci, mai curând, însăși firea omenească s-a schimbat, s-a stricat (= corupt), de îndată ce omul a pierdut harul lui Dumnezeu. Sfintele slujbe ale Bisericii ortodoxe stau la temelia învățăturii noastre dogmatice ortodoxe și a vieții noastre duhovnicești. Tocmai de aceea și ele ne învață tot atât de limpede că firea (=natura) omenească pe care o observăm în prezent nu este cea firească (=naturală) nouă, ea a fost coruptă: “ Tămăduind firea omenească, care se stricase prin păcatul din vechime, fără de stricăciune s-a născut din nou un copil “ (Minei, 22 decembrie, Utenie, Theotikion la cântarea a 6-a a canonului). Sau: “ Făcătorul și Domnul, vrând să scoată din stricăciune firea omenească cea căzută, sălășluindu-se ca într-o casă în pânțele curățit de Sfântul Duh, în chip de negrăit s-a alcătuit “ (Minei, 23 Decembrie, Theotikion la al 6-lea cânt la canonul uteniei).

Putem observa din astfel de imne că întreaga noastră concepție ortodoxă despre Întruparea lui Hristos și mântuirea noastră prin El a fost legată direct de o înțelegere corectă a naturii omului din starea de la început, la care ne-a și restaurat pe noi Hristos. Noi avem credința că va veni o zi când vom trăi împreună cu El într-o lume foarte asemănătoare cu lumea care a existat aici , pe acest pământ, înainte de căderea în păcat a lui Adam, firea de care ne vom bucura atunci va fi firea (=natura) lui Adam – ba chiar superioară ei, pentru că toate cele materiale și schimbătoare vor rămâne în urmă.

- va urma -

*“Prima înghițitură din paharul științelor naturii te face ateu; la fundul paharului însă, te așteaptă Dumnezeu” (W. Heisenberg). “Puțină știință duce la ateism; dar multă știință duce mintea la cunoașterea lui Dumnezeu” (Pasteur). Acest lucru este inevitabil, mai ales atunci când obiectul științific este chiar omul. Antropologii și geneticienii, deși nu au ca ipoteză că Dumnezeu este creatorul omului, cercetările lor se apropie încet-încet de această concluzie. Articolul de mai jos (apărut în *Newsweek* din 11 ian. 1988) îl apropie pe ateu de Dumnezeu, chiar dacă pentru un creștin el este încă departe căci, pentru geneticieni, deocamdată, Adam și Eva sunt doar niște strămoși comuni (nu neapărat soț și soție), care au trăit acum vreo 200.000 de ani (mult mai “bătrâni” decât protopărinții biblici – cca 6.000 ani) și care au coexistat cu alți oameni, care însă nu au supraviețuit (prin urmași) ci au fost ... înlocuiți de urmașii lui Adam și ai Evei. Cum însă aceste date nu sunt determinate prin metode sigure, oricând ele pot fi întoarse în favoarea ... credinței.*

În căutarea lui Adam și a Evei

Oamenii de știință au botezat-o Eva... Noua Evă, a oamenilor de știință, face obiectul uneia dintre cele mai îndrăznețe teorii antropologice din ultimul deceniu; trebuie să fi fost, mai curând, brunetă, cu pielea măslinie, brăzdând savana în căutarea hranei și musculoasă, cam ca tenismenele de performanță, poate chiar și mai și... Ea nu era singura femeie de pe pământ, nu neapărat cea mai atrăgătoare și nici cea mai stăpânită de sentiment matern, ci, pur și simplu, cea mai fertilă, dacă prin asta înțelegem procentul de propagare a unui anumit set de gene. *Cele trasnmise de ea se pare că se regăsesc la toți oamenii de astăzi adică la cinci miliarde de rude de sânge.* După un calcul aproximativ, ea ar putea să fie străbunica dumneavoastră cu numărul de ordine 10.000.

Când, anul trecut, oamenii de știință au anunțat că au “descoperit-o” pe Eva, au readus în discuție cea mai veche dintre întrebări, și anume: de unde se trage omul?... Oamenii de știință nu pretind că ar fi găsit prima femeie, ci doar un strămoș comun... Ceea ce uimește în privința Evei despre care discutăm acum este faptul că ea trebuie să fi trăit acum 200.000 de ani. Această dată nu numai că îi nemulțumește pe fundamentalisti, având în vedere că Eva biblică ar fi trăit, conform calculelor, în urmă cu numai 5992 de ani, dar pune la grea încercare și convingerea multor evoluționiști care consideră că arborele genealogic uman trebuie să-și afle rădăcinile cu mult timp înainte...

Specializați în biologie moleculară, ei au studiat o largă gamă de gene de la diferite nații și au pornit pe firul unui ADN care i-a dus la acea singură femeie din care ne tragem cu toții. Aproape toate elementele ne fac să credem că ea a trăit în Africa sud-sahariană, deși există și unii cercetători care consideră că ea ar fi locuit în sudul Chinei. Între timp, alți geneticieni încearcă să refacă drumul care ne-ar duce către un Adam descoperit în mod științific, către acel “tată” al nostru, al tuturor, dar așa cum se întâmplă adesea, paternitatea este mult mai greu de dovedit, căci ruta genetică spre Adam este determinată de un alt tip de ADN, mult mai vag.

Cea mai controversată implicație a rezultatelor obținute de geneticieni este că oamenii moderni nu au evoluat lent și implacabil în diferite părți ale lumii, așa cum considerau mulți antropologi până acum. Evoluția de la omul arhaic la *Homo sapiens* pare să fi avut loc într-un singur loc și anume în familia Evei. Ulterior, în urmă cu 90.000 - 180.000 de ani în urmă, unii dintre urmași ei au plecat din ținutul natal, înzestrați, se pare, cu un anumit avantaj față de toate triburile umane timpurii pe care le-au întâlnit. Pe măsură ce se răspândeau, urmașii Evei luau locul localnicilor întâlniți, ajungând, în cele din urmă, să colonizeze întreaga lume. Unii dintre antropologii specializați în studiul clasic al pietrelor și oaselor acceptă acest punct de vedere, alții însă nu sunt de acord cu interpretarea dată probelor genetice. Ei sunt de părere că străbunul nostru comun trebuie să fi trăit mult mai demult, adică acum cel puțin un milion de ani, căci, atunci, ființele umane au părăsit Africa pentru prima oară și au început să se răspândească prin lume, probabil evoluând separat, către rasele moderne. Richard Leakey, un veteran al excavațiilor, declara în 1977 că “nu există un singur centru în care să se fi născut omul modern”.

Geneticienii încep, însă, acum să fie de altă părere, în pofida faptului că nu au căzut de acord asupra locului în care s-ar fi găsit acest centru. “Dacă se dovedește corectă, iar eu sunt gata să pariez că așa este, această idee devine extraordinar de importantă”, afirmă Stephen Jaz Gould, paleontolog la Universitatea Harvard. “Ea ne duce la concluzia că toate ființele umane, în ciuda diferențelor exterioare, sunt, de fapt, membri ai unei singure entități care își are originea într-un singur loc, și de dată foarte recentă. Există un fel de frăție biologică cu mult mai profundă decât ne-am putut imagina până acum”.

În noiembrie 1987, când ipoteza a fost dezbătută de Asociația antropologilor americani, la Chicago, legătura de sânge despre care vorbim nu a fost susținută chiar de toată lumea. Geneticienii au scos la iveală diagrame ale ADN-ului, paleoantropologii au făcut proiecții de diapozitive pentru a arăta diferite cranii și, pe scurt, fiecare s-a certat cu vecinul său. Fred Smith, de la Universitatea din Tennessee, nu-și ascunde supărarea: “Mulți dintre noi, dintre paleontologi suntem deranjați de senzația pe care ți-o dau aceste date recente furnizate de ADN, care, fiind atât de precise, îți pot lăsa impresia că paleontologii nu sunt, de fapt, decât un fel de moșulici care-și dau ifose. Dacă, însă, îi ascuți pe geneticieni, îți dai seama că, și ei, sunt tot atât de divizați în privința interpretării datelor lor genetice, ca și noi în privința oaselor. S-ar putea ca noi să fim cei care ne dăm ifose, dar, cu siguranță, nu mai mult decât ei”. În ciuda disputelor, cele două grupuri au plecat din Chicago convinge că se află mai aproape ca niciodată pe stabilirea originilor lumii moderne.

...Astăzi, Wilson, care în 1986 a primit un premiu MacArthur “pentru geniu”, încearcă din nou să grăbească evoluția. Ipoteza Eva, avansată atât de laboratorul său, cât și de un grup de la Universitatea Emory, aduce mai aproape data la care s-ar fi produs separarea evoluției raselor umane; Wilson întâmpină rezistență și de această dată. Există antropologi pe care nu îi încântă ideea de a scoate omul din Neanderthal sau din Jawa în afara cercului strămoșilor noștri, transformându-i în ramuri moarte ale arborelui genealogic.

Pentru a o găsi pe Eva, Rebecca Cann, fosta colegă a lui Wilson la Berkeley și actualmente angajată la universitatea din Hawaii, a trebuit, mai întâi, să convingă 147 de mame să doneze placentele copiilor în folosul științei. Placentele reprezintă cea mai facilă cale de a obține mostre mari de țesuturi. Împreună cu Wilson și Mark Stoneking, biolog de la Berkeley, Cann a selecționat femei trăind în America, dar ai căror strămoși se află în Africa, Europa Orientul Mijlociu și Asia. Colaboratorii ei din Noua Guinee și Australia au luat legătura cu aborigenele din zonele respective. La nașterea copiilor, placentele au fost adunate și conservate prin înghețare, după care a început analizarea țesuturilor în laboratorul lui Wilson, la Berkeley. Ele au fost măcinate într-un dispozitiv Waring, trecute apoi printr-o centrifugă, amestecate cu un detergent a cărui proprietate este de a sparge celulele, au fost, apoi, vopsite cu o substanță fluorescentă și trecute din nou prin centrifugă. Rezultatul se prezintă sub forma unui lichid limpede care conține ADN pur.

Acest ADN nu provenea din nucleul celular al copiilor,

deci nu conținea genele care determină majoritatea trăsăturilor fizice. Acest ADN provenea din exteriorul nucleului din compartimentul celular mitocondrial, care produce aproape toată energia necesară pentru a menține celula în viață. Abia după 1960 au aflat oamenii de știință că există gene și în mitocondrii. Către sfârșitul anilor 1970, ei au descoperit că *ADN-ul mitocondrial ajută la trasarea arborilor genealogici, deoarece el este moștenit numai de la mamă*. El nu reprezintă un amestec al genelor ambilor părinți, așa cum se întâmplă în cazul ADN-ului din nucleu - și, deci, păstrează o anumită informație de familie care nu se amestecă de la o generație la alta; nu se modifică decât prin mutații, adică prin erori izolate, intervenite la copierea codului genetic, care, mai apoi, sunt transmise generației următoare. Fiecare mutație accidentală produce un nou tip de ADN tot atât de distinct ca și amprente digitale. (Șansele ca din greșeală să apară două secvențe identice de ADN mitocondrial sunt infime, datorită numeroaselor posibilități de reșezare a unităților din codul genetic.)

În vederea studierii acestor mutații, cercetătorii de la Berkeley au secționat fiecare mostră de ADN în fragmente care pot fi comparate cu ADN-ul altor copii. Diferențele erau clare, dar surprinzător de mici, atât de mici, încât nu se puteau observa nici măcar niște semne distincte ale raselor. După părerea lui Stoneking, "suntem o specie tânără, iar diferențele genetice între culturi sunt într-adevăr puțin numeroase. Judecând după ADN-ul nostru mitocondrial, suntem mult mai strâns legați unii de alții decât aproape oricare altă specie de vertebrate sau de mamifere. Există locuitori ai Noii Guinee al căror ADN este mai asemănător cu cel al altor asiatici decât cu al compatrioților". Poate părea ciudat dacă ne gândim la evidentele diferențe rasiale. De fapt, multe dintre diferențe reprezintă niște schimbări neînsemnate. Culoarea pielii, spre exemplu, reprezintă o mică adaptare la climă - neagră în Africa, pentru a asigura protecția la soare; albă în Europa, pentru a ajuta absorbția razelor ultraviolete care favorizează producerea vitaminei D. Nu este nevoie decât de câteva mii de ani de evoluție pentru a schimba culoarea pielii. Schimbările importante, cum ar fi cele legate de mărimea creierului, necesită sute de mii de ani.

ADN-ul copiilor părea să ducă la un arbore genealogic cu rădăcinile în Africa. ADN-ul putea fi împărțit în două categorii largi - una care apărea numai la copiii recent descinși din africani, și o a doua care apare la toți ceilalți, inclusiv la ceilalți africani. S-a observat o mai mare diversitate în cadrul grupului - exclusiv african, ceea ce sugerează că el ar fi acumulat un număr mai mare de mutații, deoarece ar exista de ceva mai multă vreme, formând, astfel, cea mai lungă ramură a arborelui genealogic. Aparent, arborele genealogic determinat prin ADN a început în Africa, după care, cândva în trecut, un grup de africani a emigrat și s-a separat, formând o a doua ramură ADN, pe care a purtat-o în toată lumea.

ADN-ul tuturor copiilor ducea, în ultimă instanță, către o singură femeie. În sine, acest fapt nu este surprinzător, sau, cel puțin, nu i-a surprins pe statisticienii obișnuiți cu meandrele moștenirii genetice. "Trebuia să existe și o mamă fericită, notează Wilson. Ceea ce oarecum mă deranjează la numele de Eva este implicația că generația ei ar fi fost alcătuită din numai doi oameni; noi nu susținem așa ceva. Noi afirmăm că, în generația respectivă, au existat un număr necunoscut și, probabil, destul de mare de bărbați și femei, poate câteva mii". Este posibil ca multe dintre acele femei să fie, și ele, străbunicele noastre, căci genele lor nucleare trebuie să fi fost transmise fiilor și fiicelor lor, ajungând, în cele din urmă, până la noi. Dar, la un moment dat, genele mitocondriale ale acestor alte femei au dispărut, deoarece descendenții lor nu au avut fiice și, deci, ADN-ul mitocondrial nu a fost transmis mai departe. La prima vedere pare de neconceput ca o singură femeie să fie sursa întregului ADN mitocondrial, dar acesta este un rezultat bine stabilit al legilor probabilității.

Ne putem face o imagine despre acest fenomen dacă ne gândim la un proces asemănător, și anume la dispariția numelor de familie. Ca și ADN-ul mitocondrial, în general, ele sunt transmise de către un singur sex, de această dată cel bărbătesc. Dacă fiul care se însoară are doi copii, există 25 la sută șanse ca el să aibă două fete. Există și posibilitatea ca el să nu aibă copii. În cele din urmă, ajunge să se întâmple în așa fel încât să treacă o generație fără urmaș bărbătesc, și atunci numele dispăre. John Avise, genetician de la Universitatea din Georgia, afirmă că aceasta este o consecință inevitabilă a reproducerii". După 20 de generații, de exemplu, este posibil, statistic, că din 100 de nume de familie să dispară numai 90. Avise dă ca exemplu ceea ce s-a petrecut în insula Pitcairn, din Pacific, care a fost colonizată, în 1790, de 13 femei din Tahiti și șase marinari britanici care s-au răsculat pe vasul Bounty. După numai șapte generații, jumătate din numele inițiale au dispărut. Dacă insula rămâne izolată, până la urmă toată lumea va ajunge să poarte aceleași nume de familie. În acel moment, orice vizitator va putea trage concluzia că fiecare locuitor se trage din unul și același om, pe care l-am putea numi "Adam-de-pe-insula-Pitcairn".

În această ordine de idei, trebuie să existe și o Evă mitocondrială, și nici măcar antropologii de factură tradițională nu se pot opune existenței ei. Ceea ce i-a șocat la "mămica mitocondrială" a fost ziua ei de naștere, pe care specialiștii de la Berkeley au calculat-o numărând mutațiile intervenite în ADN-ul ei. S-au studiat cele mai îndepărtate ramuri ale arborelui genealogic - tipurile de ADN care diferă cel mai mult unele de altele - și, apoi, s-a făcut drumul invers pentru a afla numărul de trepte necesare pentru ca ADN-ul inițial al Evei să ajungă, prin intermediul mutațiilor, la respectivele tipuri. Specialiștii au plecat de la ipoteza că aceste mutații au loc într-un ritm constant, ipoteză controversată și care s-ar putea să fie greșită, dar care este susținută de rezultatele anumitor studii asupra oamenilor și animalelor. În decursul unui milion de ani, se pare că 2-4 la sută din componenții ADN-ului mitocondrial suferă mutații. Conform acestui calcul molecular, Eva trebuie să fi trăit acum aproximativ 200.000 de ani (mai precis cu între 140000 și 290000 de ani în urmă). Această dată, publicată în ianuarie 1988 de echipa de la Berkeley, concordă cu aprecierea unei alte echipe de geneticieni, condusă de Douglas Wallace, de la Universitatea Emory.

Cercetătorii de la Emory sunt, însă, de părere că Eva ar fi putut trăi în Asia. Concluzia lor se bazează tot pe ADN-ul mitocondrial extras din sângele donat de aproximativ 700 de persoane din patru continente. Ei s-au folosit de alte metode pentru a segmenta ADN-ul și a găsi locul fiecărei mostre în arborele genealogic. Și arborele trasat de ei începe tot cu o femeie care a trăit acum 150000 sau 200000 de ani. Dar, spre deosebire de cercetătorii de la Berkeley, ei au constatat că există mai multe tipuri de ADN, diferite de la rasă la rasă. Ei au mai constatat și că tipul de ADN uman, care se aseamănă cel mai mult cu ADN-ul maimuțelor, se întâlnește cel mai frecvent în Asia, ceea ce face ca, cel mai probabil, rădăcina arborelui cu pricina să fie plantată undeva în acel continent. Datele lui Wallace tind să o plaseze pe Eva prin sudul Chinei, dar el atrage atenția că aceasta este numai una dintre posibilele interpretări ale datelor pe care le-a obținut. "Dacă plecăm de la alte presupuneri, putem introduce datele în calculator și, eventual, obținem un alt arbore, cu rădăcinile în Africa, așa că eu nu exclud Africa. Nu spun decât că, până una-alta, nu ne putem hotărî dacă este vorba despre Asia sau Africa", declară el.

Geneticieni din tabere opuse își aduc, fără preget, diverse critici. Wallace îi învinuiește pe cei de la Berkeley că cea mai mare parte a ADN-ului african pe care l-au folosit provine de la negri americani, ai căror strămoși nu este imposibil să se fi amestecat cu europenii și amerindienii. Cercetătorii de la Berkeley consideră că studiul lor este superior, deoarece au fragmentat ADN-ul în secvențe mai mici, ceea ce le-a permis să analizeze

diferențele cu mai multă atenție. Ambele părți recunosc, însă faptul că este loc de mai bine, propunându-și să adune încă mai multe probe și să studieze structura ADN-ului mai îndeaproape.

Pentru moment, probele par a fi mai mult în favoarea unei Eve africane, deoarece și celelalte studii genetice (ale ADN-ului nuclear) evidențiază același lucru și pentru că acolo au fost descoperite și cele mai vechi fosile de oameni moderni. Indiferent însă unde a fost vatra Evei, în ciuda rivalității lor, geneticienii sunt de acord asupra faptului că ea a trăit acolo de curând, iar acest lucru le dă bătaie de cap antropologilor.

Dacă Eva a trăit în ultimii 200000 de ani, se prea poate ca ea să fi fost un om modern, eventual chiar unul dintre primii dintre noi. În acest caz s-ar putea ca ea să fi arătat ca africanii de astăzi, dar ceva mai musculoasă. Este iarăși posibil ca doar umașii ei să fi evoluat în oameni moderni.

Se pune următoarea întrebare: ce s-a întâmplat cu toate celelalte populații din lume? Și asta deoarece se pare că genele mitocondriale ale femeilor lor au dispărut. Biologii de la Berkeley au ajuns la concluzia că toată lumea din exteriorul Africii se trage dintr-un grup de descendenți ai Evei, care și-au părăsit ținuturile natale în urmă cu între 90000 și 180000 de ani. Pe măsură ce avansau în Asia și Europa, ei se întâlneau cu cei din familia Neanderthal și cu populații de Homo sapiens arhaic. În multe locuri, ei trebuie să fi fost depășiți numeric. Și totuși, oriunde mergeau fiicele Evei, nu supraviețuiau decât ADN-ul lor mitocondrial.

Se poate ca imigranții să se fi amestecat cu localnicii. unii antropologi constată vestigii fizice ale omului de Neanderthal la europenii moderni, iar ipoteza Evei nu exclude posibilitatea ca genele nucleare ale oamenilor din Neanderthal să ne fi fost transmise. Este clar, însă, că genele mitocondriale ale oamenilor de Neanderthal au dispărut, în întregime, după sosirea descendenților Evei, ceea ce îi face atât pe biologi de la Berkeley, cât și pe cei de la Emory să presupună că amestecurile au fost rare sau inexistente.

Tocmai această chestiune a amestecului stă la baza disputei dintre apărătorii moleculelor și cei ai fosilelor. Geneticienii sunt cel mai vehement criticați de Milford Wolpoff, paleoantropolog la Universitatea din Michigan, care consideră că strămoșul nostru comun a trăit, mai degrabă, acum un milion de ani. „Cea mai evidentă concluzie ce rezultă din datele genetice este că descendenții Evei s-au răspândit în afara Africii și că nu au fost deloc asimilați de populațiile locale. Acest lucru mi se pare incredibil. În tot cursul istoriei s-au produs amestecuri, atunci când au avut loc deplasări de populații sau când satele și-au schimbat femeile între ele. După părerea mea, istoria arată că, în permanență, oamenii s-au amestecat unii cu alții și au cooperat unii cu alții, devenind o mare familie...”

Denumirea atribuită, însă, cel mai frecvent, al acestei teze este Arca lui Noe, și este datorată lui W. W. Howells, de la Harvard, care o folosește pentru a descrie cele două școli de cunoaștere antropologică a originilor omului modern. Una dintre școli crede că un mic grup de ființe umane moderne a apărut, recent, într-un singur loc, poate acum 100.000 – 200.000 de ani, și a colonizat întreaga lume, asemenea supraviețuitorilor de pe Arca lui Noe. Ideea că umanitatea ar avea o origine comună și de dată recentă a fost susținută de mulți antropologi, cu mult timp înainte ca ADN-ul să fi furnizat vreo dovadă în acest sens...

Cristopher Singer, de la British Museum, afirmă: “Nu exclud posibilitatea amestecului, dar nici nu am constatat-o la fosile. În cele două zone în care avem cele mai bune probe fosile, Europa și Asia de sud-vest, prăpastia dintre oamenii arhaici și cei moderni este foarte mare. Întregul schelet și cutia craniană sunt schimbate. Eu cred că probele fosile arată clar că populația arhaică a fost înlocuită. Am fost încântat când rezultatele testelor cu ADN au venit în ajutorul acestui punct de vedere”.

Și totuși, majoritatea antropologilor rămân sceptici. Ei nu resping direct probele genetice, dar nici nu le acceptă ca atare. După erorile din trecut ei au devenit bănuitori față de orice

nouă teorie mai îndrăznească în legătură cu evoluția umană. Ei arată, pe bună dreptate, că ceasul geneticienilor s-ar putea să fie dereglat – ajunge să schimbi câteva dintre premise și ziua de naștere a Evei poate sări cu sute de mii de ani înapoi, ceea ce ar readuce personaje străvechi, gen omul de Beijing, înapoi în rândul strămoșilor noștri. Iar mai presus de orice, antropologii ar dori să descopere fosile care să coroboreze întreaga poveste.

“Nu știm ce s-a petrecut. Poate că este vorba despre un salt formidabil. Poate originea ființelor asemănătoare nouă este foarte recentă. Este sigur că datele mitocondriale reprezintă un pas însemnat înainte, dar nu există probe fosile cu adevărat valabile care să le susțină. Când vine vorba despre fosile, tot materialul autentic privitor la Africa poate încăpea într-o palmă” se plânge Alan Mann, de la Universitatea din Pennsylvania.

Prin urmare, căutătorii de fosile vor săpa în continuare, dar acum, ei vor avea de căutat ceva anume în sedimentele vechi de 200.000 de ani. Nu este exclus ca ei să dovedească încă o dată că geneticienii au avut dreptate, dar aceștia din urmă nu așteaptă confirmarea cu mâinile încrucișate. Ei încearcă să extindă teoria Evei pentru a-l găsi pe Adam. Cercetătorii din Anglia, Franța și Statele Unite au început căutarea cromozomului “Y”, care se transmite pe cale bărbătească. Urmărirea lui este dificilă, deoarece el face parte din ADN-ul aflat în nucleul celulei, acolo unde se află cu mult mai multe gene decât în mitocondrii. Acest Adam va fi fericitul tată ai cărui fii au avut, la rândul lor, cel puțin câte un fiu în fiecare generație. Este posibil ca el să fi vânat și să fi cules roadele pământului pe timpul Evei sau în alte timpuri și locuri deși, în acest caz, s-ar naște dubii în legătură cu ipoteza mamei mitocondriale, dacă ar fi o distanță prea mare în timp și spațiu între cei doi străbuni. Cercetătorii speră să afle răspunsul în câțiva ani.

Între timp, există un candidat temporar la gloria lui Adam, nu cel pe care îl caută oamenii de știință, ci unul definit ca omul din care ne tragem cu toții. De vreme ce toți suntem descendenți ai ficelelor Evei, orice strămoș masculin de-al lor va fi și strămoșul tuturor celor care trăiesc astăzi. Acesta nu trebuie să fie neapărat soțul Evei (din câte știm, este posibil ca ea să fi avut mai mulți), dar fiicele ei au avut cu siguranță același bunic din partea mamei. Deci, cel puțin pentru moment, singura concluzie pe care o putem trage, fără să greșim prea mult, este că Adam a fost tatăl Evei. (N. Red.: Autorii fiind ateii, nu iau de bun cuvântul Sfintei Scripturi, ci științific, ei trag concluzia că Adam poate fi soțul Evei dar poate fi și tatăl ei. Chiar și în acest caz însă, Eva fiind din coasta lui Adam, din punct de vedere genetic Adam este tatăl ei).

Neanderthal și Cro-Magnon s-au iubit!

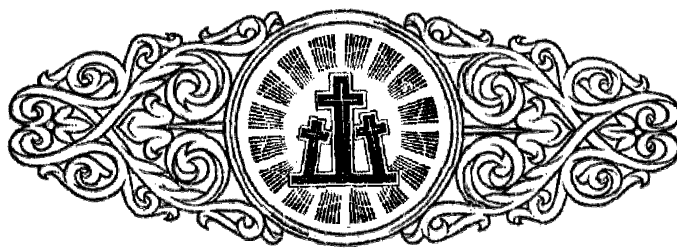
Recent, în mai multe grote din **Croația** au fost descoperite fosile, unelte și obiecte aparținând atât omului de Neanderthal cât și omului de Cro-Magnon! Pentru antropologi acest lucru este foarte important căci dă o lumină nouă asupra originii omului modern european. Ei se întreabă acum dacă cele două specii s-au amestecat genetic sau au făcut numai schimburi de cunoștințe și de experiență. Menționăm că Neanderthal ar fi fost primul om care practica ritualul înmormântării iar Cro-Magnon ar fi avut creierul la fel de dezvoltat ca și omul modern. Se consideră că primul ar fi dispărut subit din Europa Vestică acum vreo 35.000 de ani, cam tot atunci când a apărut al doilea!

Dispar... arienii

Concentrația spermatozoizilor din lichidul seminal al bărbaților germani a scăzut cu 70% în ultimii 40 de ani. **Cauza:** alimentele (pesticidele și îngrășămintele din agricultură), aerul poluat, stresul. **Efectul:** scăderea natalității. Același lucru s-a observat și la animalele din Germania. **Concluzia:** Vestul trebuie să “importe” copii și să încurajeze emigrarea!

ACTUALITATEA RELIGIOASĂ

◆ Genocidul din Kosovo - o gogoasă mediatică pentru manipularea opiniei publice

Înainte războiului din Kosovo, Madeleine Albright (secretarul de stat american), Javier Solana (secretarul general al NATO), Tony Blair (prim-ministrul britanic) și mulți alții, au declarat că în Kosovo are loc o epurare etnică, albanezii fiind victimele unui genocid. Astfel NATO și-a motivat războiul *pornit împotriva unui stat suveran*. Au existat și "experți" independenți care au declarat că aproximativ 2500 de albanezi au fost uciși.

Mai mult, "creatorii de imagini" au fabricat chiar evenimente sângeroase, care să emoționeze oamenii, să impulsioneze luarea unei atitudini de către opinia publică și mai ales să motiveze deciziile importante luate în cancelariile occidentale. Aceste "evenimente" au fost transmise pe mari posturi de televiziune și trusturi de presă (finanțate cu petrodolari), pentru ca apoi (după ce și-au făcut efectul premeditat) să se dovedească a fi false. Și culmea, deși dezmințite, ele continuau să fie transmise mai departe de alte posturi de televiziune.

În timpul războiului, NATO, pentru a-și motiva atacurile tot mai distructive asupra Iugoslaviei, a "estimat" că sârbii au ucis 10.000 de albanezi. Pe 11 iunie 1999, ministrul britanic al afacerilor externe (Geoff Hoon) a declarat că au fost 100 de masacre (declarat de "refugiați") și 10.000 de morți.

După război, pe 10 noiembrie 1999, Tribunalul Penal Internațional (TPI) pentru fosta Iugoslavie, a comunicat că au fost exhumate 2.108 cadavre.

Iată însă că organizația americană Stratfor declară că, după patru luni de căutări, nu s-au găsit decât câteva sute de cadavre (din care FBI nu a descoperit decât peste 100). Chiar și TPI a declarat că nu se poate vorbi de genocid.

Noua ordine mondială, cu care ne amenință francmasonii, pune în discuție conceptul de suveranitate, în favoarea drepturilor individuale și ale minorităților. Ori, încălcarea drepturilor individuale și ale minorităților sunt foarte ușor de înscenat, atât pe teren (de către spioni și chiar trupe de mercenari) cât și în mintea oamenilor (de către mass media). Belgianul Michael Collon, numit și "vânătorul de falsuri și dezinformări în mass media", ne spune că "după Timișoara, războiul din Golf, Bosnia și multe alte manipulări mediatice, trebuie să fim extrem de rezervați când rețelele de televiziune ne prezintă dovezile unor aparente masacre". Un exemplu ar fi și cel de la Târgul Mureș.

Noua ordine mondială are doi zei: zeul banului (mamona) și zeul războiului. Dacă nu te supui zeului banului, atunci te supune zeul războiului. Iugoslavia nu a luat credite de la FMI și BM și atunci zeul războiului și-a arătat furia. SUA are drept de veto în FMI și e majoritară în BM, deci altarul zeului banului este la Casa Albă. În NATO, SUA deține supremația în materie de armament și după cum am văzut pornește la război fără acordul celorlalți - a Consiliului de Securitate, deci altarul zeului războiului este tot la Casa Albă.

Noua ordine mondială vrea să impună democrația cu forța pentru că reprezentanții noii ordini sunt **deasupra democrației**: prin puterea financiară și a informației (a mass mediei), sau dacă nu prin puterea armelor, ei pot decide ce anume să se întâmple în cadrul unei societăți democratice.

Și în sfârșit, noua ordine luptă pentru un *stat fără caracter etnic*, pentru ca statele să nu aibă putere de monolit iar ortodoxia să devină o minoritate controlată ...democratic. Deci, nici vorba de Biserica Ortodoxă - Biserica Națională.

◆ Anul 2000 - anul apărării creștine

"...este sigur că anul 2000 va fi, mai mult decât cel precedent, unul dens în evenimente purtând marca haosului și a conflictualității. Conflictul este o consecință inevitabilă a haosului care se naște din pierderea unui punct de reper obiectiv și a unei scări de valori comune. Dacă principiile absolute, la care trebuie să se raporteze conduita omului și a statelor, nu există, atunci, inevitabil, totul este permis. Viața asociativă devine terenul 'autodeterminării', altfel spus locul în care se ciocnesc voințele particulare aflate în permanent conflict între ele. Absența unui adevăr universal și a unui bine comun tuturor indivizilor, lasă câmp deschis divizării și luptei. Demonul separării divide în mod dramatic familiile, asociațiile, grupările politice, națiuni întregi, și pătrunde chiar în sânul Bisericii, producând schisme și sfășieri.

În timp ce acest proces de pulverizare a societății avansează într-un ritm nebunesc, se înmulțesc încercările de unificare artificială a societății pe plan politic și religios. Sfârșitul celor două procese în curs, cel al pseudo-unificării și cel de fragmentare, este același: disoluția familiilor și a instituțiilor Occidentului creștin.

Războiul din Kosovo a fost ultimul episod dintr-un mai vast război împotriva principiului suveranității, condus de noua Stângă internațională, în numele autodeterminării și al egalității absolute între oameni și între popoare. 'Milenium Dom' (Domul Mileniului), construit de Tony Blair la Greenwich, reprezintă templul acestei noi Stângi, sincretistă și universalistă, care lansează o provocare Romei creștine, în anul Jubileului. În spatele atacului în curs contra suveranității statelor se întrevide un alt atac iminent contra suveranității Bisericii, societate perfectă, model, prin constituția sa, al oricărui stat și al oricărei suveranități.

Babelul mondial nu se oprește. Micile și marile catastrofe care s-au manifestat, de la economie la informatică, nu sunt decât o prefigurare a acestui proces de destructurare a societății, care pare a se exprima și în catastrofele naturale care încercuiesc ceea ce altădată era Europa creștină. Posibilitatea unui 'crah' economic și a unei profunde crize geopolitice, care însoțește criza culturală și morală, este cu atât mai vie și mai reală pentru anul 2000 care începe. Dar pericolul cel mai grav este acela care amenință suveranitatea interioară a omului, amenințată de noi forme de manipulare distilate în laboratoarele științelor bioetice, ecologice, psihiatrice și 'cognitive', pentru a înăbuși orice formă de reacție a inteligenței și a voinței umane la 'gândirea unică' a noii Stângi.

Toți cei care își dau seama de semnificația dramei care se apropie trebuie să-și unească forțele și să se pregătească pentru adevăratul conflict care are un sens, pentru singura luptă care merită luptată: aceea a apărării Civilizației creștine, a principiilor și instituțiilor sale, contra noului totalitarism care pare să desăvârșească cele mai rele aberații ale egalitarismului marxist și ale panteismului național-socialist. *Correspondance europeenne* s-a născut pentru a aduce o contribuție la această necesară operă de informare și de legătură a forțelor de apărare a libertății și a drepturilor de ordin natural și creștin". (Viața Cultelor nr. 347 / 23 ian. 2000 - Editura Tradiție; reproducere din "Correspondance europeenne" nr. 37 / 1 ian. 2000)

N.Red.: Un mod de a lupta împotriva acestui nou totalitarism cu față umană, democratică, este impunerea principiilor creștine de conduită între state, "globalizarea" moral-creștină, propusă de ÎPS Serafim în continuare:

◆ Globalizarea moral-creștină a Europei

Vizita P.S. Josef, în fruntea unei importante delegații a *Comisiei Episcopatelor (catolice) din Comunitatea Europeană (COMECE)*, se înscrie pe linia pașilor concreți pe care Biserica Ortodoxă Română (BOR) dorește să îi înfăptuiască în programul de integrare europeană a țării. Tratatul de integrare pe care guvernul român urmează să le înceapă în curând, au fost devansate de *BOR care își pune problema rolului pe care Ortodoxia îl poate avea în această integrare*” a spus în cadrul conferinței de presă din dimineața de 29 ianuarie, de la Palatul Patriarhal, ÎPS Serafim Joantă. Mitropolitul român pentru Germania și Europa centrală a reamintit în context că printr-o hotărâre sinodală adoptată în 1997, BOR a decis să fie reprezentată pe lângă Comisia Europeană de la Bruxelles, în perspectiva reprezentării, într-un viitor nu prea îndepărtat, a tuturor Bisericilor Ortodoxe la acest organism. În felul acesta, a mai spus ÎPS Serafim, țările ortodoxe vor ajunge să vorbească pe o singură voce la Bruxelles și, printr-o colaborare apropiată cu Bisericile Catolice și Bisericile Evanghelice, creștinii, în general, vor ajunge să vorbească pe o singură voce în toate organismele europene, pentru ca globalizarea economică și politică să fie însoțită de **o globalizare la nivel moral, bazată pe principiile evanghelice**. (*Viața Cultelor nr. 348 / 30 ian. 2000 - Editura Tradiție*)

În același context putem aminti și un cuvânt din pastorală la Nașterea Domnului 1999: “...în lume și în viața țării noastre apar luminile nădejdi de mai bine, ale deschiderii drumului către înfăptuirea *unității europene, care, spre a fi trainică, trebuie să fie creștină*, bazată pe identitatea națională și spirituală a tuturor popoarelor... Ne revine tuturor datoria sfântă de a ne împotrivi lucrării dezastruoase de negare a valorilor identității noastre ortodoxe și naționale”.

◆ Creștinismul abia începe

Aceasta a fost tema celui de-al X-lea *Congres Ortodox al Europei Occidentale*, ținut la Paray-le-Monial (Franța) în perioada 29 oct.-1 noi., în care s-a dezbătut problema “*mărturiei ortodoxe în lume, în pragul celui de al treilea mileniu, pentru a da o înfățișare nouă Bisericii, în serviciul lui Dumnezeu și al creației Sale*”.

Episcopul Kallistos Ware a spus că Ortodoxia a fost lovită în sec XX de revoluția rusă și de criza din Asia Mică, aceasta reprezentând un **prim** eveniment major al secolului, iar acum trebuie să abordeze **șocul modernității**. În opinia sa, emergența Ortodoxiei în Occident a fost al **doilea** eveniment major al secolului. Aceasta a ridicat noi probleme, eclesiologice, din cauza fărâmițării jurisdicționale pe criterii etnice, permițând în același timp redescoperirea universalității Ortodoxiei și angajarea într-un dialog cu alte confesiuni creștine. Cea de a **treia** caracteristică a secolului 20 este excepționalul suflu de creație și de libertate exprimat prin înnoirea teologică și *redescoperirea tradiției monastice*.

◆ Problemele Bisericilor actuale

În mesajul P.F. Teotist la întâlnirea Întâistătătorilor Bisericilor Ortodoxe de la Ierusalim, cu prilejul prăznirii împlinirii a două milenii de la Nașterea Domnului, sunt arătate problemele cu care se confruntă Bisericile la ora actuală:

- subminarea familiei;
- sincretismul religios;
- lărgirea prăpastiei dintre bogați și săraci;
- fenomenele sectare și parareligioase;
- procesul mondializării.

◆ Legea Cultelor se retrage din Parlament

Conferința Episcopilor Catolici a cerut Guvernului României să retragă din Parlament proiectul Legii Cultelor, deoarece prevederile lui încalcă unele drepturi și libertăți religioase. Ei propuneau să se introducă în Parlament proiectul realizat în iunie 1999, cu care a fost de acord, în acel moment, și Biserica Ortodoxă Română.

Apoi, trei congresmeni americani (Gordon Smith, Ohn Ed-

ward și Tom Lantos - de origine maghiară) au transmis conducerii UDMR (lui Marko Bela) o scrisoare prin care se cere să se acționeze urgent pentru retragerea din Parlament a acestei legi. Motivul: pragul de 0,5 % din populația României, pe care numărul membrilor unei religii trebuie să-l depășească pentru a fi recunoscut cultul. Marko Bela a obținut imediat promisiunea premierului Mugur Isărescu de retragere a proiectului. El consideră că legislația actuală este suficientă pentru desfășurarea vieții religioase din România.

Pe 7 februarie, Secretarul de Stat pentru Culte, Nicolae Brânzea, a anunțat că proiectul va fi retras și va fi elaborată o nouă variantă, cu consultarea și consimțământul tuturor cultelor din România.

Cuvântul celor trei congresmeni americani a fost hotărâtor. Ne întrebăm cum e corect: “*Vox populi, vox dei*” sau “*Vox americanii, vox dei*”? La noi este democrație sau americanocrație? Este democrație sau demonocrație? “*Secolul 21 va fi antiamerican sau nu va fi deloc*” este titlul unei cărți pe care sperăm că nu va fi nevoie să o citim.

S-a dus vremea **marilor** întemeietori de religii și a religiilor naționale. Orice deplasat mintal va putea crea o religie, egală în drepturi cu creștinismul, “egală” cu religia creată de însuși Dumnezeu. Mulți se vor autointitula chiar hristoși.

◆ Comunicat P.N.Ț.C.D.

Partidul Național Țărănesc Creștin Democrat adresează un apel tuturor reprezentanților clerului creștin ortodox de a înțelege că toate informațiile denigratoare care au apărut în ultima vreme, referitoare la atitudinea partidului nostru față de Biserica Ortodoxă Română sunt departe de realitate și urmăresc să ne discrediteze în fața opiniei publice și a reprezentanților Bisericii noastre Naționale. Avem rugămintea să aduceți la cunoștință tuturor preoților ortodocși din țară, prin intermediul episcopilor, poziția noastră oficială față de campania calomniatoare la care suntem expuși. Partidul nostru, făuritor al Marii Uniri și promotor al idealurilor și identității noastre naționale, este expus în ultima vreme unei veritabile campanii de denigrare, în care sunt incluse probleme pe care întreaga societate le consideră fundamentale și inatacabile.

De curând au fost publicate informații conform cărora parlamentarii țărâniști susțin amendamente menite să modifice textul proiectului de lege care reglementează statutul cultelor în România. Partidul Național Țărănesc Creștin Democrat se vede obligat să își precizeze poziția. Partidul Național Țărănesc Creștin Democrat are respect pentru Biserica Ortodoxă Română pe care o consideră o instituție națională, reprezentativă pentru neamul românesc. Avem respect pentru tradiție și nu vom susține amendamentele propuse de mișcări sectare sau culte religioase prin intermediul unor fundații sau asociații, amendamente care sunt în măsură să lezeze libera manifestare a ritualurilor creștin-ortodoxe. Menționăm că nici deputatul Petru Dugulescu, nici deputatul Tănase Tăvală nu au înregistrat sau susținut la nivelul Comisiei pentru Drepturile Omului din Camera Deputaților amendamentele promovate la Legea cultelor de Fundația “Misiunea română pentru Europa”. Acești reprezentanți ai partidului nostru au demonstrat că prin atacarea lor se dorește atacarea PNȚCD. Informațiile apărute în presă nu au fost însoțite și de punctul de vedere al domniilor lor, care au fost puși în situația de a reacționa ulterior, încercând să apere onoarea partidului nostru.

(N. Red.: Comunicate, programe, proiecte, contracte = diplomatie = vorbe. După 10 ani de vorbe, așteptăm **numai** fapte).

◆ PDSR nehotărât: sutana sau satana?

Raportul SRI arată că în România sunt 450 de grupări sataniste! La noi (ca la nimenea) satanismul e interzis dar nu e pedepsit! Nici proiectul Legii Cultelor nu prevede acest lucru! PDSR a inițiat un proiect de lege bun dar... a dat înapoi în fața iubitorilor de muzică rock și heavy-metal, promițându-le chiar finanțarea unui mega-concert, numai să nu se supere (la alegeri). Nu ne place satanismul ci doar muzica lui. De aceea îi cântăm în strună!

◆ Securitatea și Biserica Ortodoxă Română

Când Pacea a fugit în SUA, în locul lui a fost numit generalul-locotenent Nicolae Pleșiță. Repovestim pe scurt câteva din cele relatate de general redactorului Viorel Patrichi de la revista Lumea Magazin (în nr. 2 / 2000): Roșianu, președintele Departamentului Cultelor, era unul din cei care favorizaze evadarea din lagărul de la Târgul Jiu a comuniștilor, în frunte cu Gheorghiu-Dej. Pentru adăpostirea comuniștilor evadați s-a folosit de învățători (și Roșianu era învățător) și de preoți, un mare ajutor primind de la preotul de țară *Justinian Marina*. Când Dej a ajuns mare în PCR și în conducerea țării, l-a uns patriarh pe Justinian Marina (l-a trimis o zi la mănăstire, l-au declarat călugăr și apoi patriarh).

Această evadare, urmată de instalarea lui Justinian Marina ca patriarh, a făcut ca apoi suferința bisericii să fie mult mai mică căci majoritatea preoților s-au înscris în PCR, scăpând de persecuții. Dar, în 1952, la presiunea rușilor, Dej a cerut preoților, prin patriarh, să iasă din partid. **Biserica a avut mulți dușmani cu putere: rușii, Nikolski și Pantiușa (oamenii rușilor în conducerea securității), Elena Ceaușescu, etc. De aceea nu s-a putut fără arestarea unor preoți, demolarea unor biserici, etc.** Presiunile rușilor și acțiunile spionilor cu sutană (ungurii folosesc și acum biserica romano-catolică pentru activitățile lor secesioniste) a făcut ca, pe de o parte, securitatea să pună lupa pe catolici și pe celelalte culte cu centre de subordonare în alte țări, iar pe de altă parte, mulți ofițeri de securitate și o parte din nomenclaturiști să devină mai naționaliști și să aibă relații de amicitie cu ierarhii ortodocși, cu care se întâlneau deseori în mănăstiri până când Leana le-a interzis total acest lucru.

◆ Noi vrem pământ...

Conform statisticilor elaborate de Departamentul de Administrație Publică Locală, au făcut cerere pentru reconstituirea dreptului de proprietate:

- parohiile, schiturile și mănăstirile ortodoxe (9766 cereri pentru 59.073 ha);
- alte unități de cult (1360 cereri pentru 17.234 ha).

◆ Martorii lui Iehova - cult sau asociație?

În România activează 15 culte recunoscute oficial și peste 700 de asociații și fundații religioase, unele acționând în cadrul cultelor iar altele fiind independente. O asociație independentă este și organizația "Martorii lui Iehova". Ei i s-a acordat personalitate juridică (ca oricărei alte asociații, cf. legii asociațiilor și fundațiilor nr. 21 din 1924) de către Judecătoria, dar acum dorește să aibă toate drepturile unui cult religios. Noua lege a cultelor ar putea avea prevederi care să permită acest lucru.

◆ Religie sau educație civică?

Începând din acest an, elevii spanioli vor trebui să facă o alegere obligatorie între cursuri de religie sau educație civică. Această hotărâre a fost luată după un lobby puternic al bisericii spaniole pentru reintroducerea religiei printre disciplinele școlare. (*Lumea Magazin nr. 2 / 2000*)

◆ "Micul dejun cu rugăciune" cu Bill Clinton

În 3 februarie, șase deputați români au participat la un "mic dejun cu rugăciune", la Washington, împreună cu circa 3500 de politicieni, diplomați și lideri religioși din lume. Deputații români sunt: Ioan Corniță, Alexandru Lăpușan, Maria Pârjol, Ioan Pinte, Luminița Iordăchescu și Petre Dugulescu - preot reformat. A participat și Bill Clinton. Statul român a cheltuit sute de mii de dolari pentru acest mic dejun cu rugăciune către zeii banului și ai războiului.

◆ Noul papă va fi ales cu 66,6 % din voturi

În 1996, la 22 februarie, Ioan Paul II a promulgat Enciclica Apostolică "Universis Dominici Gregis", prin care se stabilește un nou regulament de alegere a noului Papă. Astfel, până acum, Pontiful Roman putea fi ales de către Conclavul cardinalilor electori, după o serie de reglementări în care existau trei posibilități:

1. Prin *aclamare* - când cardinalii își exprimau în unanimitate, prin voce, alesul pe tronul Sfântului Petru;
2. Prin *compromis* - când un grup de cardinali (între 9 și 15), prin alesul lor îl impun celorlalți colegi care încă nu s-au decis sau candidatul propus nu are o mai bună susținere;
3. Prin *scrutin* - când noul Suveran Pontif este ales cu majoritate absolută (de două treimi din cardinalii prezenți).

La 12 ianuarie 2000, prin aceeași Enciclică, Ioan Paul II a legiferat cea de-a treia posibilitate, prin care noul Suveran Pontif poate fi ales doar prin scrutin. Noile reglementări privind adunarea Conclavului cardinalilor electori, la alegerea succesorului la conducerea Bisericii Catolice, prevăd măsuri foarte stricte datorită și modernelor mijloace de comunicare. (*Ziua - 12 ian. 2000*)

◆ Caterisirea a doi preoți ortodocși din SUA

În 20 oct. 1999 Sfântul Sinod al Episcopilor Bisericii Ortodoxe Americane a hotărât caterisirea (suspendarea permanentă de la exercițiul oricărei funcții a sfintei preoții) preoților până acum suspendați Viorel Dumitrescu și George (Gheorghe) Cojan, precum și ștergerea numelor lor din rândurile clerului Bisericii Ortodoxe Americane (OCA). Acest lucru trist s-a întâmplat deoarece preoții au continuat să slujească și după ce au fost anunțați că sunt suspendați și pentru că, deși li s-au oferit mai multe ocazii de pocăință (în curs de un an) aceștia nu au răspuns apelurilor

Dacă un preot mai slujește și după ce a fost caterisit, își atrage imediat, și de la sine, excluderea din rândul credincioșilor Sfintei Biserici Ortodoxe. La fel, credincioșii care participă cu știință la o asemenea slujbă, sunt excomunicați din rândul credincioșilor. (*Solia, nr. 12 / 1999*)

◆ Episcopia Ortodoxă a NATO!

"Lumea Liberă" din 4 dec. 1999 anunță că la New York a luat ființă o nouă Episcopie Ortodoxă liberă a cărei "chemare la Hristos" e cam așa: "Cei care s-au săturat de popii comuniști au acum ocazia să ni se alăture". Idealul lor "creștinesc" este să lovească în tot ce mai există bun între Români: Biserica.

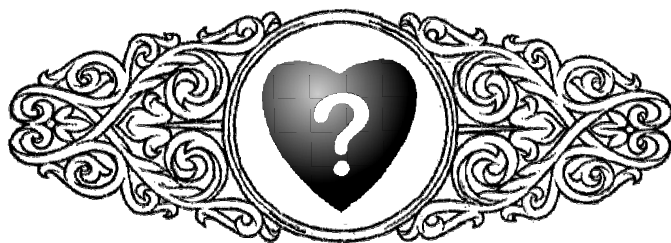
Numele ei: Eparhia Ortodoxă Română a Atlanticului de Nord. În toată tradiția ortodoxă nu s-a mai auzit despre un exarhat al pustietății oceanului. Dar poate e bine pentru rechinii, pisicile de mare și lighioanele care nu pot să trăiască la lumina zilei. "Eparhia" nu are adresă (deci nici biserică), nu are episcop și preoți, sau poate are din cei care și-au pierdut preoția.

Despre ce fel de ortodoxie este vorba fraților domnilor? (că frați nu suntem). Parcă îl auzim pe Mântuitorul Iisus Hristos: "Prietene, unde îți este haina de nuntă?" (*Solia, nr. 1 / 2000*)

◆ Rabinii americani vor partajarea Ierusalimului

Un impresionant grup de rabini americani au semnat o petiție în care se solicită partajarea Ierusalimului între Israel și un eventual stat palestinian. Petiția, intitulată "Apelul celor 300 de rabini pentru partajarea Ierusalimului cu palestinienii" a fost lansat în urmă cu mai bine de un an, din inițiativa lui Jerome Segal, care, acum un deceniu, a creat organizația Jewish peace Lobby, în Maryland, susținătoare a negocierilor directe dintre Israel și Organizația pentru Eliberarea Palestinei (OEP). "Există 180.000 de palestinieni în Ierusalim. Este posibil ca ei să devină în curând cetățeni ai unui stat palestinian. Palestinienii au drepturi asupra Ierusalimului, care merită să fie respectate" se arată în comunicatul rabinilor. (*Ziua, 22 ian. 2000*)

Ne răspunde părintele... *Teofil Părăian*

Care este poziția Bisericii față de cârticelele "Dezlegare de farmece și vrăji" și "Dezlegare de blesteme"? Vă rugăm să vă faceți și o analiză critică a articolului "Înlăturarea farmecelor" de Arhim. Ilarion Argatu.

Dezlegarea de farmece și blesteme e o slujbă pe care o fac preoții, nu sunt lucruri pe care le fac credincioșii. Pentru a nu ajunge să poți fi blestemat trebuie să duci o viață superioară. În Deut.32 se spune pe cine binecuvintează Dumnezeu și pe cine blastă. Dacă duci o viață superioară, corectă, după voie lui Dumnezeu, nu ajungi niciodată sub blestem. Dacă nu duci o viață superioară, corectă, blestemul e asupra ta și nu știu dacă te poate dezlega cineva de ceea ce trebuie să păimești pentru păcatele tale.

Blestemele, să știți că nu au mare valoare; sunt cazuri în care se leagă și în care nu se leagă. Însă sunt anumiți preoți, din cei care deschid cartea și pe care toate le văd prin blestem, prin vărji, prin fermecătorii, prin... Dumnezeu să mă ierte pentru ce spun acum: La Sfântul Gheorghe este un preot, numit Cucu. La el merge multă lume să le spună viitorul, să le spună de ce are piedicile care le are, iar el spune totdeauna că e un blestem, că e sub vrăji, că i-a făcut cineva... și-apoi zic: Cucu-i ca cucu. Cucu numai una știe: Cucu! Cucu! Cucu! Cucu! și gata. El numai asta știe, la toată lumea le spune același lucru. Nu vă duceți, nu vă complicați viața, nu vă băgați în cap lucruri care n-au nici o importanță. Zilele trecute mi-a zis cineva că s-a dus la el și i-a spus că o să se căsătorească cu o fată al cărei nume începe cu "O". Și s-a căsătorit cu una al cărui nume începe cu "N".

Astea-s niște înșelări ale omului, ca să creadă că a făcut ceva. I se spune că trebuie să meargă la 3 mănăstiri, la nu știu câte biserici, să ducă lumânări, să aprindă... Îmi spunea cineva din Brașov: "Părinte, eu am noroc că am mașină să mă duc la 7 biserici să aprind câte o lumânare, cum mi-a zis părintele".

Și-i zic: "Păi măi, în loc să stai la o slujbă cum-se-cade tu te duci la 7 biserici și nu mergi la nici o slujbă". Sunt lucruri fără valoare, e doar un fel de înșelare de sine.

Au apărut în revistă niște îndrumări ale părintelui Argatu despre cum poate cineva să scape de farmece și blesteme. Cu 9 lumânări, care să le parindă, să le așeze pe o tavă sau cărămidă, ca să se ardă de tot. Vinerea să facă rugăciunea dimineța până arde un sfert de lumânare, apoi la amiază până arde alt sfert de lumânare, seara alt sfert și noaptea la 12 până arde tot. Sunt lucruri fără valoare, fără nici o importanță. L-am cunoscut pe părintele Argatu, dar nu l-am cunoscut sub aspectul acesta sau poate articolul nu e autentic. În sfârșit Dumnezeu să-l odihnească. N-avem nimic cu el. Dar vă spun, nu vă luați după treburi din acestea. Acolo se spune de exemplu și că cineva care are un necaz să se ducă cu un pomelnic la preot, să prezinte pomelnicul cu problema pe scurt, iar preotul să scoată părticică la procomidie și după aceea preotul să-i dea omului părticica pe care a luat-o și după 24 de ore de ajun să mănânce părticica aceea. *Păi ca să te împărtășești nu-ți trebuie 24 de ore de ajun, ori împărtășania e mai mare decât părticica!* În afară de aceasta, *părticica pe care o scoate preotul n-are voie să o dea la nimeni*, pentru că e scris ce trebuie să facă preotul cu părticilele: se amestecă în sfântul Potir și se consumă după Liturghie. Când s-a terminat Liturghia preotul e dator să consume tot și n-are voie să dea la nimeni nimic.

Deci vă rog, nu vă luați după aceste lucruri. Rugați-vă cum puteți, cum știți. Trăiți o viață așa încât să n-aibă putere vrăjmașul asupra voastră.

Cum să procedăm ca preoți cu cei care vin cu rugăciuni stas aduse de la vrăjitori și ghicitori?

Fiecare dintre noi, ca preoți, știm ce avem de făcut. La mine de exemplu vin oameni și-mi spun: părinte să-mi faceți dezlegarea cutare, că i-a dat nu știu cine: un preot sau altcineva. Și eu de obicei zic să se ducă să i-o facă cel care i-a dat-o. După aceea zic: știi ceva, eu sunt preot și știu ce am de făcut. Nu fac rugăciuni de comandă. Îți fac ce știu eu că trebuie făcut. Și atunci îi fac rugăciunile obișnuite de dezlegare. Bineînțeles că dacă zice să-i fac rugăciune de dezlegare de blestem îi fac dezlegare de blestem că n-am motive să-i fac altceva. Dar vin unii cu dezlegare de cununii și atunci îi fac rugăciunea de dezlegare în general care ar putea să fie și de cununie.